

BENNEE WÙC TENKPÀTÌ

*****

KØYË NNÁAÑTÌ KÓÓ DÀKÓÒRÌ TØMMÚ

BENNEE-NÁNTØ-HÆØ

Kutønkù kudørinkù

DØPÁTRØB/1

Ø

TØKÚNÈWÈ

DØTØNKÀRÌ DÌÌ BAKÉ

PT/BP: Nánto-hæø

Di'tannànkùtè kandorë:96902543/95270504/90022480

Email : yaoanato@yahoo.fr ou facebook.com

Ønáantuontì: 64 68 68 16

Øpaatiwè

97184342/95528073

Øpátíwàdàtl

66152355

Dipátri tømmú tømmèè botí mu'tøbè.

N°	Kuyie tømmú mùù yó dòò
----	------------------------

01	Tináaṇtì timɔu yuu
02	Tináaṇsààtì
03	Mmɔɔnè Kuyie di báammù miɛke
04	Ti bo yáme kékété Kuyie nkpatì yuu
05	Wedòònti kó mufommu
06	Tipítì timòo mæcù mmæ
07	Maunnè ditɔnnentì
08	Yεbènkùyè nè tidiëtì
09	Kémiekkùnnè bεmuɔmbè
10	Képíté dibɔɔ ta wè

L'Ecole Biblique

Sans mur sans frontière et sans frais de scolarité

Un cours Biblique que tout le monde peut utiliser avec 85 leçons gratuit depuis 1987

2005
La fondation DCI
Le Réseau Mondial des Chrétiens

Bienvenue

Information
Toutes vos questions et nos réponses

83 leçons en détails sur votre écran

... s

Qui Sommes-nous

Le journal Missionnaire

Examiner
plus de 1500 à découvrir

Nos pages en
Espagnol
Hindi

Portugais

Indonésiens

Chinois

Telegu

Rouman

Kurde

Russe

Cébuano

Itie 1:Tináantì timòù kó diyuu

Dinni nè mucèmmu ti kóó dàkóòrì yie nkpeï wèè keté tiwedɔundieti tidieti mièke nè bewedɔunkótibè ke tuɔkení yie ti'cîe yëbie sikɔupísidé nè dimáà mièke. Kudakóòrìkù makù nku kùù yí mòke kumanku yoo dicónnì, fedifè me nyí bo kù'mièke nè mesenkùmè, kù kpere yí tú pòdítíku kpere, kù yí baàtì onitidòù yoo onitipòkù, kù yí baàtì yiwedɔuncè, kù me nyí baàtì kubotí makù.

Ti tâ kétú dë kó itie bo ti ta, kédɔò mèsàà tinti bëè do fòù kë ti'dòùntì bo Yesu kó medókùmè bièke.

Dè yâmè kë ti keté dë kóó dàkóòrì yie n kù nyiè mièke, dè benkú kétú ti dô kéyâté Kuyie nku timómmɔmbé nè ti'wèrè mièk'oo, ké yà benítibè ti'cêi mièke nè ibotí mièke. Ibotí yìì mu nyí këè Kuyie nnáañtì nè besénnibè kuù ntenkù kɔbe kë bëè banté be'yetímè keceètè kén fòù mufommu sààmù Kuyie nkó medókùmè mièke, kë Kuyie mbé mièkùnne bë tâ mèè kpeï Yesu Krísì.

Dë kó itie mbo ti teennè kë dëè dòò weti-weti.

Dàkóòrìtie ketiyì nyi, i yí yóó kewëtè kewenni. Ieyi yìì tûnní i yó n cëëmu këpíéké këmòke dëmaré sààrè dëè dò n kebëbií kéndòòrì. Ndè dòòmu m'máà borè, ke dë tie tidàkóòrìdieti mièke, ke dë benke kunitisûkù. Bâmbâ dë kó mutɔmmú bo di'nòù mièke nke. Mbáá ndi kpeé kétú Kuyie ndi dòò mèsàà, ke di yie n kéduç ndi'máà Kuyie kë dë kó ìcè yimòù nsɔké késûñ nyëbie mpënkù mèè botí yëtɔbè.

Itie nkó ikuɔ

Bâmbâ mièke, ti yóó bóótè-bóóté tináañtì ti yà nti yëbie m mayè mièke nè muyaansààmù, nè

Kuyie n náaṇtì(B̄BR̄) ti báammù miéké, kè dí'yèmmèè kpeté kè yiyeñtotí sàayì ta.

De kó itie nsū kecáá yi'tõntì ke né wẽn këtù kuce kumáà keteennè tiwedɔundieti tì bo Kuyie n náaṇtì í tùòké këè biéké.

- 1-Kepité Kuyie n náaṇtì
- 2-Kép̄ Kuyie tõmmú
- 3-Kéduø itie nketiyì bëè banté Kuyie bàmbà
- 4-Kéduø itie nketiyì bëè këè Kuyie n náaṇtì sámpórè
- 5-Kuyie kó muyúù
- 6-Kéntå Kuyie kù dòòri mèè sàà a kpei
- 7-Tie beníùbè kpeyi
- 8-Kemaa kuwedɔundieku
- 9-Kuyie n kpàtì yuu kérímmu di kpei

2- Mèdérímmè, nsà kè dè bo yie mèbotí, ti do yó ndó di tùòmmù di bëbíí yì tie bëtobè, kè dèè yie kè Kuyie n náaṇtìlì pité tipíítì timòù.

Tù yó di bénke di yó yéñmè kè fedífè bá yè kéndeu, ke yéñ fe'wammù yó ndi yoo-nè-mè. Nte-nè di yó yéñmè kékpeté di kóó dàkóòrì nè itie 66: Kuwedɔundieku kùù dòòri Kuyie ntɔrè kè di yà dè yó nkérí kedòò mèè botí.

N'kòbè, kè ti náá tidàkóòrì náaṇtì, ti í yë ti yóó maa kudieku màkù kétóní mey. Tímè diémè yembè mabè kè dè ndò dip ei. Ti kó idàkóòrìbí níí yóó tí tiwedɔundieti miéké nkè, yoo sicé miéké, yoo tidieti cénk'oo kpeti miéké, yoo dëtie n fùù mèdéè. Ti tú, di cénkëe tí beníùbè mbe bëè dó këbëbíí, kéntø B̄BR̄ kè Kuyie ní ndi bonè di'báammù miéké. Ti yó di teennèmu, kéndi tee sââ dè kó mutëmmù miéké.

De yéñkè ti dó beníùbè bëè cɔuté itié mborè këbanté, bëe kòtë kénáké Kuyie n náaṇtì bë yéñ bëè nìtùbè nè de kó mutëmmù yéñkè.

Mebékùmè: Dè bo yéñs kè dë kóó dàkóòrì nkérí weti-weti?

Meténnímè: Dit yéñni beníùbè tepíítè nè bëdë (D12). De kó mutëmmù bo kété mesàà, nsà kè wèè ní dit yéñni kòò kété Yesu do kétémè ke bo tié o'tɔrè. Yemòrè mayé miéké Póòrì do sɔɔté mëe cíi kétie Timɔntéè.

“A kèè kè n náá ntì benítbè, tuò nti bèè borime wenni kè bèè ti tuò mbetobè”

Pòrì nè Tímontéè, 2Tímontéè 2:2.

Ti dó kè di kèè tì mèketimè tii tú: Dibenni 2001 mièke dè kóó dàkòrì botí do ketémè tiwedoundieti Kuyie n náaùtì do pëñ tì mièke mècāñ. Bè dè m pétè mèyèmmè ketié ditñnì benítbè tèpiítè nè bëdé(D12) kuwedoundieku mièke. Kùù wedoundieku mièke nke **Pàsitèe Yñnsì Sio** do yèmè kénnaá Kuyie n náaùtì Kooree kó dihei mièke. Kè **Pàsitèe Sesaa Kasitenannósì** kòò sɔcté de kóó dàkòrì nè benítbè bëni(8) kè bè yàà pétè késñú kétuòkè benítbè tekçupíkçutè nè sikçupípísidé(120 000) yèbie tèpiítè mièke. K'òò bëi nkè dò: n né keté m bo m baí-mè Yesu kó mutɔmmú. Mèmmè kè kusükùù tñnnè Yesu, Ò mè nyí n tié kusükù. K'òò tñaté benítbè 12 kè bëè né tie kusükù. Dè kó difñnkuo Kòò tuoté benítbè 12 kémbonè kè bëè cɔuté itié K'òò bë tɔ kë bë duɔ dinùù nè muwñrimú kè bë bo ntù bëtombè kubotí mièke.

Pàsitèe, onìùtì yoo opátikàntì dòò dëè ketidè tú o bo wammú-mè mmè benítbè kè bë níí wñnné kécçuté itié képñ Kuyie n náaùtì, kè mùyaansààmù Kuyie kñmu di yie metñkùmè kè di yie nkéduo di máà Krísì bá wè nè dè kó itié nkpei, kë bë pã kuce kè bëè kòtè kérpté bá wè benítbè(12), bëmòù kè bë nwë kë tñunè ditñnì dikótri.

Ti kó mutɔmmú mièke, ti bo náké benítbè tináaùcàntì nsà kè di dó ké nyé tì bo kuwedoundieku diékù kùù bo Ammerikù **Datínnì kë tannè Èsìpányí nè Eròpù mièke, mëe máà ndi.**

Tùnké ti dò n kewètè **Pàsitèe S. Kasitenannósì** kó kuwedoundieku kùù bo Kodombí kè keténè benítbè bëni (8) ketuòkè-nè yie benítbè tekçupíkçòtè nè sikçupípísidé (120 000), kë wètè kemøke bëdapàmbè nè besapàmbè kó ditñnì mari kè bë bo sikçupípísitñati (30 000). Dè kó kùcè tú kusààkù nkù kùù bo na kérpté bëwedoundkótibè këmaa Kuyie ncñtè. Di bo namu kë tì wammú ñtæeneti yñkè.

Paaté mupëtímù mamù mùù yí dòn kébanté.

_K'àà bëbíí amáà yñkè, fññ máà kë Kuyie n náaùtì.

_K'àà tì toté-nè bënítbè 12, bënítbè 13 bëë kë Kuyie n náaùtì.

_Kè bènìtìbè 13 tì toté-nè bá wè bènìtìbè 12, bènìtìbè 157 bεε kèè Kuyie n náaṇtì.

_Kè bènìtìbè 157 tì toté-nè bá wè bεnìtìbè 12, bènìtìbè 1.884 bεε kèè Kuyie n náaṇtì.

_Kè bεnìtìbè 1.884 tì toté-nè bá wè bεnìtìbè 12, bεnìtìbè 22.608 bεε kèè Kuyie n náaṇtì.

Dε kó dìmònnì Kuyie n náaṇtì pitému tipūtì timòù. Dè do dòòmu Sinnì kέnsoké kedòòri yewe yemòò Ammerikù bakù cάnkù nè Afríkù kε bε cōu yitie ketuònko bènìtìbè pεu. Yii tú ti doṇ kétie nyì bεnìtìbè bεè tǔ nYesu bá fedífε ba yε kέnsū.

Dè yí békú kudieku nè titōnnentì, ti bo tiímmu kέcōuté yitie mmaa.

“ A kèè kε n náantì bεnìtìbè, tuònti betobè bεè borimε wenni, bεε bo na kε ti tuò mbetobè: Póòri nè Tìmɔntéè, 2Tìmɔntéè 2:2.

Timòù ti dòn kέduo yitie nyi pεu bεnìtìbè kε tin wε kε mòke metākùmè memáà, kε bεè na kékòtè kέpí Kuyie nkó mutɔmmú kénáké tináaṇsààtì, kέduo nyitie, kέteennè bεcìrbè kε bεè mɔctè metākùmè sààmè, mutɔmmú sààmù, nè mùwērímú mùù bonte kε Kuyie n náaṇtì nkérí dεyìlkè. Tenketé kó dipátri mukàmmù ketimù miεke, Kuyie n náaṇtì do tàunnè Kù'yaansààmù kε dεè pεitε mufommu pàmmù. Ti kó mubaámmù miεke ti Kuyie ndòòmù dεnne kó dimàà di kó mufommu di kó kubotí miεke.

Fònnè dimáà

Nsà kε di bon wε yεtì bεnìtìbè 12 kρεyε. Di bo mpínmè mutɔmmú yεtì dε báá yie. Túnké ti báámmù kε di bo cōuté dε kó yεpārè bá wε. Yoo di yà mèè yo ntɔɔ di kρεi. Ti yí mòkè bεpátíkàmbè dibenni déri kɔbe. Ùmòù yí bo bá o máà.

Yitie nkó diketiri.

Dε kó yitie nyoo m'aà? Dε kó yitie niitέ kεtiemmu tiwedɔundieti miεke kunìtìsùò duɔmè, nè ũntì nè Esìpanyí kó kutenku miεke, kε yiennè bε kó ikuɔ. Kε né náá nkε tú Kuyie nkóò dàkóòrì nwe mènkè, kòò wenni kε bo teennè bεè dó kέkèè Kuyie n náaṇtì, kεdèè mutɔndiemù kε dεè yie kε Yesuu wεtεní. Meyènsààmè mèè pεitε, ti me yaákému kε sɔɔ mmè

yiennè kutenkù kùù munyí kèè Kuyie n náaàtì tì í cãánnè ti'yembè kó dimònnì kpèti.

Nè Kuyie nkó mëtèemmè, idàkóòrìtie bënítìbè bo còuté ì bá nyóò bá sámpó. Mutemmù tidàkóòrìtì mièke í yon yóò kém mòkè mëbantímè ke yé yëtanfòtè yí yó nkpenñi kè di nnɔ nkètuònkoo nsà kè di dó de kó mutɔmmú.

Wāriyi yó nwennimu mèdië kénfee kè di nyì wuo kewàñ di'pátè mièke. Bá mùù békùmù ní yoó wārimu kénfei kè di na kewàñì kéntó de kó itie. Bënítìbè bo namu kédòò fotòkòpi nsà kòò bo wārimè bo nho yoù-nè. Bàmbà ti bo wëtení itie mbièkè kewénté kényà di yó ì bëbíí mèè botí nè di yó ì tuò mmèè botí bëtòbè.

tie nketiyì tú dináanyuu ndi ti mè m bo kedeu dì, ke né da békú ke tú á kàà bá kùù pátifàñkù kébanté tei-tei a dó kédòò mù.

Tie 2: Tináansààtì

A'Bibrì mièkε, kàa: 1kòdəntì 15: 1-34 ; 15:58.

Nte dináankee di yó ntɔ dì di'yèmmè mièkε: Bá mmɔkè-nè yifèì nè di bo náké-mè tináansààtì. Tiì tú Kuyie nkó mùwẽrimú, kè bo còò bèè tã. ②dɔmmù 1:16

Dε yánkè wammúnè tiì tú tì: A yie nkèbekε Kuyie a'yee címmù, kè yie nkε tú Yesu wee tú odesetíwè'à? Kè dè í dò mmemme, dii mònnì bo bàmbà.

Ti kó difñkuo: wénténko kéyà benítbè dòn kémbo bëdè a bo tuombè Kuyie nnáantì. Ò mɔù máà yáá bëdébè yáá bënàà yáá bëni? A nií báá pẽe nha'tákùmè màmè, a né nyé kënií benne a'tákùmè këbekε Kuyie kè Kù da tèennè.

Dì n nɔ kèwãū kè né cɔute di'tɔmmú páte: a wãrì dipátri mièkε Kuyie nnáaìtì a tãäté tì kè tì ntukúnè bë da tièe ntì ké dèè tipátifàåtì tìdé yánkè.
Siénnè dì'yèmmè ditanfɔ́trì nè ditanfɔ́trì mùkàmmù mùù mmièkε: yekotinɔ 30 : 2-4

1- A bo na kékè mèbékùm'àà?

A wènnì mièkε a bo n na kékè Kuyie kùù í píkù, benítbè kó yewèrè kuɔ nyèè dabùò kutenkù kùmòù duom'àà? Kénté-nè kékè.

N hòù mù áú n'yie Kuyie.

N hòùmù kè wètè ke yí mòkè mèyèmmè áú n'yie Kuyie.

N tú wèè yí yé wènwe dèmarè benítbè bëmòù mièkε.

N yí mòkè ònìtì kó yiyeñtotí.

N yí bëbíí mècù mèè bo nte kè nyé tì wèè sà.

Wèn nì nwe wèè dèkè keyánkè këcutení?

Wèn nì nwe wèè do cóúté kuyaakù nè o'nòu?

Wèn nì nwe wèè pɔ̄ñ mènié nè oyààtì?

Wèn nì nwe wèè bënkε yitemmànke yimɔu?

Ò yètrì tú ba?

②'birè kpéri tá?

A bo nwe nyé'á?

Yekotinɔ 30: 1-4

Kunìtìsùkù bo dikònkòbnnì mièke bè bo banté-mè mufòmmù kó kùcè. Bè yí yé bè yènní dè, mùù te kè bè bo kutenkù, bè mè nyì yé bè kòrì dè mufòmmù deu dì yie. Bè'wèrè mièke bè yému Kuyie mbomè. Yé Kù né tú Kù? Kù bore? Kù dònnè ba? Dí yému Kù tú Kù kè yénè Kù'bire Yesu Krisi.

2-Ti bo bè náké kè dò ba?

Kòdèntì kó kùwedòndiekù mièke nkè pòrì tì wàrà-mè ò'nópòbè bèè bo kòdèntì nè Krísì kòbè mièke kè tú: Dènennè bo dèkùo ndì benítbè dò nké nyé dè kè né na kétāäté bè bo dò tì 1kòdèntì 15: 1-28.

*Kuyie nkó mètammè.

*Yesu wèè kú , Ò fòutemù kè fòù.

*Kuyie nkó kubooku nè Kù sàà dèè nónké ti'yinkè.

*Mukũñ nyí tú mùfòmmù kó kùmàndku.

*Yesu Krísì wëtimmu.

*Dè yontú diyie sɔnni yie ndì.

3-Náké-nè bè kè dò bè bo namu keyití Kuyie.

Bibrì náammù ke tú "dewennimu" kè dò bá wéé nìtidòù nè ònìtipòkù, dènìtidabirè nè dènìtipòbirè kè Kuyie ñnáaàtì, mètammè mèè tàunko ònìtì nè kuyie.

Bantú Kuyiè nnáansààtì?

Kuyie nkó muwërimú mmu mùù bo dëeté bèè yie nkè tā Kuyie. Òdòmmù 1,16. Pòrì tì náammu ke tú: Krísì, Kuyie mbire kú ti'yéi nkpeï nkè, kè bè ò kùnné K'òò fòutemí diyie tāannì yie 1kòdènti 15:1-4.

1-Ti dòn kényémù kè tú Kuyie mbo kè yoo cù bèè Kù wanti.
Ebedeebe 11:6

2-Ti dò nkényémù kè tú Kuyie mbo kumaa ke tú Kùù sà, kè ti'yéi ti dítinko-nè ti bo Kù wammú mè, nè ti kó yiyèntoti yeiyi, kè ti'nùfòtè nè ti'dòòrìmè ti yaàtì-nè Kù kó mèdókùmè nè Kù bo m bomè ti'cuokè. Dèè te kè ti'kùñ nyie kè ti do nkembàà mèfëütímè nè fedédíefè diëfè mièke Òdòmmù 3: 23; 6: 23

3-Ti tāäté kè dò Kuyie dòkùmè dièmè mièke nkè Kù duònnìmè Kù'bísààrè Yesu Krísì, wèè yí yí duɔnè ònìtidòù K'òò peití K'òò kpa mèyei, kè bo ti dëeté nè Kuyie nkó këmièke kèè do bo ti'yéi nkpeï; kè dè bo yie kè ti na kénfòù kubooku

miεkε, kè Kuyie nní mbo ti'cuokè dimmònnì nè ti'kūñ miεkoo
1piεri 2, 24-25

4-Ti tāmu kè dò tií te kè bo dòò dè bekúmè. Ti yie mmu nè
ti'yèmmè mèmòù kè tú ti dèmmù ti'yεi nkpeí. Ti tāmu kè tú
Krísì kú ti kpeí nkè. Ke né bekú Kuyie bàmbà kè tú Kù ti tǔntè
kè ti yè yicè yεi miεkε. Ti cōutε-nè Yesu wèè tú ti'dεetíwè, nè ti
kó Kuyie. Kè yie kέ nho tǔ sākōmè bá kè ti'nópòbè yoo ti
kōbè ti fēnko. ॥ 1:12-13. Mudaammù 3:20

5-Nákε-nè bè kè dò Yesu foùmù sāñ.

Ti tākùmè yí fílkú ti'yèntotí máà yñkè, mè fílkú timómmòntí
yñkè nkè tìl fei kè bēbeembè mó
mmòmbè ti yé. Póòrì tú òpütíwè nwe wèè yà nè ò'nɔñfè Yesu
keyienè ti'yembè màbè, kéndònnè Pieri. Bemòu bè yàmù nè
bènùò dèè dòò. Yèbènkùyè tèyè tú o'tancòumbè yàmè ò
fòutèmè. Dè dò yí dòn kè bè di náké tēnke. 1kōdēntì 15:5

6-Náké be kè dò Kuyie nkó mèsàà mbo.

Kuyie nkó mèdókùmè tú Kù'sàà kè pāñ fààrè, bè hō yí mmè
dontε yoo kétāñ kέ mè di, a dòòrì dìl mònnì Kuyie ndómè a bo
pété dēnnε Kù kó mèsàà. Póòrì bεi kè tú ndo fēnkó Kuyie
kōbè mbè, kè Kuyie nkó mèdókù-mè pñ mmutõmmú n'fòmmù
miεkε. Kuyie nkó mèdókùmè dεeté póòrì mèyei nkó fēnafε
miεkε koo tó fēnafε bēnìtìkperìbè kōfε miεkε . 1kōdēntì
15:9-18

7-Wenkùnnè-nè bè, kè bèè banté kè dò mukūñ nyí tú mùfòmmù kó kùmànkù.

Nsà kè ti tātē kè bo tūnnè Yesu, ti bo kú dìl yie tikòrì kè yó
mbo Kuyie mborè ndè kè Krísì pété tikòmpàntì tìl yí kótrí, tìl
yí múñkú, bá ke yí kō bìtì. Ti yó mbo-kε sāñ, kè keyñkè pànkè
mbo ti'yø yñkè. Kè bèè yí tā bìtì Kuyie kè bèè be butínkoo di
hāñbinni miεkε bè yó ncōu ndè sāñ bá Kuyie ndókùmè yí bo
dè biεkè. 1kōdēntì 15:12-23,35-49.

8-Náké-nè bε kè dò Yesú wëtinímu bàmbà.

"Yesú wëtiní hñndi mònnì"? Ò bo bekénè kutenkù kó bēnìtìbè
bèè tā, Kuyie ntɔrè bè náké tì, Yesú tɔrè 1:11.

9- Náké be kè dò diyie sɔnni bo.

Di bo na kémméú Kuyie nkpàtì yuu bá dìì yie, dè mònnì tuɔkemu Kù bo di dεeté-mè . Dì bá mbàà nankε ke yé kàà wántí nankε bo dété-mu. 1Kɔdèntì 15:24-28;50-57. Ntε dèè te kè tínti bèè tā kè ti dò nkémp̄timómmɔnti ke bá tì f̄. Ti dò n kéduo ntí'máà ndi Kuyie nkó mùtɔmmú miɛkiε, kénnaa bɛtɔbè de kó mùtɔmmú céè-mè kè né yí tú tètirè kɔmu.

1Kɔdèntì 15:58.

Kutenkù kùmɔù kó mùbáammù dɛmbo.

Bántè-nè Mɔrìtanî kpεi.

*Benitísòbè 2.500.000 bo diyie taa kèè biɛkè. Ke
Ke bɛè yí tā Kuyie nkε bɛ bo 99,7 tekɔutè yĩnkè
Ke tú tiyerifáati bá ke yí mɔkε mumamu(bεc̄ibɛ).*

Itie 3: Mmóju-nè Kuyie

"Hòmmu báammù bo na ké ténneñí yewérè yee feti"?

Kaànnè BIBRÌ miéké Esékiérl 3:4;

Ntè-nè di dò nké nyé tì ti'yèmmè miéké: ke yé ti yí yó nkpànnè-mè tikòntì yoo mèyìti yó nkpànnè bëbòokpààtìbè mbé bëè bo dibiìnnì miéké yoo yèbòkè yèè bo muyaa nyéimu miéké, Efésì 6:1

Dé kó difònkuo náké-nè tìl tú tìl: yie nkó diyie tituoté mëfie kémbáá kë dëè yie nkè ti-na këdòò ti bëbíí tì yie ti yémmè.

Ti dò nkédòò ti kémbaà-nè diyie téri: di tuoté mëfie kénhã mubáámmù miéké, omòu-mòu yoo ditòhnì kémbáá ditòbè kpéi. Batè-nè di kó ti'cò Kuyie nkó kùcè miéké, ké ti hanné mubáámmù ke né na kénaa bëè yó n náá Yesu kpéi mèsàà.

Di bo wàrà tì ke né na képété di tòmmú páte: wàrà-nè mubáámmù mamù, mù bá ndeu képëëté tipátifààtì tidé(2) kéndònnè 1Timontéè 2:1-8 bëbaatibè bëmòù nè bënitibè di kó dihëe kòbe kpéé.

Totí-nè di'yèmmè dináánkee diì yékké: Yesu tòre 26:28-29.

Tiennè bëtòbè dé kó itie bá mëkòòmmè bá m bo.

Mbo-nè mubáámmù miéké, ke nií na kétùntè itie. Di nií yie yenáánkekè di dò kényie yè di'tie m miéké yoo tináantì mati cénk'oo kpëti tìl bo di teennnè di'tie m miéké.

Kunitlsükù.

Diyie mari, kë n ní bo dikàtrì, kë bënitibè peu mmàù kupotanfíté-dieku miéké ke bo donté bë dò dë, kéndó ké nàù. N dë yà diì mònnì mëketimè, kë m'mieké bë peike bë wékií-mè ke tèmmù bëtòbè kë bë mabè yò mmënaa kë bëtòbè fùu titáabààtì, kë bëtòbè nàà ntisénáàntì. Kë nné dënteni Yesu do kòtènì diì mònnì ditòhnì mari bore, ò do í péikùnné o'mieké. ò do bë wuo mbèè í yé bëembè bë dòòri dë nè bë kòri kë. Kë mësémmè è ò pòòK'òò duò nK'òò tancòumbèè bántè bë kpéi kë bë bo pété mëteèmmè; Matie 9:35-38.

Pe yìl kpa ocënti.

N dëmmu nyí mòkèmè mëminnímè dëe te kë n keté mubáámmù, kékèè Kuyie mbeí nnè-mè n'wènnì ke tú: "K'òò

dó keteennè weti-weti dε kó bεnìtìbε, muwεrímú mamù í yitiní onìtì borε mùù bo nte kε bε da kεntε. A bo yñmε kε dεè yie tú a bo kotení mborε ndε mí nKuyie kε N cøutε a báammù kékáákε dε kó bεnìtìbε yèmmε”.

BIBRÌ kó mubáammù mùù coo nyewεrε yèè feti.

Wéntε-nè tii yèmòrε mayε miεke nsà kε di yε BIBRÌ. Di péu dε bεnìtìbε bεè móú Kuyie kε Kù bo dεetε bεnìtìbε? Kéndønnε: obísáyñ mɔù, cìce mɔù, osapà mmɔù, odapà mmɔù, pàtrɔɔ mɔù, a'cεpεetitɔu mɔù yoo otɔù mɔù cénk'oo. Mεtεnnimε yí yóò: di yí bε pεu.

Bankpe?

Kε yε Kuyie ndie nkε duɔ nKu'máà kε bo coo nKù'nìtìbε. Kε yε Kù kpennimε kε ti pεetε. Kunku borε dε kó tináantì diε nkε dòòmu kεdεè. Kuyie ndo dɔu ndinùù kε bo pòntε “diyuu”. Dε kó “diyuu” tú dibɔɔ kperi ndi, Tenketé 3:15.

Kuyie nwammú mεwεnnimε nè mεtaùmmε kε bo sààkùnnè kunitibotí kéndò tiwàri-mε Tenketé 9:1-17 nè Tenketé mukàammù 15 nè 17 miεke, Mudennimù 34:10

Ωnìtì yie hɔ í ndòò ò bεε ntì, Kuyie nnè Ku'dókùmε kpei nè Ku kó mesàà kε Kù wεtε kehãnné mεtaùmmε pàmmε, ti wàrimu Seremii 31:31 miεke.

Kuyie ndo dɔunnè Abrahammù dinùù o'tákùmε kpei kε dò: bεnìtìbε bεmɔù bεè bo ketenkε yñkε, Kuyie mbo bε sààkùnnè nè o kó di'yuu kpei, Tenketé 12:1-3.

Kuyie dεtε kubotí makù nkù: **Sidayεeribε** kε kù bo tɔ Ku'sàà kutenkù kumɔù duɔ-mε, Mudennimù 19:5-6.

K'àà kaa Esekierì34:4-12,16, cice bεnkεmù kε tú ò mòkε mesémmε onìtì kpei. Kε bo wammú omómmuɔ bεè feti. Ké bε tεnnéní, kétàà mbεè kòùtε, kε yiε muwεrímú bεè cñε.

Tì tú tiketi tì, Kuyie kuu tɔnní kù'bire Yesu kε dε bo wammú kεdeetε yewεrε yèè feti. Duku 19:10 nè Duku 4:18.

Kuyie ncññnní dìì yie myaansààmù, mù do dòò dεè ketirε tú: bεnìtìbε bεè do bo dεborε, bá wε ò do yo bε náammε nè o náantì ntì ke sāntí Kuyie Kù'dietì kpei, Yesu tɔrε 2:1-12.

Mubáammù hɔmmù tú mùù dòkε wenni BIBRÌ miεke?

Bàmbà ti yému ke tú ti'yie nKuyie duɔ Ku'máà kεtāāté ke bo ti dεeté, ti dò nkémbáámù nè Yesu kó diyètri nè ti'yεmmè mεmòu, kε dò keyet'oo nè metákùmè kperímè "K'àà'yètri ntú disààrì k'àà'kpàtì mbo kεtenkè kεmòu kεndònnè keyinkè miεke Amen", Matie 6:9-13.

Ti dò nkémbáá hòmmè botí?

Ti yému Kuyie nduɔ nKù'máà mèè botí ke bo dεeté bεnìtìbè; ti tū ndò nkémbo mubáámmù miεke nkè yèmòrè yεmòù, kέmbáá nè ti'yεmmè mεmòù, nè metákùmè kperímè kε ti'kòntì n yau.

Ti dò nkémbékú ba mùbáámmù miεke?

Ti dò nkεnií niitέ kεbántè ti'máà kρei nkè kε dèè yie nkè ti'wεnnìì banté ke dò dì do bo mεyεi mmiεke, Mudaámmù 20:11.

_Kè ti'wεnnì ndó bεè feti, Duku 19:10.

_Kè dè bo yie nkè Kuyie n kpeté yεbòrè, 1Kòdεntì 16:9 ; 2Kòdεntì 2:12 ; Yesu tɔrè 14:27 ; Kòdɔɔsì4 :3 ; Mudaámmù 3:8.

_Kè dèè yie kε ti n yo Kuyie tammè, Yesu tɔrè 8:26 nè mukàámmù sɔmmu.

_Kè ti ncii, kέmbayi mèsàà mèè ti tuòkùnì, ti nií bá wέntέ kupíkù tekù makù biεkε, ɔakù 1:5.

_Kέmbáá bá ke í yīɛkù, Efεesì 6:19 ; Yesu tɔrè 4:29.

_Kέmbáá kε myaansààmuù na kέceetè bεnìtìbè, Yesu tɔrè 1:8.

_Kέmbáá ku'náañtì kρεé, Esaii 59:21 ; Seremii 1:9.

_Kέmbáá kε ti'yεmmè mbo ti bo pάnmè Ku'tɔmmú, Matie 13:1-23 ; Esaii 53:10-11.

Ti dòn kέmbáá sάà bεnìtìbè kρεé.

Mubáámmù tú demarè ndè medókùmè kρε. Mubáámmù mómmɔmmu tú a'yεmmè bo mbomè mmè Kuyie mbiεkε nè a'náañtì miεke. Póɔrì ti nakému bε báá mmèè botí bεnìtìbè kρei, 1Tìmɔntéè 2:1-3.

“Mi mmómmuò nyí yóó yie kéyeté-nè n’yiε Kuyie kéyóò mbo n sɔké-mè kεbáá ndi kpεi, 1Sàmmuyεεrì12:23”.

Ti báámmù kpànnè dibɔɔ ndì

Weti-weti nwe kutenkù kùù kóò kpààtì (dibɔɔ) yɛ́kùnnε-mu bèè í tã Kuyie. Munáámmù muu bo na kewee ndε kó bεnìtìbè nùò kε bε píté-nè mubɔɔyaa kε dèè yie nkε bèè pété mεcɛmɛmɛ kεta Kuyie nkɔbε miεkε, 2Kòdεntì 4:4 ; Yesu tɔrè 26:18.

Ti dòn kεmbáá nkε bεtì yεbɔkε yεè pímbεnìtìbε nè idíítí yìì do dòn kεpílnè Kuyie ntɔmmú, Efεesì 6:12.

Dε kó kεyíkε, mεbɔɔborime kpennimu dεε te kε Yesu do bántè Kuyie nkε dò: Kùù dennèní bεtɔmbε kupaku miεkε kε tidiitì bá cákε, 2Kòdεntì 2:11 ; Matie 9:38.

Mubáámmù Kuyie ncɔuté mù

BIBRÌ bεε nkε tú kuwedɔundieku kuketiku kɔbε do wε̄xrimu mubáámmù miεkε kε Kuyie ni nyεútí bá dìì yie bεnìtìbε bèè ceètε. Bεnìtìbε do yέmu mù túmε dεmarε dierε ndε nè Kuyie n náañtì kε dεε nte kε bèè cɔuté Kuyie kε bèè sūñ mεcāñ. Yesu 2:42-47 , 6:4-7.

Kε ti báá nKuyie nKù dó mèè botí, Kù bo cɔuté mu ti'báámmù 1ɔññ 5:14-15; Mariki 11:24; Matie 18:19; Matie 7:7 Seremii 33:3.

Dikòù miεkε, ti bántè Kuyie ibotí yìì mu nyí kεè Kuyie n náañtì kutenkù kùù mmiεkε i kpεi.

Mubaammù ibotí imòù kpεi

Kébántε Adiseri kpεi

60.000 tú bèè kú dikpànni miεkε

Kε bεnìtìsɔbε 30.000.000 bo dihei baku cåñku

Kε tiyèrifáati 99,4 tekòùtε yíkε bá ò mòù yí kεè Kuyie nnáantì.

Tie 4: Ti bo tūnne yìì cè kéképété mecootímè yoo medeetímè.

Di mau-nè bèè nìtibè, di dòmmu kéné ké bë yüñnní Yesu borè k'òò bë coo yoo bë deete.

Mukammù Bibri miéké 1Pierì 3:8-12; Dànniyeeerì 12:2-4

Ntë di dòn nké ntɔ dìì náánkee, 1Pierì 3:15

De kó difónkuo, náké-nè tì tú ti: Hòm mëbékù-mè mmë di bo bekemè bénitibè kë bë di ténne tì bonte kë dí bë náké Yesu kpéi.

Tì dòn kédòò tì kémbaraà diyie térrì: Dentenní Kuyie n di wammú mèè botí kë di nKù tã, nè Kù di tee mmëè botí kë dè dòò.

Wàri-nè ti ké tì náké a'nópobè kë bèè na kébanté, a bá mbè náannè yetanfòtè dieyè, dè mèm bá mòntè.

Di bo wàri tì kéné kécouté di'tòmmú páte: Wàri tipatifààtì tìdé(2) miéké débire dèè cààri dë'cice kpàtì de kó tinántì ke donne-nè onítì wèè feti kë Kuyie nkó mèyèmmè wanti k'óò ténne-ní o'fòtrì.

Totí-nè di'yèmmè ditanfòtrì nè ditanfòtrì dináánkee dìì nyinké, 2Timontée 1:7.

Tiennè yìn tie bénitibè bá kóké-kóké bámbo.

Mbo-nè mubáámmù miéké ke na kétùntè itie. A bo namu kényie yénáánkekè mayè yoo tináaàtì matì tì bo na ké da teennè dë kó itie mmiéké.

Pierì, Kuyie ntònnì dieri Kù dò dì mèdie kë dì tú Pasítëe, do náámmu Kuyie n náaàtì k'àà né wenté 1Pieri 3:1-8 a bo yà ò dè kpetémè o'yèmmè mëmòù nè o mentumè Pásítëe. Kë dináánkee 13 miéké kòò wëtè keyaukùnè o'kòbë'kòntì kë bë bo yüñnní bë'wërè Krísì borè. Ti don kéntùmmu Pierì tie nsààyì.

1-Ti dòn kékummu fedédiefè.

Kuwedɔɔndieku makù kuu bo Ɛsìpanyàkè bенитidaabè nè bенитipòbè kè bè fòù ice miεke ke kpa sicé. Bè do yuuku bεtɔbè mbè bá ke í dé bенитibè, ke yɔ̄ ntiáábààyeeti, menaayeeeme Kefiiti be'kuo. Kè Yesúù dεeté be'miεke kusukù. Bè do hɔ̄n yuuku idíítí tidítidieti miεke nkε, dè tuɔke dìì mònnì ke dò mbèè náké yesúù kpe'i kè kufɔ̄waa mbè pàkè bennáá ke tú:

"Bенитibè yó n sããmmù fá"
"Bенитibè yó ntú n waatemu"
"mòù yàà bo m puotí"
"Nyí yó ndó bè m bɔnt'oo"

BàBRÌ ti náá nkè tú Kuyie nyí ti duɔ kufɔ̄waa nkó mèyèmmè, Kù ti duɔ muwẽrimú kó mèyèmmè mme, medókùmè kó mèyèmmè nè mεcii nkɔmè.

Kufɔ̄waa bondε?

Wen yí dó kè ti nnáá Yesú kpe'i? Dibɔɔ. Kè di bo yie nkétùnnè Kuyie, ti yó nammu kébèti dibɔɔ. Ke dìì fùtè ke ti déténè, Baku 4:7.

2- Ti m mɔke mèyèmmè mèè siε.

Ti'yèmmè miεke, ti dò nkε mmɔke Yesu nwe mεketimè, kòò ntú ti'yie. A bo nfòù-mè Kuyie nkó tikpetì miεke tú a bo ndòòrì me mme Kù dódè kémpà. Ku'tɔmmú sãà kɔmè. We nyé Yesu Krísì dódè?

1-Kè yé Kuyie mbire kòtení ke bo wammú ke dεeté bèè fetì bèmbè, Duku 19:10.

2-Kuyie nyaa bo n'yànkè nkε, ke yé Kù n sààkùnnε-mè nε mεkɔsààmè kè mbo nnáá Kuyie nnáansààtì bεsénnìbè borè, Duku 4:18.

3-à do yí yoo ipe sipisiwei nè iwεi (99) ke kɔte kuwèntèpiití miεke fèè feti fewammù ke nkemmú nè ò bo fè yà m'àà?, Duku 15:4.

Bенитibè bèè feti ke í yé bè'yèmmè, Yesu bè dómu, Matie 9:36-38. Wet-i-weti nwe onìti wénnì bo na ké cootemù ò muɔndóù yinkε, mèè né wénnì mèè tú a bo cɔuté-mè Kuyie nkε kpa bε. We mbo nnáke yewérrè de kó dεbirε bo tɔni yé Yesu borè K'òò yé coo yé bom màmε?

(3) Piéri bεε nkε tú?

Ti do nkénnáá Yesu kpeí nke kuyie nè keyènkè. Ké nyẽ kе dò Kuyie mbo na ketuoté mëborime kе di yaáke kéyà ditákùmè mamè.

Ñìti miéké nke diyie mari diwedçuntñì mari do pñmmè mutñmmú Kuyiè nè kutñayukú miéké, kækàroo kе bo yã káfèè. Kè Ñìti kóò nìti mòù nè doroo bë'naàcèì yñkè. Ò do yëmu be tú bë, kë né be beke kë dò: di'miéké omɔù báá na kéntø Yesu bore'à? Dë yí tú dimònnì sààrì dè kpei di né wuo nke dò ndèè yïmè? Ti tû ndò kéndàkèmu yèmòrè yemòù.

(4) Dìbááti kede'à?

Pieri tú ti donkendàkemù sãákõmè kë né na kékòtè dimàù dierì kë dè í dò mëmme, tikpantédèntøbe bo ti namu. Ti do nke nií báátí hñmme botí nku?, ntè mubátímù yó ndò mmè:

-Ti ntú mubáámmù yembè.

-BñBRì yñkè, kë Kuyie nè Kù'bire nè Muyaansààmù ndi dò weti-weti nwe.

-Kè tìmati ti tuòkè-ní, tiyëiti ti'yèmmè báá cààrè kétonté, tí n kémmú ti'yèmmè kpëti, kë dè békú ti kuɔ nti báá yete.

-Ti cii mmiéké, kë yé yice sñmè-mù pëu ti bo tñnnë yì kéra këceètè

Di yé bë tú bë'à?

Medòòrìmè miéké n keri-nè bëdé-bëdé kényé di kòri kë bo dòòtì nè di yó ti dòò mèè boti.

(5) Pierì náá mbá-wè o'yuu yñkè nkè.

Ti wanti mewënnímè mmè bënítibè nè bëtøbè. Kè dè me ndò ti'wërè kó muwammu biéké nkè, tí bútíné tinópotì nè meçánnímè. Yesú borè yewërè mayè yí tú tetirè kpe.

Bënítikperíbè kpëye, decuokè këbè kpëye nè bësámpóbè kpëye; Yesú yé dómu yemòù.

(6) Dòònè kë bë di beke mëbékùmè!

Di bo namu këketé tìnaantì matì tì bonte kë bënítibè ndi békú mëbékùmè mèè tú:

Di dɔ̀ɔrì ba tiè nhòmpùtè? Yoo di kɔ̀rì ke tiè nhòmpùtè? Dè bo na ké da kpeté k'àà bè naké timati a'tākùmè yīnkè yoo kuwedɔundieku kpèti mati.

Ti dó képímmú bénitibè mbè bè hɔ̄ɔ pímmú mèè botí siyī nè kukɔùmpie. Wénté-nè di bo píhwè nè meminnímè, nè mewēērìmè, nè di bo yuɔnní wè nè Kuyie ntɔmmú kpèí.

Kuyie nkó mùyuú í mɔkè dìmɔnnì.

Diyie marì kè Pàsítεε mɔù ta tesãntè, kè desapùmbire mare kàrì k'oo tɔké-nè, kè dè wemmù dà kǎ kè menɔmbii hẽké me'poòtì mièke (de kó mumɔmmú tú tifuùtì bo tẽnnéní mèmmè muwemmu). De kó dimɔnnì kè bénitibè bémɔù tǔntε kénwo tipíítì teti. Kè Pàsítεε kɔtè osapà mborè k'òò bántè kè dà: nyémmu tìi da tuɔke-ní ke yé ndo mɔmmè de kó mumɔmmú. Dè mɔnt'oo k'òò sapa mbekε Pàsítεε kè dà: Dè yéme kè dè kó mumɔmmú còmmú? Mefitímè mèdé mièke kè Pàsítεε ò náké ò tāmè Kuyie nku ke miεte. Mèmmè k'òò sapà nhò náké kè dà: Mbo wètènì diyie marì ké da yà.

(7) Di bo na kénáké didòɔrì-mè kè dè yie n'áà?

Kè di nií maanè omɔù kùce yéhkè kè di'náántì wètè Kuyie nkó metākùmè yéhkε, a yí yó mmɔkè mεfie kè dè pεsté nè mεfitímè mèdé a bo ò náké-mè Yesú dòɔrè a kpèí. Di bo na ké dè dòɔ'à? Bante kè di bá mmè dɔɔrì nè dì'nópobè, bá wè k'òò nnáá k'òò tɔu wee tèwebietè.

(8) Ndakè-nè diborime kpèí.

Dì'borime nè dìwèè náá mmù medie nkè pεsté yetanfɔtè. Pierì náké-mù ke tú: dè wennimu di nií bon nèé mè kè dè boo nè fεdédiefè. Mεborime mamè mmè mèè í fee kutenkù kùù mmièke.

(9) Mεsɔmmε tú di bo mbááti-mè mmè mufééútímù.

Nsà kè dè tú Kuyie nkó medókùmè mmè, Pierì bεε mmu ke tú: yiennè kεfεéúté di dòɔrì mèè sàà nkpeí. Di yó máànè-mù bénitibè bèè yí yó ndá kékè di tɔ tì. Di bá n yīkù nsà kè bè yetε ke yí di kέmmú yoo bè di sāā. Tinti timɔù tú Yesú kpèti nti, wèè kú ti kó mεyεi nkpeí, wèè wetí nè wèè yí wetí ke bo ti tàùnnè Kuyie.

Tie 5: Kuyie n naaṇtì náantò kó mùfommu.

"Ba nhō nte kè bennitibè"

Mukàmmù Bibri miéké: Mariki 1

Ntε-nè ti yó tɔ dì náánkee ti' yèmmè miéké, Mariki 1:15.

Dε kó difōnkuo nákénè tii tú ti: yitie mmànkù di yááké di tōbe nè mēbékùmè.

Ti bo dòò tì kémbàà diyie tèrì: dè tuɔkε-mu ti bo dòòmè kéndònne Yesú do dòò-mè, kòtε-nè sihekusí miéké, di mu nyí kòtè sì diyie mari kénáké Kuyie nnáantì. Kè mubáámmù dèè di n cèntì kèniëtì bèdé-bèdé

Di bo wàrà tì kécouté di'tɔmmú páte: Kammù-nè tináańsààtì páte nè Ebèdeebè 5:7 kedeè kewàrà kupátífààkù kumáà yààkè Yesú kó mufòmmu mubáámmù yààkè.

Totí-nè di'yèmmè bá dì tanfɔ̄trì yààkè dináánkee dii mmiéké, Ebèdeebè 2:3-4.

Tiennè bènìtibè dε kó yitie bá dikònkɔ̄nnì bá mbo.

Di mbáá sáà kéra kétùntè yitie, kényeutí yenáánkekè nè di kó tináantì mati tiì bo be teennè

Mariki miéké 1:45 ti naa ke tú: bènìtibε do yiitiní tipiítì timòu kè kòrì-ní Yesú borè. Bè do yí kòrtènì kuwedɔundieku kpeí nkε bo dɔ̄o nKuyie, yoo metiímmè mamè kpeí, yoo Kuyie nkó mùtɔmmú, yoo ke bo pã dipānnì marì diheì yembè. Bè do kòtè-ní Yesú kpeí nkè. Kè ti bo na kébanté mùù do te kè bèè wammú Yesú, kè munkeε mè dòò, bè yó nkpaα ke kɔri mmu o borè tipíti timòu.

1-Yesú do duòmmu o'máà Muyaansààmù.

Yesú do kémmú mù Muyaansààmù Mariki 1:9-12 kédòò mù dó dè ,kè mù mbaké o'fommù nè o'tɔmmú k'òò dòòrì mù dó dè máà.

Bante kè dè tú dèmarè dèssààrè?

Yesú do fòù ketenkè yààkè ti kɔ̄mε mmè. Kè nií kèè dikònnì nè muséé nè sinéyé nè diwèì nè meyèncààrimè, kénnaá Kuyie nnáaṇtì tinti bènìtibè kɔ̄mε ke né tú onìtì Muyaansààmù kpenkùnnε wè. Ti dòmmù kéra kédɔ̄ mεbotí.

2-Yesú namè dibɔɔ, dì ò benné dì mònnì. Kuwèntèmpiití mièke nkè, Mariki 1:13 ; Matie 4:1-11 Yesú do hòò-mè kè dikònnì nhò bo kè dibɔɔ né kòtènì ké ò benné kè dò: K'òò bo benkè o'wërimú, wèè ceètè yèpérè kè yèè naa pëébè. De kó difɔñkuo kè dibɔɔ wëtè ke bo ò benné K'òò yenté-nè mëfëéñtímè nè mukũñ nkùdapãäti yñkè. Kè dìì yië metãammè ke bo ò tèntè tefentè mièke. Yesú me nyí nyie timatì demiekè bìtì. Yesú do tãäté ke bo nwetí Kuyie nyìlkè nkè. Mëmmè ò namè dibɔɔ kè dìì fütè o'píkù.

3-Yesú borime mièke ò bo náké-mè Kuyie nnáañtì dëe do tú dëmarè ketirè o kpeí.

- 1- Ò bëé nkè dò: o'náañtì tú tináañsààti ntì.
- 2- Wee bëé nkè tú Kuyie n kpàtì yuu tɔɔnni-mu
- 3-Wee bëé nkè tú dimònnì tuɔkè
- 4-Wee náké bënitìbè ke tú bëè cètè bë'fommu kéntå Kuyie, Mariki 1:14.

Ti kó mufòmmu mièke ti hõ nnáá Yesú kpeí disòrì ndi diyòònnì. Dimònnì marì ti nií dòmmù kénáké bënitìbè kè bëè ceetè bë'máà, ké cuo nKuyie mbiékè ké nKù tã.

Timòù, ò mòù yëmmè bá ndò mbènìtìbè í dò timómmònti. Mikèdì Tiasì wee do na kétíí mbènìtìbè sikòupísítäati (3 000) kè bëè keè ò tú mù Pãnsàkodáà kó dihei mièke. Fùdorítì kó dihei mièke nkè bënitìbè tekòupíkòutè (100 000) ceètè-mè kuwedɔundieku mièke yëbie yëdees mièke. Kaadosì Annakɔntìà, k'òò yà nè ò'nònfè bënitìbè sikòupípísìni (8 000 000) cɔuté-mè Krísì. Ðennè dëmòù dòò Kuyie nnáantì kpeí nkè.

4-Yesú do hò nyémù Kuyie nkó dìmɔnnì tú dì.

Yesú pñho'tɔmmú ké tuɔkè yëbie sipísítäati ndi. Erootì tannè dìì mònnì ñkè ditou mièke, kè Kuyie mem benkè` Kù'mòrè tuɔkè mè. Bè ti caummu ke tú ti níí na kébanté Yesú benté dìì mònnì ti'caù. Ñsa kè ti mokè Kuyie mpãänáañtì kó fènònfè kuwedɔundieku nè ñidàyeebibè yñkè nè tìì dòòrì kutenkù kumòù mièke, ti bo na kébanté dìmònnì tuɔkè-mè, Mariki 13:28-36 ; Matie 16:1-3.

1-Nòwéè do yëmù dimònnì kémáà tedabeesetè.

2-Møyisì do yëmu dimònnì kédeeté kubotí.

3-Danìyeeerì do yému dimònnì kékantè kè bëè píi
Kuyie nkó bénitibè kè bëè bë yoo.

4-Kuyie ndo yému dimònnì kédouonní Yesú.

5-Yesú do yému dimònnì kénáké Kuyie nnáaňti.

5- Yesú wammú mu bëè yó koo teennè mutɔmmú.

Yesú do í dòòrì dènennè demòù omáà, Mariki 1:16-20.

Bénitibè kék-mu Yesú bë yú-mè. Ke yie nho'kpeti ke o tÙ ke you bë'kòmù mùmòù. Kè Kuyie nnáaňti tìnni sùú, kè bë toté mutɔmmú.

1-Demònnì Yesú weè máà do bo.

2- Yesú nè o'tancɔumbè ntú bëè tùnní.

3-Betancɔumbè 12 nè bénitibè 3 000 ntú bëtɔbè.

4- Kè bénitibè 3000 tuɔkè bénitibè 5000.

5- Kè bénitibè bëè yíténí titentì teti kè bëè yi-e-nè nko ditìnni.

6- Kè dè nkér'oo kè Kuyie nnáaňti pité Afrikù(kunitisuò), nè Asii késɔoté nè itemmanke yimòù miék'oo.

6- Yesú dòò-mè Kuyie nkó tidiëti.

- ④ bëtì yebokè Mariki 1:25.
- ④ miékùnnè bëmuɔmbè Mariki 1:31.
- Ò miékùnnè bëmuɔmbè peu kè bëtì yebokè peu bénitibè miéké, Mariki 1:33-39.
- Ò miékùnnè dikònnì Mariki 1:42.

Yesú do dòòri Kuyie nkó tidiëti kè benkú Kù kó mèdókùmèmmè nè Kù'sémmè kè dè kó tináantì cèntì tipííti timòù, Mariki 1:28,45. Mèmmè kè diheì dimòù tí kè bo ò yà, Mariki 1:33-37.

7- Yesú do dùɔ nho'máà mubáámmù kpeí nké.

Yesú do dòòri ò wuo nK'òò'cice dòɔri dèndè, ፩፻፭ 5:19. Dëe do te K'òò ní tuoté mëfie ke bo kenté o'cice yóó bëé ntì. Yemòrè mayè dikùnwennì sèi yoo keyènkè cuokè, bá keyènkè kémòù, omáà borè yoo bénitibè bëmoù borè. Dëe do te K'òò nyé ò yó ndòòri ti, Mariki 1:35.

8-Yesú do dùɔmmu nho'máà bénitibè.

Yesú do bo namu kémbo dibòrì dimáà kénáá nhonìtidiëwe,

K'òò né tāāté ke bo kòtè yehéké tèyè miéké ké bè naké Kuyie nnáaṇtì, Mariki 37-38.

Yesú dōkemu bénitibé bá nè bēè bo mēfēūtímè miéké kéndònne: yebóké ta bē, ònìtipòkù wèè mō nè dikònnì. Yesú kó mutōmmú do tú ò bo kòtè-mé mmè bénitibé pēu boré ké bē bénké Kuyie nkó mēdókùmè. Ké dēè nte kē bénitibé nyiiti-ní tipíítì timòù, ò mēn yí yetrí ò bo náké-mé omòù Kuyie nnáaṇtì.

Yesú do tú onítì mōw nwe wèè náá bénitibé Kuyie nnáaṇtì kē Kuyie nyaa mbé bo-né K'òò bē dùò Muyaansààmù kó mùwērímú. ò bēe nke tú kē wèè Ntā ò bo dòò ndòò dē kē dēè pēëté ketiké n'kpere. Ké ndè dòòri nè Muyaansààmù kó muwērímú Yesú yó di duɔnní-mù.

9- Mebékùmè mèè dò nké ntɔ.

- 1-Di yóó kété hōmmè botí kémáànè bénitibé?
- 2- Di duò hōmmè botí di'máà mubáámù yéhké?
- 3- Muyaansààmù kó yepārè, di yé pēhnè mutōmmu'a?
- 4-Di hōõ yie nké dò "EE" Yesú di yú dìì mōnn'aà?
- 5- Di banté ke tú Kuyie mmōnnì dii bo bàmbà-n'aà?
- 6- Kuyie nnáantì tii tú demaré kétire a bor'aà?
- 7- Di keté di bo namè dibɔɔ kó mēbennímè mubáámmù miék'aa? Di'náantì miék'aà? Ke bo tāāté ἰcè sààyì Kuyie nkpeyi kétunn'aà?
- 8- Di cōuté Muaansààmù di duɔ ndìì mōnnì di'máà Kuyie nké Mù kpaa ke di bonè bá dìì yie'a?

Dé mōù miéké, di mbáá ibotí yìì mun yí kē KÉYÉ nnáaṇtì kutenkù miéké i kpεi.

L'Ecole Biblique

Sans mur Sans
frontière et sans
frais de scolarité

Un cours Biblique
que tout le monde
peut utiliser avec
85 leçons-gratuit
depuis 1987

2005
La Fondation DC
Le Reseau
Mondial Mondial
des Chrétiens

Bienvenue

Information

Toutes vos
questions et nos
réponses
**83 Leçons à
découvrir**

Toutes les leçons en
details sur votre
écran

Télé Qui Sommes-nous

I moi	Le journal Missionnaire
2 e	Examiner Plus de 1500 page à découvrir
	Nos pages en Espagnol Hindi Portugais Indonésiens Chinois Telegu Rouman Kurde Russe Cébuano Moore Kiswahili
	Taizé

¶ie 6: Tipîtì tìmòù meciimmè.

"Kè ti bo na kéyúñ nti'kobè yoo ti'nópobè, dè nyó mbékú ti
bè náké Kuyie nnáantì nti tei-tei".

BÈBRÌ mieke, kàànnè Yekotinò 24.

Ntè dináánkee ti yó tò dì ti'yèmmè mieke,
¶dommù 1:16.

Ti bo toténtì ti tòbè: dè kó tináaùtì ketri tú
timómmont'aà? Kè tì tú timómmonti, wèè ti wàri
a yiemu, a né dò nkéyénè?

Di bo pímmùù tòmmú: Tii a'cítè kobè bémòù
bèè kpaa ke fòù, a'cice nè cice kótì nè ibí nè
a'cice'tabè nè a'tebii. Kédèitè benítibè bénùmmù
ké bè náké a dòbèri dè. Kéya kè Kuyie mbo yúñ
homòò be'mieke.

A dò nkéwàri tì: Wénté bèè yie nKuyie nnáaùtì
bè tùnní mèè botí bè tòbè. Totí-nè di'yèmmè
kéwàri bá wèè-nítì nè o'naambâtè kénáké ò tú
wè.

Mukàmmù ti bo siè mmùù yílkè ti'yèmmè:
¶dommù 10:14-15.

Ti yaù benítibè tipîtì timòù ndi: opèì nè wèè hññ,
okpààtì nè osénniwè, wèè ta dakòràì nè wèè yí
ta bítì, Ammèrikù kobè bëtõntì-bëtõntì nè diyie
yiènì kèè biékè kobè nè di taa kèè biékè kobè. Kè
Yesú né bè wènné kétoté titõntì tìdé(2): bèè yeté
Kuyie nnáantì nè bèè yie. Bèè peité kuce memáà
nè bèè peité kuce mède. Bá wèè nítì k'òò mbo
ò'thùnni mieke. Muyatimù mamùmmù mùù bo ke
yó mmè ndò nè sããkñmè.

1-Kuyie nkó mèyèmmè tú hñmmè?

Ti'yie nyí yiè kemièke, ò me nyí dó k'òò mòù kú.
¶ ti dónè meceètìmè mmè ti mòù. Kè dè bo yie
nkè besombè ceetè, bèè ceetè bè do nkéwènné-
nè Kuyie nkù képíKù'tòmmú. Ti tú Yesú kó

ituòti nyi ketenkè kie ny^ékè kè bo p^é
nho'tõmmú.

2-Ôníti cómmú hɔ̄ ndicónni?

Benítibè í mà bémòù, bémabè bo kεpeitē
sihekúsí miéké kè betobè diheε-dierì miéké. Dè
né í tú bè peitē wè tεheitē miéké, ò yí yé Kuyie.
Benítibè yí mà Kuyie nnáantì y^ékè nè
bè'tákùmè y^ékè. Dè wennimu kè dòn di nyé bá
wè nè o'fɔ̄trì kε né na kέ bè náké Kuyie
nnaantì.

- N yí kέ diyie mari muwedòummù kó
tináaṇtì.
- N kέemu mùwedɔummù náantì, ban nέ
tú mùwedòummù?
- N kέemù Kuyie nnáantì.
- M banté-mù Kuyie nnáantì.
- Kuyie nnáantì wenni-mu mborè.
- N dó-mu Kuyie ni n'c^é kén ni dó.
- N tiennè kέbántè nkpei kè n na kέcouté Krísì.
- Ê^é n dó ke tamù Krísì kóbè t^énnì miéké.
- Ê^é n dó kέ tì náké mù betobè.

3- A dòn kέ dòò ba?

Pó̄rì ti benkemù medònnimè sààmè ti bo t^énnè mè. Ó tú
Sífùbè bore, Ó tú-mù Sífù, bè è yí tú Sífùbè be borè, Ó hɔ̄ ndò
wè yí tú-mù Sífù, k'òò kötè bè è yí kέ Kuyie nnáantì mèsàà, dè
ndò nhò yí tì yé mèsàà. Kè dè bo yie nk'òò bè yūñnní kè bè
couté Krísì. Bè me nnáá Kuyie nnáantì, 1Kōdēntì 9:19-23.

Kè kùwèdɔundiekù makù fòù kùmáà kppei nké yí wanti
bénítibè bo kέ-mè Kuyie nnáantì, mùkū́ nkó diketri ndì
mèyɔ̄mmè. Kuyie nnáantì tì tònkokùnko kùwedɔundieku kè tii
tú mèy^émmè duɔ mmùfòommù. Krísì kou dò nké nnáá Kuyie
nnáantì ntì bá dìì yie.

4- Ti bo y^émè kέnnáá Kuyie nnáantì timómmɔmbé.

Krísì kóbè bo kèsū bè né yí yé bè bo kété mèè botí. Di né dòn
kékété hɔ̄mmè botí?

1- Yesú tú nniètì-nè bèdé- bèdé, kε bá nkeri òmɔu-mɔu,
kέnniètì bénitidaabè bémáà bénitipòbè bémáà.

2- Ti hɔɔ yītē Kuyie nnáantì ti tì náá ndìì mɔnnì ndì. Ti tū ndò kékotè-mù bàmbà ké ti náké betɔbè.

3- Keté Kuyie nnáantì a'c̄etè miɛké nè a'nópòbè borè, a yaù bèè nìtibè mècāā nè bèè da yé mèsàà bè borè munkè, kè yé bèmbè bo nyàmù mèceètìmè mamè a'borè ke wanti mùù te.

4- Mmɔkè-nè mètākùmè di'c̄ekɔbe nè di'nópòbè kpei kè yé bè kó yetò kpennì-mè bá bè yí tā bémɔmmɔmbè. Di kó mètākùmè mbè kanké.

5- Mbáánnè kè Kuyie nyaansààmù ndi ni.

6- Nnáánnè yemɔrè yemɔù Yesu kpei ke ntú: Wee tàà mbemumbe, ke saakùnko benitibè, ke be duɔ mmec̄emmè yie nkó diyie, ke bo ti cuokè bo di'cuokè bàmbà ke bo di teenne. Mɔɔ-nè Kuyie di'báámmù miɛké, benitibè kpei ké nkémmú kényá Kuyie nyoo dòò tì.

7- Bènkè-nè Kuyie nkó mèsàà mbènìtibè kembè teenne nsà kè dè mè beke, ॥āā 3:18.

Bántè-nè di'c̄ekɔpe kè yé Kuyie men dō. Pā-nè bènìtibè mefie nkè bèè sennì nè bè'c̄ekɔbe, ke tātē kétùnnè Yesú. Dè yó nwennimu nsà kè bè bo yie kétùnnè Kuyie mbe'c̄etè tèmɔù. Bèè mè n yete, dè yó teenne-mù bèè men dùò mbemáà Kuyie nkpei, Yesú tɔrè 16:31

5- Ti bo yīne kébanté ti dòn kénáké wè Kuyie nnáantì.

Tì dòn kényé tú a bo yàmè mmè Kuyie ndòrì dè ké Kù wammú. ॥dommù 3:10 ti náá nkè tú òmɔù yí wanti Kuyie, kè Yesú bei nkè dò: omɔù yí kòriní mborè nsà kè cicè yí ò yūñnní, ॥āā 6:44.

Di bo na kényà Kuyie nkó dibènkùdi marì Kù'tɔmmú miɛk'aà? Ti bo mbayí dènnè kó dimáà nsà k'òò mòù bènkè ò dómè Yesú, di banté kè tú Kuyie nkuu ò yūñnní.

Kè di yà ke sɔ ndè kó yèbènkùyè keté disòrì miɛké meyòòmmè, yóùnè kewetè kewammú di'yie nKuyie. Dendè di yóó banté-mè ti'yie nKuyie ndòrì mù. Kù yí yó ntù kèbètì omɔù wèè yí mòkè mèbantí-mè mamè bá sámpó. Di wè hanné Kuyie nkó sinòù miɛké k'òò pā mefie, Matie 10:14.

6- Kuwedɔùndiekù bo yīne kénáké bènìtibè Kuyie nnáantì.

Yecórè bo yètāati ndi, di né báá yé di bo mbáámmè Kuyie nkè Kù di niité.

1- A bo nnaa mmè Kuyie nnáanntì kè dè bo.

Bee tú bëè fommu ceètè kè bë fòù Krísì kó mùfòmmù. Kényé kè dò mbèè bo ditànnì mièke bë tú bëè tå weti-weti, kè yé bénitibè yóó tuoté-mè mùfòmmù yeimù kyetè Kuyie nnáantì. Ti'fòmmù dòn ké ntú BÉBRÌ nwè bénitibè kàà nwè.

Mèdòòrìmè mmè mèè bo na kéteennè bésénnibè, dìkònnì bo bë, bëè kòntì yí naati yoo bëè kpeti, dè munkè tú tinaankpetì ntì.

2- A bo píeké-mè Kuyie nnáantì.

Kuyie nnáantì tì náá nkè dè bo wennimù kè yé a yó m píekù-mè kè bénitibè yo, keyiènni kecœu Kuyie.

Kénnáá nKuyie n náantì yicè mièke yoo sícétsì bo yèkpáárè mièke, kénnáá nnè di'nò máà yoo di ntoti yepátè yoo di nhãã tifènti.

3- Di nnáá nKuyie ñ náantì keyüñ mbénitibè.

2Kôdenti 5:11 mièke Pòòrì bei nkè tú: yüñnnè nní bénitibè. Tiwedòùndieti matì mièke, dè dòòrì-mu nè Kuyie n náantì kòò dàkòòrì, yoo di bo sènninè-mè yidàkòòribí yikótíyì, yoo bëè bo dè kó mùtòmmú mièke bë'cítè. Bè hò n náámu Yesú kpei timatì mièke yoo tèdee mièke, yoo bë n cèntì bá wèè kó tecítè ke baa náá Yesú kpei, keyüñ mbénitibè kè bë cœu Yesú Krísì. Tiwedòùndieti matì hòò tiemmu bénitibè ké bë tò nkè bë nnáá Kuyie ñnáantì kéndònnè Pòòrì dòò-mè Yesú tòrè 19:8 mièke.

Dè mòù yékkè dè kó Kuyie ñ náantì náammù botí yó nwennimu nsà kè mùbáàmmù nei dè'mièke. Di nií niité kénáké Kuyie mbénitibè kpei nkè né náké bénitibè Kuyie nkpei.

Bántè-nè Esibítì kpei.

Bénitibè 60.000.000 tú tiyerifáàtì kebo 85% tekòùtè yékkè. Kè 13% tekòùtè yékkè tú bewedòuntekùbè, Krisi kòbe kó kuwedòundieku yí bo.

Tie 7:Máunnè ditõnnentì.

"Kuyie nnáantì – Kuyie nyaa nè Kù'kɔbè bo kε bo di teennè-mù".

BƏBƏRƏmiεke, kàànnè: 2Timontee 3:14-17 ; Duku 4:18 ;
Ebedeebe 12:1-3.

Dináankee dì don kéntɔ: Ebedeebe 13:6.

Ti do nkétotè ntì ti'tɔbè: bàmbà di yàmù kétú Kuyie nwanti Kù bo yɛnè ké ti teennè, hɔmmè cɛnnímè né bo buoté di náa ndìì mònnì Yesú kpεi?

Mutɔmmú mùù bo pɛbáatinè kénnaantè bénitibè omɔù-mɔù,
yoo sitɛsámpɔsì, yoo tiwedɔundieti miεke Yesú kpεi, kɛ dèè
yie nkɛ di buɔtí Kuyie nnáantì. Wammú-nè yicè di yó keté yì
kɛ dèè yie nkɛ Muyaansààmù mpɛmutɔmmú, mbe náannè bá
wè Kuyie nkó bénitɔsààbè kɔmè, bɛè pɛxté yoo bɛè bo.

Tì dòn kédòò: wɛri-nè Kuyie nnáantì di yó náké tì kéduɔ nkɛ
bɛ di tɛntɔ.

Siènnè di'yèmmè dináankee dì yɛnkɛ: 1Kɔdenti 9:15-18.
Ti yó náké yicè yitɔati kpεi nke, Kuyie ntì tɔ yiì miεke ti náá
ndìì mònnì bénitibè Yesú kpεi, òmɔù máà borè yoo ditɛnì
borè. Kù hɔn di tɔ nè Kù kó mùwɛrimú mmù mùù bonni
Kù'náantì miεke nè Kù kó mùwɛrimú mùù bonní
Ku'yaansààmù nè Kù'nítibè borime sààmè kpεi.

1- Kuyie nnáantì kó mùwɛrimú.

Kuyie nkó tináantì yí wɛnnè onìti kó tináañtì.

Kù'náantì fòùnímù kε kpaa kε fòù bàmbà.

Ebèdeebè 4:12 ; 1Pieri 1:23 ; Yesú tɔre 7:38.

-Tɔ'wɛrimú bomù ti'yɛnkɛ, 2Timontee 3:6

-Mù pɛnmù mù'tɔmmú, Esaii 55:1.

-Mù donnè màritóò nwe kεpùò nyèpèrè kɛ ye yɔuri-yɔuri,
Seremii 23:29.

-Mù pɛnmù mutɔmmú bénitibè borè Tesàdoníki 2:13.

-Kuseú nkù mùyaansààmù pɛhnè-mè mütɔmmú Efesi 6:17.

Dè dònnè medibiimmè a buɔtí-mè, wenté Mariki 4:12-20.

Kè dibɔɔ yuukú mèmàmè, kè bémabè nte kè mètēmè yīɛkè mūyèrìmù, kè bétobè yèntotí datíné mètēmè.

Dìmmònnì bèè kè Kuyie nnáantì, bè dònne kètenkè kèè wènni kènkè, kè bè hɔɔ yè kénwëti-ní kérpeté bénitibè 30 yoo 60 yoo 100 bá dìi mònnì. Di yémù kè dòn kupaku kùù bo kètenkè wènni dè, kù kó yipò yoo yetárè hɔ mbo kupíkù nkù. Mèè botí nkù ti yó dòòmè kè bénitibè nkótrí Kuyie nkó kùcè mièke.

Yesú tú: mèdibii hɔɔ yè kénkótrí mémáà ndi mèyòòmmè, bá ò mòù báá na ké dè yà, sámpo-sámpo kè yàà tuòkè-ne dididèì mònnì. Munkè òtenkútí sààwè buötímu këmi nké bàà ò'diìtì, ò më nyí yé tì yó bi dìi yie.

Mariki 4:26-29.

2- Kuyie nyaa kó mùwërimú.

Mù yó nni-mu di'náántì mièke nè yèbènkùyè dieyè Kuyie nkpeye di báá ndìi mònnì bénitibè bèè bo mùdɔɔmmù mièke bè kpei. De kó yèbènkùyè ti bénkú kucè ti yó kété kù nku kérpeté-nè Kuyie nkpati yuu. Kè Kù ndàkè ti kpei kén ti bonè.

Yèbènkùyè ~~ñ~~nyè nyé di bo mbáá kényà yé?, Esaii 61:1-2. Yesú bei Dukù mièke 4:18 ke tú: k'àà sɔ nkè Kuyie nnáántì tuòkè bèsennibè boré:

- Yewèrè yè kòutè bo na kémieté
- Yewèrè yè kpetí kè yè kpeté
- Kè tiyùñtì wénté
- Bèè féñirì kè bèè cooté
- Kè bèè pété Kuyie nkó mèsáá sãákɔmè.

Diyie marì ~~ñ~~ñ-Bàtiisì wèè do bo dikpetíntou mièke, k'òò'yèmmè cákè, ò do yàmù Kuyie nkó tikpeti kérpeté Kuyie nnáántì timómmònti mièke. K'òò tɔ Yesú borè kékè kè dò: Fɔò tú weti-weti òdeetíwe'à? Kè Yesú ò ténne ke dò: yèbènkùyè yié nda bénkemu:

- Bemubé miète-mu kè myaanyéimu yié bétobè borè kécokù.
- Tihòutì cèmmù
- Yekùò nè bè bont'òò bè, bè wenkemu
- Kè yewùñ nkè yè kó mèkètimè
- Ke béciribè fòuri(~~ñ~~ñ 10:41 ; Dukù 7:20-23)

Yie nkó diyie bewèdòùmbè yàù-mu dè kó yèbènkùyè tipítì timòù. Yesú dó ke mendi dò di báá ndìì mònnì bénitibè kpei nè Ò kó diyètri.

Dè kó keyéhkè ti bo yiε-nè yèbènkùyè Yesú ti náá nyèè kɔmè Mariki miéké 16:17-20.

Tinááncàntì (Mùyaansààmù kó yèpárè kó dimáà) bo nti kānké nè dèè tú dèsnè.

Yèbènkùyè yee bénkú Kù'nááñtì tú-mè timómmònti.

Ti dòn kédòò hõnti de kó keyeréhkè? Tùnnè Yesú kó medònnimè. Yesú tɔrè 10:38.

Ti dòn ké ntá mù timómmòmbè Yesú ti dounnè yèè nò kpei Yesú tɔrè 1:8 ; ፩፻፭ 14:12.

Kéntù kùwedɔundiekù ketikù kùù do náá nKuyie nnááñtì, kè Kuyie'nyaansààmù bè bonè kè dè kpennì. Dè kó tinááñtì bo Yesú tɔre miéké nké.

3-Kubotí kùù yie nKuyie nkpeti kù nkó tinááñtì.

Nè bèè yí yé Kuyie bè mèn wàtrì-mè Krísì kɔbè (kè dè tú timómmònti, ti tū ndò kébekè mù mèctémmè dè kpei). A bo na ké bè bénkè-mù bèè fòmmù ceètè bá tinètì bá mbo, kéndònnè fō nha'mómmuɔ.

Dí bè bénkè medókùmè diemè mèè bo Kuyie nkɔbè cuokè. Dí bè bénkè onítidadiewè nè onítipodièwè Kuyie nkɔbè kó mùfòmmù dimònnì kɔbè nè dimmònnì kɔbè. Di yó de m banté kè dò kùnìtì démù Kuyie nkó ònítidiewè yoo wèè yí tú omòù, kù mè nyí dó bèè dò ndàà-dàà, kù hɔ̄s bè tñit'oo-mù ké mbúútí kù kpèti yí bonè.

Dí bè náké Kuyie nkó bénitibè bèè cèètè kutenkù bè kpei.

Di bo na ké bè náké Krísì nkó bénitidièbè kɔmè.

Widiammù Widibeeɛfɔɔsì/William Wilberforce, wee te kè tidaati pñmmù còmmú. K'òò tɔù bè tú wè

Safutesiburii/Shaftesbury, wee do mà besénnibè kpei.

Kè dòkutee Beennato/Dr Bernardo k'òò teennè isénnimbí, kè bè tú-wè Bautì/Booth k'òò mèn tó keté dìtñhnì dìì màù mùcootímù kpei. Kè Efekù Tutu/Evêque Tutu k'òò yete yibotí kó mùbàtimù.

Dí náké bénitidièbè bèè mà kùnitísukù bo wenté-mè kpεi
kéndonnè Difekusitonni/Livingstone wèè do bo
kùnitísùò(Afriku) ke ku kù kpεi,
Tayidɔɔ/Taylor wèè do bo Sinnuɔbè ciε kè ku bε kpεi
Kaareyì/Carey wèè do bo Êntì ke ku bè kpεi;
Bidi Kràhammù/Billi Graham wèè do náké Kuyie nnááñtì
kùnitísukù péu-péu.

Ntè bèè dònnè Sàmmàribè kóò nítísàù.

Kè dèn tukúnè mèteemmè, dikònnì bo bè yoo sinéyɛ̄bo bè, yoo bèè yí mòkè tiyààtì, yoo bèè kòntì yí náati, yoo bèè kpa sicé̄yoo bèè kpetí, Kuyie nkɔbè hɔ mbo-mu dεborè kutenkù kùmòù duɔ-mè. Bèwedòùmbè pɛ̄mmùtɔnkperímù mmù ke bo bénke Kuyie nkó mèdɔkùmè. Bè yí yóó bè yietí kè dè ndεù yoo bè keté kè bá bè yietí dèmarè.

* Asetì/ACET wèè teennè bèè mo SDA.

* Remaa Tiinnì Sianasì/Remar, Teen Challenge nè Càkii Pùnesee/Jackie pullinger, bεè mà ke bo yetε dèè tukú-nè titáàbààyeiti nè mènaa mmèè muɔ.

* Ti'màà Teèresa kòdikɔtaa kou/Mère Teresa de Calcutta, wee tèènnè bémuɔmbè nè bèè duunnè mukūú

* Twedòùndieti tì bo Afrikù bakù you, Rumanii, Pòdɔnyɛ̄nè Ammerikù Datinnì, kɔbe bεe kpa mmediè tibeenyεiti kpεi.

* Bè wèdòùmbè diyie taa kèè biékè kɔbè, bèè kpà mmèdiè kè bo pàà mmùpɔudennimù nè yimiεpie tèyì diheì mieke.

Bá nè ti kó tìcàti nè ti kó mùdorimù, bèwèdɔùmbè bo na-mu kéyíí mbè'yo mεfie mεsükùmè mieke tipfìtì timòù bá dìì mònnì. Yεbie 2000 yèè pε̄et'òò yε mieke nkè bè do pīmmè bénitibè nè kemiékè ke mbè fέ̄unko, kè Kuyie nkɔbè nfòù kèsüñko bá mùmamù yí mbè kɔonnè. Kè Kuyie nnááñtì tì fòù kè tì di tɔ, nè Kuyie naansààmù kó mùwérímú, nè Kù kó mèdɔkùmè di bonè yεmòrè yεmòù, kè ti dó Kuyie nkó bénitibè, ti bo na kέnsüñko kè nkemmú Yesú bo nwεtiní dìì mònnì.

Bán̄tè-nè Êntì kɔbε kpεi.

Bénitibè 900.000.000 tú tiyèrifáàti nè Êntì kɔbε.

Bèwedɔùmbè yí kè sū sei.

Kè yibotí mayì bo ke mu nyí kèè Kuyie nnáanti.

Kè yebotè péu tú besénnibè.

Tie 8: Yεbεnkùyè nè tidiëtì.

L'Ecole Bible

Sans mur sans frontière et sans frais de scolarité

Un cours Bible
que tout le
monde peut
utiliser avec 85
leçons-graduit
depuis 1987

2005

La Fondation DCI
Le réseau mondial
des Chrétiens

Bienvenue

Information

Toutes vos
questions et vos
réponses

83 Leçons à
découvrir

Toutes les leçons
en détails sur
votre écran

Télécharger
toutes les leçons
deux ou trois
mouvement, entre
2 et 10 minutes et
le tout vous
appartient!

"Kuyie nkaáké dë".

Yεnáankékè ti bo kaà nyè: Mudennimù 33:12-23;
Yesu tɔrè 8.

Dináankékè a bo ntɔ dì a'yèmmè miékè: Yesu tɔrè
8:5-8

Ti bo senni tì yékkè: Tináantì tì tú: Yesu wee tú-wè,
ò we ntú yie, nkè naa yo nwe ntú, ti bεnkú ba yie nti
kó mεpñtìmè miékè?

Ti bo pñmmèè botí: Dimmònnì, di dò nkékötemu
képñnnè mutɔmmú di bεbíi tì. Di beke Kuyie nkè kù
di niité meborime mèè bo dεukùnnè Ku'yetri,
kébenke Kù di bonèmè.

Mutɔmmú di bo dɔjìmù, kè bëè di tie nkè bëè wente:
di bate tidiëtì tì kó dimàà dò Yesu tɔrè pátiri miékè
kédóó mbá nè mùù kàmmù mu'kpèti.

Ti bo siè nti'yèmmè dì náankékè yékkè: Ñáá 14:1.

Di bo m banté Yesu tɔrè mònnì kó kuwedɔundieku
do dεuke mèè botí mεcāā nkésññ kékpenk'aà?

✓ Kè mubáammù nkennì kè bë mmòkè metákumè
saàmè Yesu tɔrè 1.

✓ Kusúkù sikɔupisitāati(3.000), bëè yie nYesu
diyie dimàà Yesu tɔrè 2.

-Muwedɔunfommù wennimu Yesu tɔrè 2:42-47.

-Kéyié sikɔupísìnùmmù (5.000), bëè bo ntùòkè ketikè
tekɔupíítè nè sikɔupísìnùmmù(15.000) Yesu
tɔrè4:4.

-Kè bë tñhnì ntú dì kpennì Yesu tɔrè 4:23-5:11.

-Kè bëè tå ti'yie nYesu, kè bë nyεutí kεsññko Yesu
tɔrè 5:14

-Kè bεnìùbë ntú bëè kpennì Yesu tɔrè 6:1-6.

-Kè bënìtìbë nsoké kεyεutí Yesu tɔrè6:1

Ba ndo te kè dënde kó dimàà ndɔori bεnìtbë bë
fεñnkoo bë cuokè bεmbε bëè í tú bëè bεbii yεpáte
medié? Dëè do te dëè tú: Kuyie ndo bë bonè-mè kë

yεbenkùyè cànyè nè tidietì kè dè ndòòri. Tidietì dòòri yie nti'cuok'aà?

1- Emànniyèeri- Kuyie nti bonè.

Qui sommes-nous

Le journal missionnaire

Examiner
Plus de 1500
pages à
découvrir

Nos pages en
Espagnol
Hindi
Portugais
Indonésiens
Chinois
Telegu
Rouman
Kurde
Russe
Cébuano
Mooré
Kiwahili

Taizé

Ce site est
référencé sur
le top Chrétien
francophone

Nombre de
visite du site
plus de
6.000.000

Métaummè kótímè mònnì yεbenkùnyè nè tidietì dε do bomu, kè yàà tuòkenè ti'coontoò kó dipèite-mònni, wenwe wèè yóó keuté kuwedòuncè Yesu tõmbè kòku. Yesu peitímù do neinè yεbenkùyè nyè nè tidietì, kè Kuyie ntɔrè kòtení kénáké bénítibè o kpεi, kè bεtɔbèè yà yεbenkùyè, kè Kuyie mpãänáantì náambèè náké o kpεi, kè tidietì pεu ndɔci. Kaa Duku nè Matie 1,2.

Kuyie nkó bénítibè.

Kutenkù mièke, ba ncãnnko Kuyie nkòbe nè bèè í tú Kuyie nkòbe? Mɔyiisi do bei Mudennimù patiri mièke mukàammù 33:15 kè dò: Kuyie nkòò ké mbε bonè dεè bεnkú bè túmè Kuyie nkòbe ke cãá. Kuyie nti dòòmè kè ti tú Ku'kòbe, dε kó difɔnkúò, kè Kù ti bεnkú Ku'máà, kè ti Kù yíérì nè tináàntì Kù ti náantì mièke. Kè Kù dòòri Ku'dietì ke ti teennè ti'borime mièke. Isãã 4:4 .

Yesu tú mèdonnimè sààmè mmε ti kpεi.

Dè i tú Yesu do dɔɔrimè Kuyie ndòmè máà, weè ti bεnkε Cicε Kuyie ndó mèè botí bénítibè, kè weè ti duɔ ndinùù ke tú tí kòtè, ke ti duɔnní muwërimú kè ti bo dòò O dòò dè, kè dè ketikεe pεsté O'kpere. Isãã 4:34, Ebedeebè 1:3 Isãã 14:12, Mariki 16:20, Yesu tɔrè1:8.

2- Yesu dòò ba?

Ò dòò tidieti kemièkunne bεmuɔmbε.

Kemièkunne onìtidièwè mɔu kó dεbire. Isãa 5:46

Kemièkunne pieri còkù. Mtaie 8:14.

Kewenkùnne dikònnì. Matie 8:3, kemièkunne kuhòùkù, Matie 9:12.

Tidietì tetì Ò yiε kedòò tì kemièkunne bεmuɔmbε.

Wèè do mɔ nyεbie sipísitàati nè yèni Isãã 5:5, wèè bakù do fãū Matie 12:10, ohãāpònkótì kóò tõntì Matie 8:5, onitipòkù wèè do mɔ ntiyóntì Matie 9:20, kuyuònkù

Matie 9:27, bè do keété wèè too Duku 22:51, Fennesii hεi kóò nitipòkù sapùmbire Matie 15:22, yεwūš nyèè nόndie ndo dàri Mariki 7:33, kuyūžnkù Matie 20:30 Mariki 10:46, 8:23; Isāā 9:1, yεkuo ntεpíítè Duku 17:12, dibɔɔ ta wè koò pūtinné Duku 13:11, onìtì wèè do mɔ ntifāātì kemuútì Duku 14:2.

Yesu fòùkùnnemè bεcírībè.

Okúpokù bire, Duku 7:11; Sayiduusi sapùmbire, Matie 9:18; Dasaa Isāā 11:1-44; Yesu o mɔmmuɔ nfòutemè Duku 2:46; Isāā 10:18.

Yesu bètimè yεbɔkè yèè ta bεnìtibè

Yεbɔkè ta bè Matie 12:22; 8:28; 9:32; dεbire dèè duo yεcíncirè Matie 7:14.

Yesu namè kutenkù kó muwεrimú

Ò connémè kuyaaku, Mati 28:6,

Ò ketémè mεniε nyñkè Matie 14:25;

Ò nɔɔsìrìmè fikíè tie Matie 21:19;

Ò fòutemè kέbenke O'máà O'tancoumbè.

Tidiètì tìlì túkúnè Ò bo ceètemè dèmarè.

Ò ceètemè mεniε mmεnaà Isāā 2:9;

Ò duɔmmè kε bε pí nsiyññ, Isāā 21:6; Duku 5:6;

Ò piimè bεnìtibè sikɔupísinùmmù(5000) nè bεtɔbè sikɔupísinàà(4.000) Matie 15:14; 15:32; dàmpóò dífè Matie 17:24.

Yesu hɔntú wè, Ò wèntú yie nkε naa yó nwe ntú nè sãākɔmè. Ebedeebè 13:8.

3- Kuyie mpí mmùù tɔmmú.

Yesu tɔrè pátiri tú dipáiri ndi ti bo bεbii dì kεyíééé Kuyie, nè kuwedɔundieku sààkù kùù ti bεkú muwèdɔunfòmmu mɔmmɔmmu. Yesu tɔrè patiri mɔkε mukàmmù sipísidé nè mùni(28) ndi. Kε t kaà bá mùù kàmmù, ti yóo yàmù tidièti nè yεbεnkùyè cènyè Kuyie ndòjori yè.

Yesu do bè bonemu, kè Muyaansààmù bè bonè, kè kuyie ntɔrè bè séú, kè Kuyie mbè náannè kè bè yo Ku'tammè, kè Kuyie mpãänáantì náámbè bo, kè tináancàntì bo, kè bénitibè yàù tidɔuntì, kè bétobè yàù mèbenkùmè, kè bénitibè nde yàù kécou Kuyie.

Kè bémouombé miéri, kè yebokè yiè yè ta bè, kè Muyaansààmù piéké bénitibè. Kè Kuyie nyéíti duo bénitibè, Kè Kù dɔɔri Ku'dietì. Bè de ntú kuwedɔundieku fòù mufommu sààmù, dèmaré í dɔɔri dè è í tú dësààrè kéndònnè bénitibè yèmmè dòmmè yie.

Bè wāri yèè páte kuwedɔundieku.

Pɔɔri do náammu tidiètì nè yebènkùyè cànyè kpei Odɔmmu 15:17-20, Kadasi 3:5, 2Timontee 4:17.

Ebedeebè 2:4, Ebedeebè pátiri tú dìì náa dindi Kirisi kɔbe dɔò dè kpei, Pieri nè Isaku kè bè munke yé Kuyie ndieti kpei, Pieri 2:24, Isaku 5:14-15.

Dë kó difɔnkúò, yebie nsikousinàà(400) miéké kè Peeri mɔu bè tú wè, Okusitèè, k'òò wāri Kuyie ndieti dɔòmè kunitisuò diyie yiени kè baku cànku. Dëe benkú kè tú Kuyie ndieti yí commú Yesu tɔrè kū nkó difɔnkúò.

4- Bankpei ntidiètì?

Tidiètì yí tú dëmarè sɔ̄ntik'oo a bo dɔò dè kè dè è di bénitibè, tidiètì me nyí bo kë bo dëukunnè Kuyie ntì dɔòri nè wèè nìtì. Dè men yí tú dënitinònkperé mare yoo dëdëukperé marè. Dè tú yebekùyè nyé, yèè benkú Kuyie nti bonèmè, kë benkú Kù mɔké mèè semmè bëè férùrì bë kpei, yoo yebokè kpeti bë. Tidiètì benkú bénitibè Yesu kó kudapäätí nku nè o'wërimu. Yesu tɔrè 5:12-14.

5- Ti bo yímè kékpeté kuce kè tidiètì ndɔɔri.

Méketimè, ti baá yé nti bo bekemè Yesu k'òò dɔɔ yie nhò dɔò dè wenke, kè medòòrimè càmmè nnéinè bëè náa nhò'náantì, yoo tidiètì mbè tǔ. Isaku 4:2, Ebedeebè 13:8.

Di báá yéndi bo mbaámmè Kuyie nké Kù'wërimú ndi bonè, ké nKù sãnti kénáá nKuyien náantì nè mubaámmù miéké. Kéndɔɔri Yesu tancɔumbè do dɔɔrimè, kè di kɔrikè, dimbekú Kuyie kè Kù ndi bonè. Mariki 16:20.

Kémbáá Kuyie nnè bë rééunk'oo bë Kuyie nnáantì kpei.

Itie9: Kémiekùnnè bëemuombè

"dà nii yà Yesu dè di bekú dìì mònnì kë dò ndí O yà"

Mukàmmù Bibirì miéké: Matie 8:17.

Di bo ntò dìì náankee di'yò miéké:1 Pieri 2:24.

Di bo toténè tì ditòbè: Di wènni di'miéké bëè bo na kémiekùnko, kewenní kéyà mùù di díítí bàmbà.

Mutòmmú di bo dòò mù: Di beke Kuyie nkè Kù di niité bëemuombè borè, kéndake kéntù Kù di ni kèè biéké, bá kë kupòòkù nku. Di kòt'oo bë borè bá kë bë yí tâ, di bë náké ketú di dó képí Yesu tòmmu mmu.

Di bo wâri tì kë bënkekè wèè di tie: Dikàaù Tináansààtì kó yepáte, kédéite yekàrè Yesu miékùnnè yè bëemuombè, kénáké Ò miékunne bë nè Ò bë miékunne mèè botí.

Di bo siè ntì di'yèmmè miéké: Yesu tòrè 14:8-10.

1-Mfì tú a'yie nKuyie Kùù da miékunko.

Matie 9:35 ti náa nkè tú: Kè Yesu ncèntì tipíti timòu kénáa Kuyien náantì, kë ti tie mbenitibè, kë bë miékunko. Isâa 14:12 náa nkè tú: kë wèè tâ Yesu, ò bo dòò tidietì, kë dèè pëëté wenwe Yesu Ò dòò tì. Kè Pòori wâri Odòmmu 15:19 miéké kë tú: Muyaansààmù muu ò teennè k'òò náké Kuyie nnáantì, nè ò náantì miéké, nè medòorimè miéké, nè yebenkùyè cànyè nè tidietì.

Yesu duò mmu O'tancoumbè dinuù kë tú bë mmiékunko bëemuombè, dè yí tú bë mbè dounnè Kuyie mmáà. Kutenkù kumòu miéké, benitibè náa mmu Yesu miékùnnè-mè bëemuombè, bë'kònti nè bë'yèmmè, nè mupotuomù miéké, nè meborime memòu miéké ke yé Kuyie ndòmè kë ti tûntemu, ti'kònti nè ti'yèmmè nè ti'wërimú dë mòu.

2- Memietímè kó tináantì piékému Bibiri miéké.

Kè dè dò bo dari yepáte memietímè bo dìì maà Bibiri miéké, yè bo pié nkè bá nsénni, yetannò yèè yïëtini, yè bo ntú: Medòkùmè nè memietimè Kuyie nkòmè. Mumòmmú tú dëmarè ndë meyei ntòni dè, nè meyei ntanní dìì mònnì ndi Kuyie nnákemè Kù yoó dëetémè benitibè nè Kù kó mèsàà mmiéké. Tenkete 3:15-21.

Mudennimù 3:7 miεke, kè Kuyie mbεi nkε dò: N keèmu didabuo nkε yà diféñrìmè. Kè dèε káákε kuyie nkε Kù tāātē kε bo dɔɔ dèmaè nè onìti omɔu wèè yie nKu'kpεti, ke dó kedɔɔ Kù yẽmmù.

Mudennimù 15:22-26 miεke, kè Kuyie mbεi kucε mεketimε kε dò: Kù tú Kuyie nku Kùù miεkunko. Kè Kuu bεnke mMɔyiisi kudɔu makù kεdònñenè kudapāātí kó mεcannimè. Kuu dɔu nku ti dòmmè kεmεú mmεnótiimε miεke kè mèè wenke.

Mukentimù 21:4-9, Kuyie nkó bεnìtìbè dòò dìì mònnì mεyεi nkε iwààkε mbε dømmù kε obè kɔ, kε Kuyir nè Ku kó medókùmè, kε Kùù conné kudɔu kε dò, kε fεwààfè nií døntε-wè, wèè kù bɔuté kεfoutε. Ebedeebè pátiri mukàmmù 12:2, ti náammu kε tú ti dootoo bεnìtìbè ti náantì kεmbuá Yesu máà. Ti báa na kεnwuo tipíti tidεti dimònnì dimáà k'aà sàà yí tú tewààtontontè ntε, tíi dò nkétāātε kupíkù ti do nkénwuo nkù, bεnìtìbè náantì yoo Kuyie nti døunnè yèè nò.

Isøbu ta mεféñtímè diεmè kénwεñrimu kε Kuyie nho miεkunnè kóò dɔj mεsàà kucε medé. Isøbu 24.

Yesãã mmiεke kε Ðafitì bεi nkε dò : Ò baá yè nKuyie nkó mèsàà mbá mεmáà, kε yé Kuù ò mmiεkùnnemè ò mømmú mumɔu. Yesãã 103:1-5. Mådasii bεi nhò'pátiri miεke ke tú: mεmiεtímè bo Kuyie nnou miεke nkε. Madasii 4:2.

Kε Yesu bεi nkε dɔ: Ò køteni ke bo dɔò Ò'Cicε Kuyie nkó mèdókùmè mmε.

Ebedeebè 10:9 Mεborime dò ncãá-ncãá nwe Yesu miεkùnnε mèè miεke bεnìtìbè, Dεε bεnkú ke dò nhò dòòri O'Cicε Kuyie ndómè. Wenté itie 42 a bo yà bε batεmè kεdɔ.

Bèè yà kεnáké, bε bo bεtāāti ndi Bibiri miεke, dεε bεnkú kε dò ndè tú timømmønti, Yesu miεkùnnemè bεmuɔmbε.

1-Kuyie mpãänáantì náantò do nakεmu Yesu kpeí nyεbie nyεbie k'òò n;' bo na ketuɔkeni. Esayii 53:4-6.

2- Matie wèè yà nè o'nònfè, k'òò bεi ke dɔ: Kuyie mpãänáantì náanto Esayii náke tì tii dɔɔri Yesu yínkε dimmønni. Di bo na kε tì kàà Matie 8:17 miεke.

3- Yesu kó ditɔnnì pieri tú wèè yà wènwe Yesu nè o'nònfè, k'òò bεi nke dò: Kuyie mpãänáantì náambé náké tì dòòmu nè Yesu bore. 1Pieri 2:24.

3- Nkó mεmietímè bo dε?

"Kuyie nnáantì ti náantì yí yóu, ke neinè tidièti, kefiikú Yesu yinkè, ke bo sáà".

Di banté ke dò mmεmietimè Kuyie nnáanti ti náá mmèè kɔmε, dɔɔmu nè Yesu bore. Ò kú dìì mɔnnì kudapãäti yinkè ti'yεi kpei, kε dè mɔkε yie nyεbie sikɔupside. Ti dònke mbuɔ Yesu kó kudapãäti nku kεpεú mε miestime dimmɔnnì kɔmu, dè yí tú mèè kpaaní. Ti buó Yesu nwe ke we ntá kεcɔu wee borè meteèmmè k'0Ò sāntí nè metākumè miεke, ke hompu Ó'miεke, ke pā Kuyie mmεfie nkè Kù bo mpí mmutɔmmú ti'miεke.

4- Omáà kó dipãnn'àá? Kε timɔu kpei?

1Kɔdenti 12:9 ti náá nke tú myaansààmù duó mbenitibè, yεpārè kε bε bo mmiεkùnko bεmuɔmbε. Bε yí yεpārε nyè, bε í yí dipãnnì, dεs bεnkú ke yε sū, dε yí tú dipãnnì dimáà onitì omáà kpei, bá nè mεmmε, bεnìtibè mabè nε bomu kεmɔkè metākumè ke miεkunko kεpεeté bεtɔbè.

Ti bo namu timɔu kεmεkunnè bεmuɔmbε.

A bo na ke dò: A'tākùmè í dεu, a nε nyε ke dò nha bo na kεpí nYesu tɔmmú, nè kuyie nda dò mεè saà nkpei, ke da yú k'aà bo pí nKu tɔmmú. Dε í tú a'tākùmè dεu mεè kpei mmáà.

5- We mbo na kεmεkùnko bεmuɔmbε?

Yesu tɔrè diεyε, 2Kɔdenti 12:12

Pàsìtεεbε bεè dàkε, Esekiεri 34:4

Kuyie nnáantì náambε bεè duɔ mbε'máà Kuyie,

Yesu tɔrε 8:7

Bεtembε sààbε, Mariki 16:20

Kuyie mpãänáantì náambε, Bεkpààtibε 17:21

Bεwedɔunkótibε, Isakù 5:14

Bεwedɔuntɔmbε, Yesu tɔrè 6:6

Krisi kɔbe cεnk'oo, Mariki 16:17.

6- Ti bo mmiεkùnko hɔmmε botí?

Kuyie ndi niit  d  m nni, de h   c rike k teemmu, k  di p  mmut mm  b mu mb  y nk  b  k n p k , b  d  m nni. D  y  y  nt  muwed ummu m nni m   y o di t  nd  k n a  nKuyie nnáantì. Nte di bo nd or m  k  d e  y :

- 1-Di ket  kennii mum mm .
- 2-K nd  b n t b  k  d e  y  nk  d  mb  teen .
- 1- B  k n p k , k ntie mbènìtìbè k  b  mm ke m t k m , k mb a  mb  m mm mb  k pe , di bo na k  b  pent  dit k m .
- 2- K nk mm  myaans  m  di naa nt .
- 3- Di ni  b ke Kuyie ndi do nk b nt  m   bot , k  d  tu  mum mm  s nt ke k mu y o dib  o  k onn .
- 4- Ke ni  bou dib  k  muw rimu n  yesu k  diy tri, m   d uk  k du  mum mmu.
- 5- Ke ni  b nt  k huut  mum mmu k  ic , k du  ndin n  n  Yesu k  diy tri k  m   y , ke y   di  n  k m  mu'c .
- 6- K y  Kuyie nw rimu n  di baamm  mi ke, k  b  no  nsin , k  b  k  b  nc u m ku . Mariki 6:13.
- 7- K nw  r  k ba  nk mi ke y a tu k -n  diw , Yesu do h   b nt mu on t  o m   y nk  k ce m re .

Di mba  ny h k  y   bo mef  t m  mi ke y  k pe .

Itie 10: Kébètì yεbɔkè

"Di bo yíeté timómɔnti, kè ti di denne tidaati miɛke"

Bibiri miɛke, kaanne Kadasii 3:1-14; Yesu tɔrè 8:1-25.

Di bo ntɔ dì náankéè di'yɛmmè miɛke 1Isãã 3:8.

Ti bo toté ntì titɔbè ntì ti tɔbè: Yesu dɔò ba kudapãatí yínkè. Kè dè te ke di pété di'yei ncíemmù, kè Kuyie ndi deeté, Kè di yè tidaati miɛke ke naa mbekpaàtibè. Yentenè dibɔɔ kpæti, dì dó ké di yuukúmu.

Mutɔmmú di bo dɔò mù: Á wente a'mɔmmuɔ a'fommu kéyà nsà kè kusínkù makù ikpaa ke da nónké, dimmɔnnìkɔku yoo yemɔrè yèè pɛsté ye kɔku? K'ðà dè a kɔtè kéyà a kóò Pasitee, yoo bewedɔunkótibè, yoo mubaammù kó ditinnì kɔbe mabè. Ké bè náké a yà dè. Ké bè bekè kè bè da bántènè Kuyie . K'ðà dáa nha'yei nè a'yɛmbè kɔmɛ, kébekè Kuyie mmɛteemmè. A báá yɛ nKuyie nyetrimè sifei yɛmbè ke dɔɔri mɛsaà bɛè kékùnko bɛ'máà.

Di bo wàri tì kébenke bɛè di tie: Wàri kupátifãàkù kumáà yínkè onitì bo yímè kétɔni o'máà kusínkù.

Di bo siè dì náankéè yínkè di'yɛmmè: Mukentímù 23:19-23.

1 – Ti patɛ-nè oyεiwe

Kadasii 3:2-5, ti náá ndimè mmɛ Pɔɔri ò yàmè bɛè yíeté Kuyie nnè Muyaansààmù, kεyà Kuyie nkó tidietì, bè wɛtε ke butínnè mè Kuyie nkε pàà diwèì ke túnne yitié ntɛì bɛnítibè keú yì nè bɛè yí yí Kuyie mbe kó yitié. Kè pɔɔri bè wetínné kébekè ke dò: We ndi ciité? Kadasii 4:8-11; 5:7-12.

Ditannuù kέciité tú: We ndi souté nè o kó tiniñòntì miɛke yoo we ndi nɔɔsìrì, we ndi bɔnté dè kó kusínkù, ke di tanné ibɔɔtie mmiɛke?

Mònnì mari, ti'fommu miɛke yoo ti'cɛ̄ miɛke, yoo tiwedɔundieti miɛke, mumɔmmú hɔɔ ti pɔmmu kè ti báá bante mù bondè nè mù dommè yoo mù tú mùù botí.

K'ðà sɔ nkè dè mè dò nha'fommu miɛke, a denteni ke dò nKuyie ndó ke da dɔɔ mɛsaà mmɛ, ké da déukùnne, ké da duɔ

nkukõnnaatí, ké da pã ibí, kè dè nda naati, k'àà'kpere nyie, kè Kuyie nkó mësàà nni nda bonè. Ikuç kontimù 28:1-14.

2- Omou da bonté kùsïnkù yoo ò da noccìr'aà?

Bè da bonté kùsïnkù yoo bè da noccìrì tú: A'yèmmè bo ncaarimè sãà, bá a báá pété Kuyie nkó mësàà mmamè Kù ti dòúnnè yenò mèè kpeli, bá a bá nyé a'yèmmè, kè bdè ndò dèmaré pi a'fommu bo ketémè dèyìlkè, k'àà ntaa mëfëéttimè diemè sãà, bá nè a kó kùfùkù kumou pänke. Kaa Ikuç kontimù 28:14-66, a bo yà dè kó yebenkùyè.

Kè mëkòùtimè nda tû nha'fommu mumou miëke Ikuç kontimù 28:29

Tihãñti nè munitipommú dináankéè 18,

Tidawantì sãà kõmè kpèti. Yenáankekè 17, 28, 47, 48,

K'àà dòò dè demou nyetrí. Dináankéè 38,

Ké mbénnì kékõ yoo di nkou di'máà, Sosuwee 6:26;
1Bkpààtlè 16:34,

Ifèì kó mudii. Ikuç kontímù 28:25-44,

Onìtì nè ò'pokù bo yetemè bëtobè, sicéé kó muyatimù, iyentotí nè mësemmè, Dináankéè 34; 20; 28; 65; 30; 41.

Mumommú mùù yí deu yoo mùù sòkù kufuku miëke.
Dináankéè 21; 22; 27; 35; 59; 61.

Mëfëéttimè. Dináankéè 33.

Kusïnkù nè mënoccìrimè touní mèè yei mmé, dè né yí tú dëè máà, nè wèè tâäté keyeté Kuyie nkpeti, dè kó mëhaarimè hõõ wè tukenímu.

3- Mëyei nkó dikùnnì bonni dë?

Kuyie nkou noccìrì onìtì nè:

- ✓ Mutõmmú mùù yí mòkè mucõntimù mu'yinkè, Tenketé 3:17; 5:29.
- ✓ Kénháá ké bá mmòkè mëhomopùmè, Tenketé 4:14.
- ✓ Kémpí mudaatõmmú, Tenketé 9:25.
- ✓ Dikõnkòònnì dieri, Tenketé 11:1-9.

Bεbɔɔyεmbè bεi ntì: K'àà yí cààrè mùmamù, kε bε da buɔ nkusɔ̄nkù, kù bá da tuɔti, Kε owedɔ̄untì me ntāātε kεdɔ̄ mεyεi, kusɔ̄nkù bo na k'oò tuɔti weti, Yεkotinò 26:2.

Onìtì bo namu kétɔnì o'máà kusɔ̄nkù :

- ✓ Nè tináantì tì bo na kέcakε diwɛnnì. Yεkotinò 18:21,
- ✓ Nè mufommu yεimu. Ikuɔ kontímù 27:20-23.
- ✓ Nè mubɔɔdɔ̄ummu. Ikuɔ kontímù 27:15,
- ✓ Nè mεyεi ndɔ̄rimù. Ikuɔ kontímù 27:17-18,
- ✓ Nè Tináanyεiti; yesáāmbε. Ikuɔ kontímù 27:16,
- ✓ Nè a bo poommè Kuyie ntɔmmú. Sedemii 48:10,
- ✓ Nè a bo ntā-mè onìtì. Sedemii 17:5,
- ✓ Nè a bá ndàkèmè bεsénnìbè kpeɪ. Yεkotinò 28:27,
- ✓ Nè a bo yuuku-mè Kuyie. Madasii 3:9,
- ✓ Nè mεborime tεmè pεu.

Bεnìtìbè munke bo na kε ti tɔni kusɔ̄nkù:

Muwɛrinkperimù mamù muù kɔurì ti'kɔntì ke tūnni ti'yɛmmɛ ke tú mubɔɔkɔ̄mu, ti'yεmbè do tā yɛ, kε yɛ kó kusɔ̄nkù da tū.

Mεdεetímè bonni Yesu borè ndε, weè ceetε ti kó kusɔ̄nkù kε kunaa mmesàà. Kadasii 3:13-16

4-Kuyie ncèètε dè kudapāāti yǐnkè

Bè ò baaké kudapāāti ti kó mεyéí nkpeɪ nke,
Bè ò kòute ti'yεi nkpeɪ nke,
Ò tɔ tiyε̄ti kε bo ti duɔ mεhòompumè mme,
Bè ò kòute ti kó mεmiεtímè kpeɪ nke .Esaii 53,1Piεri 2:24.
Weè tɔ ti'yεi nkè Kuyie nti wenté bεè weti.
Ò fέútε, ke kú ke bo ti duó mmufòmmu sāā kɔ̄mu mmu.
Ò dòò Ò'máà; fεdawanfε, kε ti bokparikεmu.
Bè ò yetεmu kε dè bo yie nkè Kuyie nti cɔuté.2Kɔdεnti 5:2;
Ebedeebè 2:9; Odommu 6:23; 2Kɔdεnti 8:9 ; Efεεsi1:5-6

Kusɔ̄nkù nɔ́tεmu, kε ti pεtε mεsàà mpεu:

Ti na mpímmè mutɔmmú tetirè kɔ̄mu, nε Yesu ti kó mεtaummè miεke, ti tɔmmú í yεti dεtetirè.1kɔdεnti 15:58

Ti na nhāāmmè kε bá yε ti kɔri kε.Matie 28:19

Ti na mpímmè mudaatɔmmú , kε ti p̄i mutɔmmu sààmù mùù tú ti'Yiè ntɔmmú. Fidipu 2:6

Ti na mbomè ti'biéké ti'biéké, ti bo na kéntau, kémmodé
muwërimú. Tenketé 11:6.

Ti na nhâânté-mè dëtetrè, kè ti pété kuyie nkó mèsàà nnè
Abrahammù kpeï ibotí yimou kutenku kumou duomè.
Tenketé 12:1-3.

Kuyie ndo dòò hòmmé botí Abrahammù mèsàà?

Kuyie ndo dòò Abrahammù mèsàà nho'ce imou miéké nké.
Kuyie mmunke ti dòòmu mèsàà ke ti duonní Muyaansààmu
kè Mu bo ti kpenkùnné kè ti na kétó Kuyie nkó mèsàà
nyebote. Tenketé 24:1, Yesu tòrè 1:8.

5- Yédetisàkè bo yéyiekè ndi ti bo tùnné yè kéné kéyè kusinkù miéké.

Kusinkù bòmmù tú dibòò kó mutòmmú mmu, yéè hò ntù
mbenitibè náantì, nè bë sauténè tì dibòò képí mmutòmmú, ti
né kaa 1Isââ4:4 nè 3:8.

Mubáammù nè yesu kó diyètirì, mù pùommù dibòò kó
muwërimú, kedeì kusinkù kùù do ti nónké. Dibeké di'nópobè
yoo di'dúybë bëè di mokènè metákùmè, kè bëè bánte di kpéi,
nkè dëe yie nkè dí na kétunné yetanyo yéyieké(7) yie
nyëmmù:

- ✓ Kè di banté ke do ndé kó dimaù tú Kuyie kó mufommù
kpéti nti
- ✓ Kédáá mmeyei mmèè tòní mèháarimè di'fommù miéké,
ké mè butínné nè Kuyie nkó metèemmè miéké, Kétâaté
kétunné Yesu, k'ÒÒ ntú di'deetiwè, di'yie.
- ✓ Kébeké Kuyie nkè Kù di cíé nnè Yesu kó diyètirì, ké di
teennè kè di munke na kécíé ndi'kòbe bëè di caarè, yoo bë di
kouté.
- ✓ Kéyeté dibòò nè di'tòmmú mumou.
- ✓ Kédeteni dibòò Yesu kumè kudapââtí k'ÒÒ'yîncou
nk'ÒÒ dì na.
- ✓ Kébeké di'nópobè kè bëè duò ndinùù kusinkù kè kùù yè
nè Yesu kó diyètirì.
- ✓ Kéyou kè Kuyie nyaa ndi pié, kè di nsântí kuyie nnè Yesu
sââ kômè, kénfounè Kuyie nè Muyaansaàmù nè Kuyie
nnâantì miéké

*Di mbáá yehékè yèè bo meháarimè miéké, kéndònnè Madii, ibotí bodè
33 kè bésúkùbè í nò nké kaa mbé'náanti, nè yehékè yèè bo mesemmè
miéké nè medóntímè.*

**SIKPÀRÌHEÚ TÈJKE-MÈ SÌ BO KÈO NDÈ
BENNÉE WÙC TENKPÀTÌ**

*****

**KÈYIE NNÁAÑTÌ KÓÓ DÀKÓÒRÌ TÔMMÚ
BENNÉE-NÁNTO-HEI**

**Kutõnkù kudérinkù
DIPÁTRI-B/1**

Ø

TÈKUNÈWÈ

DITÔNKÀRÌ DÌÌ BAKÉ

BP :Nánto-hee

Di'tannankùtè kandore:96902543/95270504/90022480
Email : yaoanato@yahoo.fr ou facebook.com

Opaatiwè

97112606/95558675

Opátíwààtì

66152355

Dipátri tɔmmú tɔmmèè botí mu'tɔbè.

Nº	Kuyie tɔmmú mùù yó dɔ̀̀
01	Tináaṇtì timɔu yuu
02	Tináaṇsààtì
03	Mmɔɔnè Kuyie di báammù miεke
04	Ti bo ȳmε képété Kuyie nkpatì yuu
05	Owedɔ̀ɔnti kó mufommu
06	Tipītì timɔɔ mεcī mmε
07	Maunnè ditɔnnentì
08	Yεbènkùyè nè tidietì
09	Kémiεkùnnè bεmuɔmbè
10	Képíté dibɔɔ ta wè

L'Ecole Biblique

Sans mur sans frontière et sans frais de scolarité

Un cours Biblique que tout le monde peut utiliser avec 85 leçons gratuit depuis 1987

2005
La fondation DCI
Le Réseau Mondial des Chrétiens

Bienvenue

Information
Toutes vos questions et nos réponses

83 leçons en détails sur votre écran

... s

Qui Sommes-nous

Le journal Missionnaire

Examiner
plus de 1500 à découvrir

Nos pages en
Espagnol
Hindi

Portugais

Indonésiens

Chinois

Telegu

Rouman

Kurde

Russe

Cébuano

Itie 1:Tináantì timòù kó diyuu

Dinni nè mucèmmu ti kóó dàkóòrì yie nkpeï wèè keté tiwedɔundieti tidieti mièke nè bewedɔunkótibè ke tuɔkení yie ti'cîe yëbie sikɔupísidé nè dimáà mièke. Kudakóòrìkù makù nku kùù yí mòke kumanku yoo dicónnì, fedifè me nyí bo kù'miekè nè mesenkùmè, kù kpere yí tú pòdítíku kpere, kù yí baàtì onitidòù yoo onitipòkù, kù yí baàtì yiwedɔuncè, kù me nyí baàtì kubotí makù.

Ti tâ kétú dë kó itie bo ti ta, kédɔù mèsàà tinti bëè do fòù kë ti'dòùntì bo Yesu kó medókùmè bièke.

Dè yîmè kë ti keté dë kóó dàkóòrì yie n kù nyiè mièke, dè benkú kétú ti dô kéyîté Kuyie nku timómmombé nè ti'wèrè miék'oo, ké yà benítibè ti'cêi mièke nè ibotí mièke. Ibotí yìì mu nyí këè Kuyie nnáañti nè besénnibè kuù ntenkù kɔbe kë bëè banté be'yetímè keceètè kén fòù mufommu sààmù Kuyie nkó medókùmè mièke, kë Kuyie mbé mièkùnne bë tâ mèè kpèi Yesu Krísì.

Dë kó itie mbo ti teennè kë dëè dòò weti-weti.

Idàkóòrìtie ketiyì nyi, i yí yóó kewëtè kewenni. Iteyi yìì tûnní i yó n cëëmu këpíéké këmòkë dëmaré sààrè dëè dò n kebëbií kéndòòrì. Ndè dòòmu m'máà borè, ke dë tie tidàkóòrìdieti mièke, ke dë benke kunitisûkù. Bâmbâ dë kó mutɔmmú bo di'nòù mièke nke. Mbáá ndi kpëé kétú Kuyie ndi dòò mèsàà, ke di yie n kéduç ndi'máà Kuyie kë dë kó icè yimòù nsoké késûû nyëbie mpënkù mèè botí yetɔbè.

Itie nkó ikuɔ

Bâmbâ mièke, ti yóó bóótè-bóóté tináañti ti yà nti yëbie m mayè mièke nè muyaansààmù, nè

Kuyie n náaṇtì(BIBRÌ) ti báammù miéké, kè di'yèmmèè kpeté kè yiyeñtotí sààyì ta.

De kó itie nsū kecáá yi'tõntì ke né wẽn këtu kuce kumáà keteennè tiwedɔundieti tìì bo Kuyie n náaṇtì í tùòké këè biéké.

- 1-Kepité Kuyie n náaṇtì
- 2-Képí Kuyie tõmmú
- 3-Kéduø itie nketiyì bëè banté Kuyie bàmbà
- 4-Kéduø itie nketiyì bëè këè Kuyie n náaṇtì sámpórè
- 5-Kuyie kó muyúù
- 6-Kéntå Kuyie kù dòòri mèè sàà a kpei
- 7-Itie beníùbè kpeyi
- 8-Kemaa kuwedɔundieku
- 9-Kuyie n kpàtì yuu kérímmu di kpei

2- Mèdérímmè, nsà kè dè bo yie mèbotí, ti do yó ndó di tùòmmù di bëbíí yìì tie bëtobè, kè dèè yie kè Kuyie n náaṇtìlì pité tipíítì timòù.

Tì yó di bénke di yó yímè kè fedífè bá yè kéndeu, ke yé fe'wammù yó ndi yoo-nè-mè. Nte-nè di yó yímè kékpeté di kóó dàkóòrì nè itie 66: Kuwedɔundieku kùù dòòri Kuyie ntɔrè kè di yà dè yó nkérí kedòò mèè botí.

N'kòbè, kè ti náá tidàkóòrì náaṇtì, ti í yë ti yóó maa kudieku màkù kétóní meyíéttímè dièmè yembè mabè kè dè ndò dip ei. Ti kó idàkóòrìbí níí yóó tíí tiwedɔundieti miéké nkè, yoo sicéé miéké, yoo tidieti cénk'oo kpeti miéké, yoo dëtie n fùù mèdèè. Ti tú, di cénkëe tíí bénitibè mbe bëè dó këbëbíí, kéntø BIBRÌ kè Kuyie ní ndi bonè di'báammù miéké. Ti yó di teennèmu, kéndi tee sââ dë kó mutëmmù miéké.

De yínkè ti dó bénitibè bëè cɔuté itié mborè këbanté, bëe kòtë kénáké Kuyie n náaṇtì bë yé bëè nìtibè nè de kó mutɔmmú yínkè.

Mebékùmè: Dè bo yímè kè dë kóó dàkóòrì nkérí weti-weti?

Meténnímè: Ditínnì bénitibè tepíítè nè bëdë (D12). De kó mtɔmmú bo kété mesàà, nsà kè wèè ní ditínnì kòò kété Yesu do kétémè ke bo tié o'tɔrè. Yemòrè mayé miéké Póòrì do sɔɔté mëe cíí kétie Timɔntéè.

“A kèè kè n náá ntì benítbè, tuò nti bèè borime wenni kè bèè ti tuò mbetobè”

Pòrì nè Tímontéè, 2Tímontéè 2:2.

Ti dó kè di kèè tì mèketimè tii tú: Dibenni 2001 mièke dè kóó dàkòrì botí do ketémè tiwedoundieti Kuyie n náaùtì do pëñ tì mièke mècāñ. Bè dè m pétè mèyèmmè kétié ditinnì benítbè tèpiítè nè bédé(D12) kuwedoundieku mièke. Kùù wedoundieku mièke nke **Pàsitèe Yñnsì Sio** do yèmè kénnaá Kuyie n náaùtì Kooree kó dihei mièke. Kè **Pàsitèe Sesaa Kasitenannósì** kòò sɔcté de kóó dàkòrì nè benítbè bèni(8) kè bè yàà pétè késñú kétuòkè benítbè tekçupíkçutè nè sikçupípísidé(120 000) yèbie tèpiítè mièke. K'òò béi nkè dò: n né keté m bo m baí-mè Yesu kó mutɔmmú. Mèmmè kè kusükùù tñnnè Yesu, Ò me nyí n tié kusükù. K'òò tñaté benítbè 12 kè bëè né tie kusükù. Dè kó difɔnkuo Kòò tuoté benítbè 12 kémbonè kè bëè cɔuté itié K'òò bë tɔ kë bë duɔ dinùù nè muwñrimú kè bë bo ntù bëtɔmbè kubotí mièke.

Pàsitèe, onìùtì yoo opátikàntì dòò dëè ketidè tú o bo wammú-mè mmè benítbè kè bë níí wënné kécçuté itié képí Kuyie n náaùtì, kè mùyaansààmù Kuyie kɔmu di yie metɔkùmè kè di yie nkéduo di máà Krísì bá wè nè dè kó itié nkpei, kë bë pã kuce kè bëè kɔtè kérpté bá wè benítbè(12), bëmòù kè bë nwë kë tñunè ditinnì dikótri.

Ti kó mutɔmmú mièke, ti bo náké benítbè tináaùcàntì nsà kè di dó ké nyé tì bo kuwedoundieku diékù kùù bo Ammerikù **Datinnì kë tannè Èsìpányí nè Erɔpù mièke, mëe máà ndi.**

Tùnké ti dò n kewètè Pàsitèe S. Kasitenannósì kó kuwedoundieku kùù bo Kodombí kè keténè benítbè bèni (8) ketuɔkè-nè yie benítbè tekçupíkçòtè nè sikçupípísidé (120 000), kë wëtè kemøke bedapàmbè nè besapàmbè kó ditinnì mari kè bë bo sikçupípísitäti (30 000). Dè kó kùcè tú kusààkù nkù kùù bo na kérpté bëwedoundkótibè këmaa Kuyie ncíéttè. Di bo namu kë tì wammú ñtæeneti yñkè.

Paaté mupëtímù mamù mùù yí dòn kérpté.

_K'àà bëbíí amáà yñkè, fɔɔ máà kë Kuyie n náaùtì.

_K'àà tì toté-nè bënítbè 12, bënítbè 13 bëë kë Kuyie n náaùtì.

_Kè bènìtìbè 13 tì toté-nè bá wè bènìtìbè 12, bènìtìbè 157 bεε kèè Kuyie n náaṇtì.

_Kè bènìtìbè 157 tì toté-nè bá wè bεnìtìbè 12, bènìtìbè 1.884 bεε kèè Kuyie n náaṇtì.

_Kè bεnìtìbè 1.884 tì toté-nè bá wè bεnìtìbè 12, bεnìtìbè 22.608 bεε kèè Kuyie n náaṇtì.

Dε kó dìmònnì Kuyie n náaṇtì pitému tipūtì timòù. Dè do dòòmu Sinnì kέnsoké kedòòri yewe yemòò Ammerikù bakù cάnkù nè Afríkù kε bε cōu yitie ketuònko bènìtìbè pεu. Yii tú ti doṇ kétie nyì bεnìtìbè bεè tǔ nYesu bá fedífε ba yε kέnsū.

Dè yí békú kudieku nè titōnnentì, ti bo tiímmu kέcōuté yitie mmaa.

“ A kèè kε n náantì bεnìtìbè, tuònti betobè bεè borimε wenni, bεε bo na kε ti tuò mbetobè: Pόòri nè Tìmɔntéè, 2Tìmɔntéè 2:2.

Timòù ti dòn kέduo yitie nyi pεu bεnìtìbè kε tin wε kε mòke metākùmè memáà, kε bεè na kékòtè kέpí Kuyie nkó mutɔmmú kénáké tináaṇsààtì, kέduo nyitie, kέteennè bεcìrbè kε bεè mɔctè metākùmè sààmè, mutɔmmú sààmù, nè mùwērímú mùù bonte kε Kuyie n náaṇtì nkérí dεyìlkè. Tenketé kó dipátri mukàmmù ketimù miεke, Kuyie n náaṇtì do tàunnè Kù'yaansààmù kε dεè pεitε mufommu pàmmù. Ti kó mubaámmù miεke ti Kuyie ndòòmù dεnne kó dimàà di kó mufommu di kó kubotí miεke.

Finnè dimáà

Nsà kε di bon wε yεtìrè bεnìtìbè 12 kpeye. Di bo mpímmè mutɔmmú yεtìrè dε báá yie. Tǔnké ti báámmù kε di bo cōuté dε kó yεpārè bá wε. Yoo di yà mèè yo ntɔɔ di kpei. Ti yí mòkè bεpátíkàmbè dibenni déri kɔbe. Omòù yí bo bá o máà.

Yitie nkó diketiri.

Dε kó yitie nyoo m'aà? Dε kó yitie niitέ kεtiemmu tiwedɔundieti miεke kunìtìsùò duɔmè, nè Êntì nè Esìpanyí kó kutenku miεke, kε yiennè bε kó ikuɔ. Kε né náá nkε tú Kuyie nkóò dàkóòrì nwe mènkè, kòò wenni kε bo teennè bεè dó kékèè Kuyie n náaṇtì, kedèè mutɔndiemù kε dεè yie kε Yesuu wεtεní. Meyènsààmè mèè pεitε, ti me yaákému kε sɔɔ mmè

yiennè kutenkù kùù munyí kèè Kuyie n náaàtì tì í cãánnè ti'yembè kó dimònnì kpèti.

Nè Kuyie nkó mëtèemmè, idàkóòrìtie bënítìbè bo còuté ì bá nyóò bá sámpó. Mutemmù tidàkóòrìtì mièke í yon yóò kém mòkè mëbantímè ke yé yëtanfòtè yí yó nkpenñi kè di nnɔ nkètuònkoo nsà kè di dó de kó mutɔmmú.

Iwãriyi yó nwennimu mëdië kénfee kè di nyì wuo kewàñ di'pátè mièke. Bá mùù békùmù níí yoó wàrimu kénfei kè di na kewàñrì kéntó de kó itie. Bënítìbè bo namu kédòò fotòkòpi nsà kòò bo wàrimè bo nho yoù-nè. Bambà ti bo wëtení itie mbièkè kewénté kényà di yó ì bëbíí mèè botí nè di yó ì tuò mmëè botí bëtòbè.

Itie nketiyì tú dináanyuu ndi ti mè m bo kedeu dì, ke né da békú ke tú á kàà bá kùù pátifàñkù kébanté tei-tei a dó kédòò mù.

Itie 2: Tináansààtì

A'Bibrì mièkε, kàa: 1kòdəntì 15: 1-34 ; 15:58.

Nte dináankee di yó ntɔ dì di'yèmmè mièkε: Bá mmɔkè-nè yifèì nè di bo náké-mè tináansààtì. Tiì tú Kuyie nkó mùwẽrimú, kè bo còò bèè tã. Odəmmù 1:16

Dε yínkè wammúnè tì tú tì: A yie nkèbekε Kuyie a'yεε cíémmù, kè yie nkε tú Yesu wee tú odεetiwè'à? Kè dè í dò mmεmme, dii mònnì bo bàmbà.

Ti kó difñkuo: wénténko kéyà benítbè dòn kémbo bèdè a bo tuombè Kuyie nnáantì. Ò mɔù máà yáá bèdébè yáá bénàà yáá bëni? A nií báá pẽnha'tákùmè màmè, a né nyé kènií benne a'tákùmè kεbekε Kuyie kè Kù da tèennè.

Dì n nɔ kèwãū kè né cɔute di'tɔmmú páte: a wãrì dipátri mièkε Kuyie nnáaìtì a tāäté tì kè tì ntukúnè bè da tièe ntì ké dèè tipátifàåtì tìdē yínkè.
Siénnè dì'yèmmè ditanfɔ̄trì nè ditanfɔ̄trì mùkàmmù mùù mmièkε: yekotinɔ 30 : 2-4

1- A bo na kékè mèbékùm'àà?

A wènnì mièkε a bo n na kékè Kuyie kùù í píèkù, bénìtbè kó yèwèrè kuɔ nyèè dabùò kutenkù kùmòù duɔm'àà? Kénté-nè kékè.

N hòù mù áú n'yie Kuyie.

N hòùmù kè wètè ke yí mòkè mèyèmmè áú n'yie Kuyie.

N tú wèè yí yé wènwe dèmarè bénìtbè bémòù mièkε.

N yí mòkè ònìtì kó yiyèntotí.

N yí bεbíí mεcù mèè bo nte kè nyíéeté wèè sà.

Wèn nì nwe wèè dèkè kεyínkè kεcutení?

Wèn nì nwe wèè do cóúté kuyaakù nè o'nòu?

Wèn nì nwe wèè pɔ̄ñ mεniε nè oyààtì?

Wèn nì nwe wèè bεnkε yitemmànke yimɔu?

Ò yètrì tú ba?

O'birè kpεri tã?

A bo nwe nyé'ã?

Yekotinɔ 30: 1-4

Kunìtìsùkù bo dikònkòbnnì mièke bè bo banté-mè mufòmmù kó kùcè. Bè yí yé bè yènní dè, mùù te kè bè bo kutenkù, bè mè nyì yé bè kòrì dè mufòmmù deu dì yie. Bè'wèrè mièke bè yému Kuyie mbomè. Yé Kù né tú Kù? Kù bore? Kù dònnè ba? Dí yému Kù tú Kù kè yénè Kù'bire Yesu Krisi.

2-Ti bo bè náké kè dò ba?

Kòdèntì kó kùwedòndiekù mièke nkè pòrì tì wàrì-mè ò'nópòbè bèè bo kòdèntì nè Krísì kòbè mièke kè tú: Dènennè bo dèkùo ndì benítbè dò nké nyé dè kè né na kétāäté bè bo dò tì 1kòdèntì 15: 1-28.

*Kuyie nkó mètammè.

*Yesu wèè kú , Ò fòutemù kè fòù.

*Kuyie nkó kubooku nè Kù sàà dèè nónké ti'yinkè.

*Mukũñ nyí tú mùfòmmù kó kùmàndku.

*Yesu Krísì wëtimmu.

*Dè yontú diyie sɔnni yie ndì.

3-Náké-nè bè kè dò bè bo namu keyéé Kuyie.

Bibrì náammù ke tú "dewennimu" kè dò bá wéé nìtidòù nè ònìtipòkù, dènìtidabirè nè dènìtipòbirè kè Kuyie ñnáaàtì, mètammè mèè tàunko ònìtì nè kuyie.

Bantú Kuyiè nnáansààtì?

Kuyie nkó muwërimú mmu mùù bo dëeté bèè yie nkè tā Kuyie. Òdòmmù 1,16. Pòrì tì náammu ke tú: Krísì, Kuyie mbirè kú ti'yéi nkpeï nkè, kè bè ò kùnné K'òò fòutemí diyie tāannì yie 1kòdènti 15:1-4.

1-Ti dòn kényému kè tú Kuyie mbo kè yoo cù bèè Kù wanti.
Ebedeebe 11:6

2-Ti dò nkényému kè tú Kuyie mbo kumaa ke tú Kùù sà, kè ti'yéi ti dítinko-nè ti bo Kù wammú mè, nè ti kó yiyèntoti yéyi, kè ti nùfòtè nè tidòrìmè tiyaàtì-nè Kù kó mèdókùmè nè Kù bo m bomè ti'cuokè. Dèè te kè ti'kùñ nyie kè ti do nkembàà mèfèütímè nè fedédíefè diefè mièke Odòmmú 3: 23; 6: 23

3-Ti tāäté kè dò Kuyie dòkùmè dièmè mièke nkè Kù duònnìmè Kù'bísààrè Yesu Krísì, wèè yí duɔnè ònìtidòù K'òò peitè K'òò kpa mèyéi, kè bo tideeté nè Kuyie nkó kèmièke kèè do bo ti'yéinkè ti'yéi nkpeï; kè dè bo yie kè ti na kénfòù kubooku

miéké, kè Kuyie nní mbo ti'cuokè dimmònnì nè ti'kūñ miékoo
1piéri 2, 24-25

4-Ti tāmu kè dò tií te kè bo dòò dè bekúmè. Ti yie mmu nè
ti'yèmmè mèmòù kè tú ti dèmmù ti'yéi nkpei. Ti tāmu kè tú
Krísì kú ti kpei nkè. Ke né bekú Kuyie bàmbà kè tú Kù ti tǔntè
kè ti yè yicè yei miéké. Ti cōuté-nè Yesu wèè tú ti'deetiwè, nè
ti kó Kuyie. Kè yie ké nho tǔ sāákñmè ba kè ti'nópòbè yoo ti
kóbè tifénko. Isāā 1:12-13. Mudaammù 3:20

5-Náké-nè bè kè dò Yesuu foùmù sāā.

Ti tākùmè yí fílkú ti'yèntotí máà yínkè, mè fílkú timómmòntí
yínkè nkè tìl fei kè bëbeembè mó
mmòmbè ti yé. Pòòrì tú òpütíwè nwe wèè yà nè ò'nɔñfè Yesu
keyienè ti'yembè màbè, kéndònnè Pieri. Bemòu bè yàmù nè
bènùò dèè dòò. Yèbènkùyè tèyè tú o'tancòumbè yàmè Ò
fòutèmè. Dè dò yí dòn kè bè di náké ténke. 1kódentì 15:5

6-Náké be kè dò Kuyie nkó mèsàà mbo.

Kuyie nkó mèdókùmè tú Kù'sàà kè pâa fààrè, bè hõ yí mmè
donté yoo kétãú ké mè di, a dòòrì dìl mònnì Kuyie ndómè a bo
pété dennen Kù kó mèsàà. Pòòrì bëi kè tú ndo fëñnkó Kuyie
kóbè mbè, kè Kuyie nkó mèdókù-mè pí mmutòmmú n'fòmmù
miéké. Kuyie nkó mèdókùmè deeté pòòrì mèyei nkó fènafé
miéké koo tó fènafé bënitikperibè kófe miéké . 1kódentì
15:9-18

7-Wenkùnnè-nè bè kè bëè banté kè dò mukúñ nyí tú mùfòmmù kó kùmànkù.

Nsà kè ti tāté kè bo tûnnè Yesu, ti bo kú dìl yie tikòrì kè yó
mbo Kuyie mborè ndè kè Krísì pété tikòmpàntì tìl yí kótrí, tìl
yí muékú, bá ke yí kô bítì. Ti yó mbo-ké pânkè, kè keyínkè
pânkè mbo ti'yó yínkè. Kè bëè yí tâ bítì Kuyie kè bëè bë
butínkoo di hâabinni miéké bë yó ncoundè sâa bá Kuyie
ndókùmè yí bo dè biékè. 1kódentì 15:12-23,35-49.

8-Náké-nè bë kè dò Yesú wëtinímu bàmbà.

"Yesú wëtiní hòmmònnì"? Ò bo bekénè kutenkù kó bënitibè
bëè tâ, Kuyie ntôrè bë náké tì, Yesú tôrè 1:11.

9- Náké be kè dò diyie sônni bo.

Di bo na kémméú Kuyie nkpàtì yuu bá dìì yie, dè mònnì tuɔkemu Kù bo di dεeté-mè . Dì bá mbàà nankε ke yé kàà wántí nankε bo détému. 1Kɔdèntì 15:24-28;50-57. Nte dèè te kè tínti bèè tā kè ti dò nkémpí timómmɔnti ke bá tì fī. Ti dò n kéduo ntí'máà ndi Kuyie nkó mùtɔmmú miɛkiε, kénnaa bεtɔbè de kó mùtɔmmú cέè-mè kè né yí tú tètirè kɔmu.

1Kɔdèntì 15:58.

Kutenkù kùmɔù kó mùbáammù dεmbo.

Bántè-nè Mɔrìtanî kpεi.

*Benitísòbè 2.500.000 bo diyie taa kèè biɛkè. Ke
Ke bèè yí tā Kuyie nkε bε bo 99,7 tekɔutε yínkè
Ke tú tiyerifáati bá ke yí mɔkε mumamu(bεcίrìbε).*

Itie 3: Mmóju-nè Kuyie

"Hòmmu báammù bo na ké ténneñí yewérè yee feti"?

Kaànnè BIBRÌ miéké Esèkièrì 3:4;

Ntè-nè di donké nyéti: ke yé ti yí yó nkpànnè-mè tikòntì yoo mèyí, ti yó nkpànnè bëbookpààtibè mbé bëè bo dibiìnnì miéké yoo yébokè yéè bo muyaa nyéimu miéké, Efèesì 6:1

De kó difònkwo náké-nè tìl tú tìl: yie nkó diyie tituoté mëfie kembáá kë dëè yie nké ti-na këdòò ti bëbíi tì yie ti yëmmé.

Ti dòn këdòò ti kembáá-nè diyie téri: dituoté mëfie kénhã mubáámmù miéké, omou-mou yoo ditìnnì kembáá ditòbè kpéi. Batè-nè di kó ti'cítì Kuyie nkó kùcè miéké, ké ti hanné mubáámmù ke né na kénaa bëè yó n náá Yesu kpéi mësàà.

Di bo wàrà tì ke né na képété di tòmmú páte: wàrà-nè mubáámmù mamù, mù bá ndeu képëëté tipátifààtì tidé(2) kéndonnè 1Timontéè 2:1-8 bëbaatibè bëmòù nè bënitibè di kó dihëe kòbe kpéé.

Totí-nè di'yëmmé dináánkee diì yínkè: Yesu tòre 26:28-29.

Tiennè betòbè de kó itie bá mëkòòmmé bá m bo.

Mbo-nè mubáámmù miéké, ke nií na kétùntè itie. Di nií yie yenáánkekè di dó kényie yé di'tie m miéké yoo tináantì mati cénkoo kpéti tìl bo di teennè di'tiem miéké.

Kunìtìsükù.

Diyie mari, kë n ní bo dikàtrì, kë bënitibè peu mmàù kupotanfíté-dieku miéké ke bo donté bë dò de, kéndó kénnaàù. Ndè yà diì mònnì mëketimè, kë m'mieké bë peike bë wékiymè ke tèmmù betòbè kë bë mabè yòm menaa kë betòbè fuù titáabààtì, kë betòbè nàà ntisíténáaàtì. Kë nné dënteni Yesu do kòtèní diì mònnì ditìnnì mari bore, ò do í péikùnné o'mieké. O do bë wuo mbèè í yé bëmbè bëdòòri dè nè bëkòri kë. Kë mesémmé èò pí K'òò duò nKòò tancumbèè bántè bë kpéi kë bë bo pété mëteèmmé; Matie 9:35-38.

Ipe yìlì kpa océnti.

Ndèmmu nyí mòkémè mëminnímè dëe te kë n keté mubáámmù, kékè Kuyie mbeï nnè-mè n'wènnì ke tú: "K'òò dò keteennè weti-weti de kó bënitibè, muwërímú mamù í

yitiní onìtì borè mùù bo nte kè bè da kénté. A bo yímè kè dèè yie tú a bo kotení mborè ndè mí nKuyie kè Ncouté a báámmù kékááké dε kó benítbè yèmmè”.

BIBRÌ kó mubáámmù mùù coo nyewèrè yèè feti.

Wénté-nè tii yèmòrè mayè mièke nsà kè di yé BIBRÌ. Di péu de benítbè bèè móú Kuyie kè Kù bo dεeté benítbè? Kéndònnè: obísáyõ mɔù, cìce mɔù, osapàm mɔù, odapàm mɔù, pàtrõõ mɔù, a'cēpεetitõu mɔù yoo otɔù mɔù cékoo. Mεténnimè yí yóò: di yí bè péu.

Bankpei?

Kε yé Kuyie ndiε nkε duɔ nKu'máà kε bo coo nKù'nìtbè. Kε yé Kù kpennímè kε ti pētté. Kunku borè dε kó tináantì diε nkε dòòmu kεdèè. Kuyie ndo dɔun dinùù kε bo pòntè “diyuu”. Dε kó “diyuu” tú dibɔɔ kperi ndi, Tenketé 3:15.

Kuyie nwammú mewénnimè nè mεtaùmmè kε bo sààkùnnè kunitibotí kéndò tiwàri-mè Tenketé 9:1-17 nè Tenketé mukàámmù 15 nè 17 mièke, Mudennimù 34:10

Onìtì yie hõ í ndòò ò bεε ntì, Kuyie nnè Ku'dókùmè kpei nè Ku kó mesàà kε Kù wètε kεhãnné mεtaùmmè pàmmè ti wàrimu Seremii 31:31 mièke.

Kuyie ndo dɔonnè Abrahammù dinùù o'tákùmè kpei kε dò: benítbè bεmɔù bèè bo ketenkè yínkè, Kuyie mbo bè sààkùnnè nè o kó diyuu kpei, Tenketé 12:1-3.

Kuyie dèitè kubotí makù nkù: Isidayeεribè kε kù bo tɔ Ku'sàà kutenkù kumòù duɔ-mè, Mudennimù 19:5-6.

K'àà kaa Esekiεrì 34:4-12,16, cìce bεnkεmù kε tú O mɔkε mesémmè onìtì kpei. Kε bo wammú omómmuɔ bèè feti. Ké bè tennéní kétàà mbèè kòutè, kε yiε muwérímu bèè cìte.

Tì tú diyuu, Kuyie kuu tɔnní kù'bire Yesu kε dè bo wammú kέdεeté yewèrè yèè feti. Duku 19:10 nè Duku 4:18.

Kuyie ncūñnní dìì yie myuaansààmù, mù do dòò dèè ketirè tú: benítbè bèè do bo dεborè, bá wè ò do yo bεnáámmè nè o náantì ntì ke sāntí Kuyie Kù'dietì kpei, Yesu tɔrε 2:1-12.

Mubáámmù hòmmù tú mùù dòkè wənni BIBRÌ mièke?

Bàmbà ti yému ke tú ti'yie nKuyie duɔ Ku'máà kεtāāte ke bo ti dεeté, ti dòn kέmbáámù nè Yesu kó diyètri nè ti'yεmmè mεmòu, kε dò keyet'oo nè mεtákùmè kperímè "K'àà'yètri ntú disààrì k'àà'kpàtì mbo kεtenkè kεmòu kέndònnè kεyínkè miεke Amen", Matie 6:9-13.

Ti dòn kέmbáá hòmmè botí?

Ti yému Kuyie nduɔ nKù'máà mèè botí ke bo dεeté bεnìtìbè; ti tū ndò nkέmbo mubáámmù miεke nkè yèmòrè yεmòù, kέmbáá nè ti'yεmmè mεmòù, nè mεtákùmè kperímè kε ti'kòntì n yau.

Ti dòn kέmbékú ba mubáámmù miεke?

Ti dòn ke nií niitέ kεbántè ti'máà kpei nkè kε dèè yie nkè ti'wεnnìì banté ke dò dì do bo mεyei mmiεke, Mudaámmù 20:11.

_Kè ti'wεnnì ndó bèè feti, Duku 19:10.

_Kè dè bo yie nkè Kuyie n kpeté yèbòrè, 1Kòdεntì 16:9 ; 2Kòdεntì 2:12 ; Yesu tōrè 14:27 ; Kòdɔɔsì4 :3 ; Mudaámmù 3:8.

_Kè dèè yie kε ti n yo Kuyie tammè, Yesu tōrè 8:26 nè mukàámmù sɔmmu.

_Kè ti cii, kέmbayi mèsàà mèè ti tuòkùnì, ti nií bá wénté kupíkù tekù makù biεkè, Isakù 1:5.

_Kέmbáá bá ke í yíèkù, Efεesì 6:19 ; Yesu tōrè 4:29.

_Kέmbáá kε myaansààmuù na kέceetè bεnìtìbè, Yesu tōrè 1:8.

_Kέmbáá ku'náañtì kpei, Esaii 59:21 ; Seremii 1:9.

_Kέmbáá kε ti'yεmmè mbo ti bo pímmè Ku'tōmmú, Matie 13:1-23 ; Esaii 53:10-11.

Ti dòn kέmbáá sáà bεnìtìbè kpei.

Mubáámmù tú demarè ndè medókùmè kpei. Mubáámmù mómmɔmmu tú a'yεmmè bo mbomè mmè Kuyie mbiεkè nè a'náañtì miεke. Póòrì ti nakému bε báá mmèè botí bεnìtìbè kpei, 1Tìmɔntéè 2:1-3.

“Mi mmómmuò nyí yóó yie kéyeté-nè n’yiε Kuyie kéyóò mbo n sɔké-mè kεbáá ndi kpεi, 1Sàmmuyεεrì12:23”.

Ti báámmù kpànnè dibɔɔ ndì

Weti-weti nwe kutenkù kùù kóò kpààtì (dibɔɔ) yɛ̃kùnnε-mu bèè í tã Kuyie. Munáámmù muu bo na kewee ndε kó bεnìtìbè nùò kε bε píté-nè mubɔɔyaa kε dèè yie nkε bèè pété mεcíémmè kεta Kuyie nkɔbε miεkε, 2Kòdεntì 4:4 ; Yesu tɔrè 26:18.

Ti dòn kεmbáá nkε bεtì yεbɔkε yεè pǐ mbεnìtìbε nε idíítí yìì do dòn kεpínnè Kuyie ntɔmmú, Efεesì 6:12.

Dε kó kεyínkε, mεbɔɔborime kpennimu dεε te kε Yesu do bántè Kuyie nkε dò: Kùù dennèní bεtɔmbε kupaku miεkε kε tidiitì bá cákε, 2Kòdεntì 2:11 ; Matie 9:38.

Mubáámmù Kuyie ncɔuté mù

BIBRÌ bεε nkε tú kuwedɔundieku kuketiku kɔbε do wε̃εrimu mubáámmù miεkε kε Kuyie ni nyεútí bá dìì yie bεnìtìbε bèè ceètε. Bεnìtìbε do yεmu mù túmε dεmarε dierε ndε nε Kuyie n náañtì kε dεε nte kε bèè cɔuté Kuyie kε bèè sūñ mεcāñ. Yesu 2:42-47 , 6:4-7.

Kε ti báá nKuyie nKù dó mèè botí, Kù bo cɔuté mu ti'báámmù 1Isãä 5:14-15; Mariki 11:24; Matie 18:19; Matie 7:7 Seremii 33:3.

Dikòù miεkε, ti bántè Kuyie ibotí yìì mu nyí kεè Kuyie n náañtì kutenkù kùù mmiεkε i kpεi.

Mubaammù ibotí imòù kpεi

Kébántε Adiseri kpεi

60.000 tú bèè kú dikpànni miεkε

Kε bεnìtìsɔbε 30.000.000 bo dihei baku cãnkú

Kε tiyèrifáati 99,4 tekòùtε yínkε bá ò mòù yí kεè Kuyie nnáantì.

Itie 4: Ti bo tǔnnē yìì cè kέpέtē mεcootímè.

Di mau-nè bèè nìtìbè, di dòmmu kéra ké bè yūñnní Yesu borè k'òò bë coo. 1Pierì 3:8-12;Dànniyëerì 12:2-4

Ntë di dòn nké ntɔ dìì náánkee,1Pierì 3:15

De kó difōnkuo, náké-nè tìl tú ti: Hòm mëbékù-mè mmë di bo bekemè bënitìbè kë bë di ténne tìl bonte kë dí bë náké Yesu kpëi.

Tìl dòn kédòò tì kέmbaà diyie tèrì: Dentenní Kuyie n di wammú mëè botí kë di nKù tã, nè Kù di tee mmëè botí kë dë dòò.

Wàri-nè ti kë tì náké a'nópobè kë bèè na kébanté, a bá mbè náannè yëtanfòtè dieyè, dë mëm bá mòntè.

Di bo wàri tì kéra kέcoute di'tòmmú páte: Wàri tipatifààtì tìdë(2) miëke dëbire dëè càari dë'cice kpàtì de kó tinántì kë donne-nè onìtì wèè feti kë Kuyie nkó mèyèmmè wanti k'óò ténne-ní o'fòtì.

Totí-nè di'yèmmè ditanfòtì nè ditanfòtì dináánkee dìì nyínkè,2Timmotée 1:7.

Tiennè yìn tie bënitìbè bá kókë-kókë bámbo.

Mbo-nè mubáámmù miëke ke na kétùntè itie. A bo namu kéyié yenáánkekè mayè yoo tináàntì matì tìl bo na kë da teennè de kó itie mmiëke.

Pierì, Kuyie ntõnnì dieri Kù dó dì mëdie kë dì tú Pasítëe, do náámmu Kuyie n náàntì k'òà né wenté 1Pieri 3:1-8 a bo yà ò dë kpetémè o'yèmmè mëmòù nè o mentumè Pásítëe. Kë dináánkee 13 miëke kòò wëtè keyaukùnè o'kòbë'kòntì kë bë bo yùñnní bë'wërè Krísì borè. Ti don kéntùmmu Pierì tie nsààyì.

1-Ti dòn kékumu fedédiefè.

Kuwedòondieku makù kuu bo Ësìpanyì kë bënitidaabè nè bënitipòbè kë bë fòù ice miëke ke kpa sicé. Bë do yuuku bëtòbè mbè bá ke í dé bënitìbè, ke yë ntiáábààyeeti, menaayeeeme Kefiiti bë'kuo. Kë Yesúù deeté bë'miëke kusükù. Bë do hõn yuuku idíítí tidítidieti miëke nke, dë tuëke dìì mònnì ke dò mbëè náké yesúù kpëi kë kufòwaa mbè pí kë bënnáá ke

tú:

“Bənìtìbè yó n sããmmù fá”
“Bənìtìbè yó ntú n waatemu”
“Omòù yàà bo m puotí”
“Nyí yó ndó bè m bɔnt’oo”

BIBRÌ ti náá nkè tú Kuyie nyí ti duɔ kufòwaa nkó mèyèmmè, Kù ti duɔ muwẽrímú kó mèyèmmè mmε, medókùmè kó mèyèmmè nè mεcii nkɔmè.

Kufòwaa bondε?

Wen yí dó kè ti nnáá Yesú kpeï? Dibɔɔ. Kè di bo yie nkétùnnè Kuyie, ti yó nammu kébèti dibɔɔ. Kε dì fùtè ke ti déténè, Isaku 4:7.

2- Ti m mɔke mèyèmmè mèè siε.

Ti'yèmmè miεke, ti dò nkε mmɔke Yesu nwe mεketimè, kòò ntú ti'yiε. A bo nfòù-mè Kuyie nkó tikpetì miεke tú a bo ndòòrì mε mmε Kù dódè kémpí Ku'tɔmmú sãã kɔmè. We nyé Yesu Krísì dódè?

- 1- Ke yé Kuyie mbire kòtení ke bo wammú ke dεeté bèè fetì bèmbè, Duku 19:10.
- 2- Kuyie nyaa bo n'yínkè nkε, ke yé Kù n sààkùnnε-mè nε mεkòsààmè kè mbo nnáá Kuyie nnáansààtì bεsénnìbè borè, Duku 4:18.
- 3- O do yí yoo ipe sipisiwei nè iwεi (99) ke kɔte kuwèntèpiití miεke fèè feti fεwammù ke nkemmú nè ò bo fè yà m'àà?, Duku 15:4.

Bənìtìbè bèè feti ke í yé bè'yèmmè, Yesu bè dòmu, Matie 9:36-38. Wetì-weti nwe onìtì wɛnnì bo na kέ cootemù ò muɔndóù yínkε, mèè nε wénnì mèè tú a bo cɔuté-mè Kuyie nkε kpa bε. We mbo nnáke yewérrè de kó dεbire bo tɔni yé Yesu borè K'òò yé coo yé bom màmè?

(3) Piεri bεε nkε tú?

Ti do nkε naa Yesu kpeε nkε kuyie nè kεyènkè. Kε nyé kεndò Kuyie mbo na kεtuotε mεborime ke diyaáke kέya ditákùmè mamè.

Ñìtì miεke nkε diyie mari diwedɔuntìnnì mari do pímmè mutɔmmú Kuyiè nè kutãayukú miεke, kεkàroo ke bo yá

kàféè. Kè Êñtì kóò nìtì mòù né doroo bë'naàcèì yínkè. Ò do yëmu be tú bë, kè né be beke kè dò: di'mieke omɔù báá na kéntö Yesu bore'à? Dë yí tú dimònnì sààrì dè kpei di né wuo nkë dò ndèè yímè? Ti tū ndò kéndàkèmu yèmòrè yëmòù.

(4) Dìbááti kede'à?

Pieri tú ti donkendàkemù sãâkõmè kè né na kékòtè dimàù dierì kè dè í dò mëmmë, tikpantédèntöbe bo ti namu. Ti do nkë nií báátí hëmmë botí nku?, ntè mubátimù yó ndò mmë:

-Ti ntú mubáámmù yëmbë.

-BIBRÌ yínkè, kè Kuyie nè Kù'bire nè myaansààmù ndi dó weti-weti nwe.

-Kè tìmati ti tuòke-ní, tiyëeti ti'yëmmè báá cààrè kétonté, tí n kémmú ti'yëmmè kpëti, kè dè békú ti kuɔ nti báá yete.

-Ti cii mmiëke, ke yë yice sùmè-mù pëu ti bo tûnnë yì kéra këceëtè

Di yë bë tú bë'à?

Mëdòòrìmè miëke n keri-nè bëdë-bëdë kényë di kòri kè bo dòòtì nè di yó ti dòò mèè boti.

(5) Pierì náá mbá-wè o'yuu yínkè nkè.

Ti wanti mewënnímè mmë bënìtìbè nè bëtòbè. Kè dè men dò ti'wërè kó muwammu biékè nkè, tí bútíné tinópotì nè mëcånnímè. Yesú borè yewërè mayè yí tú tetirè kpë. Bënìtìkperíbè kpëye, dëcuokè këbè kpëye nè bësámpóbë kpëye; Yesú yë dòmu yëmòu.

(6) Dòònè kè bë di beke mëbékùmè!

Di bo namu këketé tìnaantì matì tì bonte kè bënìtìbè ndi békú mëbékùmè mèè tú:

Di dòòrì ba tiè nhòmpùtè? Yoo di kòri ke tiè nhòmpùtè? Dë bo na kë da kpeté k'àà bë naké timati a'täkùmè yínkè yoo kuwedòundieku kpëti mati.

Ti dò këpímmú bënìtìbè mbë bë hëñ pímmú mèè botí siyïï nè kukçùmpie. Wénté-nè di bo pí nwè nè mëminnímè, nè mewëërìmè, nè di bo yuññí wè nè Kuyie ntëmmú kpëí.

Kuyie nkó mùyuú í mɔkè dìmɔnnì.

Diyie marì kè Pàsítëe mɔù ta tesãntè, kè desapùmbire mare kàrì k'oo tɔké-nè, kè dè wemmù dò kǎ kè menɔmbii hẽké me'poòtì miéké (de kó mumɔmmú tú tifuùtì bo tẽnnéní mèmmè muwemmu). De kó dimɔnnì kè benítbè bémòù tũntë kénwuo tipíítì teti. Kè Pàsítëe kòtè osapà mborè k'óò bántè kè dò: nyémmu tiì da tuɔke-ní ke yé ndo mɔmmè de kó mumɔmmú. Dè mɔnt'oo k'òò sapa mbeké Pàsítëe kè dò: Dè yíme kè dè kó mumɔmmú còmmú? Mefitímè mèdé miéké kè Pàsítëe ò náké ò tãmè Kuyie nku kemiete. Memmè k'òò sapà nhò náké kè dò: Mbo wëtènì diyie marì ké da yà.

(7) Di bo na kénáké didòrì-mè kè dè yie n'áà?

Kè di nií maanè omòù kùce yínkè kè di'náántì wëtè Kuyie nkó metákùmè yínké, a yí yó mmòkè mëfie kè dè pëëté nè mefitímè mèdé a bo ò náké-mè Yesú dòrè a kpéí. Di bo na ké dè dò'à? Bante kè di bá mmè dòrì nè dì'nóprobè, bá wè k'òò nnáá k'òò tɔu wee tèwebietè.

(8) Ndakè-nè diborime kpéí.

Di'borime nè dìwèè náá mmù mèdie nkè pëëté yetanfɔtè. Pierì náké-mù ke tú: dè wennimu di nií bon nèé mè kè dè boo nè fedédiefè. Mëborime mamè mmè mèè í fee kutenkù kùù mìmiéké.

(9) Mesɔmmé tú di bo mbááti-mè mmè mufééítímù.

Nsà kè dè tú Kuyie nkó medókùmè mmè, Pierì bëe mmu ke tú: yiennè këfëéíté di dòrì mèè sàà nkpéí. Di yó máànè-mù benítbè bëè yí yó ndó kékèè di tɔ tì. Di bá n yíñkù nsà kè bë yete ke yí di këmmú yoo bë di sãã. Tinti timòù tú Yesú kpëti nti, wèè kú ti kó mëyëi nkpéí, wèè wetí nè wèè yí wetí ke bo ti tàùnnè Kuyie.

Itie 5: Kuyie n naaṇtì náantò kó mùfommu.

"Ba nhō nte kè bennitibè"

Mukàmmù Bibri miɛke: Mariki 1

Ntε-nè ti yó tɔ dì náánkee ti' yèmmè miɛke, Mariki 1:15.

Dε kó difɔnkuo nákénè tii tú ti: yitie mmànkù di yááké di tɔbe nè mebékùmè.

Ti bo dòò tì kémbàà diyie tεrì: dè tuɔkε-mu ti bo dòòmè kéndònne Yesú do dòò-mè, kòtε-nè sihekusí miɛke, di mu nyí kòtè sì diyie mari kénáké Kuyie nnáantì. Kè mubáámmù dèè di n cèntì kèniεtì bèdé-bèdé

Di bo wàrà tì kécouté di'tɔmmú pátε: Kammù-nè tináaṇsààtì pátε nè Ebèdeebè 5:7 kedeè kewàrà kupátifààkù kumáà yǐnkè Yesú kó mufòmmu mubáámmù yǐnkè.

Totí-nè di'yèmmè bá dì tanfɔñtrì yǐnkè dináánkee dii mmiɛke, Ebèdeebè 2:3-4.

Tiennè bènìtibè dε kó yitie bá dikònkɔñni bá mbo.

Di mbáá sáà kéra kétuntè yitie, kényeutí yenáánkekè nè di kó tináantì mati tiì bo be teennè

Mariki miɛke 1:45 ti naa ke tú: bènìtibε do yiitiní tipiítì timòu kε kòrì-ní Yesú borè. Bè do yí kòrtènì kuwedɔundieku kpeí nkε bo dɔɔ nKuyie, yoo metiímmè mamè kpeí, yoo Kuyie nkó mùtɔmmú, yoo ke bo pã dipānnì marì diheì yembè. Bè do kòtè-ní Yesú kpeí nkè. Kè ti bo na kébanté mùù do te kε bèè wammú Yesú, kε munkeε mè dòò, bε yó nkpaα ke kɔri mmu o borè tipíti timòu.

1-Yesú do duòmmu o'máà Muyaansààmù.

Yesú do kémmú mù Muyaansààmù Mariki 1:9-12 kédòò mù dó dè ,kε mù mbaké o'fommù nè o'tɔmmú k'òò dòòrì mù dó dè máà.

Bante kε dè tú dèmarè dèṣààrè?

Yesú do fòù ketenkε yǐnkè ti kɔmε mmè. Kε nií kε dikònnì nè muséé nè sinéyɛ̄, nè diwèì nè meyèncààrimè, kénnaá Kuyie nnáaṇtì tinti bènìtibε kɔmε ke né tú onìtì Muyaansààmù kpenkùnnε wè. Ti dòmmù kéra kédɔò mεbotí.

2-Yesú namè dibɔɔ, dì ò benné dì mònnì. Kuwèntèmpiití mièke nkè, Mariki 1:13 ; Matie 4:1-11 Yesú do hòò-mè kè dikònnì nhò bo kè dibɔɔ né kòtènì ké ò benné kè dò: K'òò bo benkè o'wërimú, wèè ceètè yèpérè kè yèè naa pëébè. De kó difɔñkuo kè dibɔɔ wëtè ke bo ò benné K'òò yenté-nè mëfëñtímè nè mukũñ nkùdapãtì yínkè. Kè dìì yië metãammè ke bo ò tèntè tefentè mièke. Yesú me nyí nyie timatì demiekè bìti. Yesú do tãaté ke bo nwetí Kuyie nyìkè nkè. Mëmmè ò namè dibɔɔ kè dìì fütè o'píkù.

3-Yesú borime mièke ò bo náké-mè Kuyie nnáañtì dëe do tú dëmarè ketirè o kpeí.

- 1- Ò bëé nkè dò: o'náañtì tú tináañsààti ntì.
- 2- Wee bëé nkè tú Kuyie n kpàtì yuu tɔɔnni-mu
- 3-Wee bëé nkè tú dimònnì tuɔkè
- 4-Wee náké bénitìbè ke tú bëè cètè bë'fommu kéntá Kuyie, Mariki 1:14.

Ti kó mufòmmu mièke ti hõ nnáá Yesú kpeí disòrì ndi diyòònnì. Dimònnì marì ti nií dòmmù kénáké bénitìbè kè bëè ceetè bë'máà, ké cuo nKuyie mbiékè ké nKù tã.

Timòù, ò mòù yèmmè bá ndò mbènìtìbè í dò timómmònti. Mikèdì Tiasì wee do na kétíí mbènìtìbè sikòupísítäati (3 000) kè bëè keè ò tú mù Pãnsàkodáà kó dihei mièke. Fùdorítì kó dihei mièke nkè bénitìbè tekòupíkòutè (100 000) ceètè-mè kuwedɔundieku mièke yëbie yëdeee mièke. Kaadosì Annakɔntìà, k'òò yà nè ò'nònfè bénitìbè sikòupípísìni (8 000 000) cɔuté-mè Krísì. Ðennè dëmòù dòò Kuyie nnáantì kpeí nkè.

4-Yesú do hò nyémù Kuyie nkó dìmɔnnì tú dì.

Yesú pí nho'tɔmmú ké tuɔkè yëbie sipísítäati ndi. Erootì tannè dìì mònnì Isãã ditou mièke, kè Kuyie mem benkè` Kù'mòrè tuɔkè mè. Bè ti caummu ke tú ti níí na kébanté Yesú benté dìì mònnì ti'caù. Nsa kè ti mokè Kuyie mpãänáañtì kó fènònfè kuwedɔundieku nè Isìdàyëeribè yínkè nè tìì dòòrì kutenkù kumòù mièke, ti bo na kébanté dìmònnì tuɔkè-mè, Mariki 13:28-36 ; Matie 16:1-3.

1-Nòwéè do yémù dimònnì kémáà tedabeescítè.

2-Mɔyiisì do yémù dimònnì kédeeté kubotí.

3-Danìyeeerì do yému dimònnì kékantè kè bëè píí
Kuyie nkó bénitibè kè bëè bë yoo.

4-Kuyie ndo yému dimònnì kédouonní Yesú.

5-Yesú do yému dimònnì kénáké Kuyie nnáaňti.

5- Yesú wammú mu bëè yó koo teennè mutɔmmú.

Yesú do í dòòrì dènennè demòù omáà, Mariki 1:16-20.

Bénitibè kék-mu Yesú bë yú-mè. Ke yie nho'kpeti ke o tÙ ke you bë'kòmù mùmòù. Kè Kuyie nnáaňti tìnnì sùú, kè bë toté mutɔmmú.

1-Demònnì Yesú weè máà do bo.

2- Yesú nè o'tancɔumbè ntú bëè tùnní.

3-Bétancɔumbè 12 nè bénitibè 3 000 ntú bëtɔbè.

4- Kè bénitibè 3000 tuɔkè bénitibè 5000.

5- Kè bénitibè bëè yíténí titentì teti kè bëè yi-e-nè nko ditìnnì.

6- Kè dè nkér'oo kè Kuyie nnáaňti pité Afrikù(kunitisuò), nè Asii késɔoté nè itemmanke yimòù miék'oo.

6- Yesú dòò-mè Kuyie nkó tidiëti.

- O bëtì yebokè Mariki 1:25.
- O miékùnnè bémouombé Mariki 1:31.
- Ò miékùnnè bémouombé peu kè bëtì yebokè peu bénitibè miéké, Mariki 1:33-39.
- Ò miékùnnè dikònnì Mariki 1:42.

Yesú do dòòri Kuyie nkó tidiëti kè benkú Kù kó mèdókùmèmmè nè Kù'sémmè kè dè kó tináantì cèntì tipííti timòù, Mariki 1:28,45. Mèmmè kè diheì dimòù tí kè bo ò yà, Mariki 1:33-37.

7- Yesú do dùɔ nho'máà mubáámmù kpéí nké.

Yesú do dòòri ò wuo nK'òò'cice dòɔri dèndè, Isäã 5:19. Dëe do te K'òò ní tuoté mëfie ke bo kenté o'cice yóó bëé ntì. Yemòrè mayè dikùnwennì sèi yoo keyènkè cuokè, bá keyènkè kémòù, omáà borè yoo bénitibè bémou borè. Dëe do te K'òò nyé ò yó ndòòri tì, Mariki 1:35.

8-Yesú do dùɔmmu nho'máà bénitibè.

Yesú do bo namu kémbo dibòrì dimáà kénáá nhonìtidiëwe,

K'òò né tāāté ke bo kòtè yehéké tèyè miéké ké bè naké Kuyie nnáaṇtì, Mariki 37-38.

Yesú dōkemu bénitibé bá nè bēè bo mēfēūtímè miéké kéndònne: yebóké ta bē, ònítipòkù wèè mō nè dikònnì. Yesú kó mutōmmú do tú ò bo kòtè-mé mmè bénitibé pēu boré ké bē bénké Kuyie nkó mēdókùmè. Ké dēè nte kē bénitibé nyili-ní tipíítì timòù, ò mēn yí yetrí ò bo náké-mé omòù Kuyie nnáaṇtì.

Yesú do tú onítì mōw nwè wèè náá bénitibé Kuyie nnáaṇtì kē Kuyie nyaa mbé bo-né K'òò bē dùò Muyaansààmù kó mùwērímú. ò bēe nke tú kē wèè Ntā ò bo dòò ndòò dē kē dēè pēëté ketiké n'kpere. Ké ndè dòòri nè Muyaansààmù kó muwērímú Yesú yó di duɔnní-mù.

9- Mebékùmè mèè dò nké ntɔ.

- 1-Di yóó kété hōmmè botí kémáànè bénitibé?
- 2- Di duò hōmmè botí di'máà mubáámù yinké?
- 3- Muyaansààmù kó yepārè, di yé pínnè mutōmmu'a?
- 4-Di hōõ yie nké dò “*EE*” Yesú di yú dìì mōnn'aà?
- 5- Di banté ke tú Kuyie mmōnnì dii bo bàmbà-n'aà?
- 6- Kuyie nnáantì tii tú demaré kétire a bor'aà?
- 7- Di keté di bo namè dibɔɔ kó mēbennímè mubáámmù miék'aa? Di'náantì miék'aà? Ke bo tāāté ἰcè sààyì Kuyie nkpeyi kétunn'aà?
- 8- Di cōuté Muaansààmù di duɔ ndìì mōnnì di'máà Kuyie nké Mù kpaa ke di bonè bá dìì yie'a?

Dé mōù miéké, di mbáá ibotí yìì mun yí kē KƏYIE nnáaṇtì kutenkù miéké i kpεi.

L'Ecole Biblique

Sans mur Sans
frontière et sans
frais de scolarité

Un cours Biblique
que tout le monde
peut utiliser avec
85 leçons-gratuit
depuis 1987

2005
La Fondation DCI
Le Reseau
Mondial Mondial
des Chrétiens

Bienvenue

Information

Toutes vos
questions et nos
réponses
**83 Leçons à
découvrir**

Toutes les leçons en
details sur votre
écran

Télé Qui Sommes-nous

I moi	Le journal Missionnaire
2 e	Examiner Plus de 1500 page à découvrir
	Nos pages en Espagnol Hindi Portugais Indonésiens Chinois Telegu Rouman Kurde Russe Cébuano Moore Kiswahili
	Taizé

Itie 6: Tipîtì tìmòù meciimmè.

"Kè ti bo na kéyúñ nti'kobè yoo ti'nópobè, dè nyó mbékú ti
bè náké Kuyie nnáantì nti tei-tei".

BIBRÌ miéké, kàànnè Yekotinò 24.

**Ntè dináánkee ti yó tò dì ti'yèmmè miéké,
Odommù 1:16.**

Ti bo toténtì ti tòbè: dè kó tináaàntì ketri tú
timómmont'aà? Kè tì tú timómmonti, wèè ti wàri
a yiemu, a né dò nkéyímè?

Di bo pí mmùù tòmmú: Tii a'cîstè kobè bémòù
bèè kpaa ke fòù, a'cice nè cice kótì nè ibí nè
a'cice'tâbè nè a'tebii. Kédèitè benítibè bénùmmù
ké bè náké a dòbèri dè. Kéya kè Kuyie mbo yúñ
homòò be'mieké.

A dò nkéwàri tì: Wénté bèè yie nKuyie nnáaàntì
bè tûnní mèè botí bè tòbè. Totí-nè di'yèmmè
kéwàri bá wèè-nítì nè o'naambâtè kénáké ò tú
wè.

Mukàmmù ti bo siè mmùù yínkè ti'yèmmè:
Odommù 10:14-15.

Ti yaù benítibè tipîtì timòù ndi: opèì nè wèè hññ,
okpààtì nè osénniwè, wèè ta dakòòrì nè wèè yí
ta bítì, Ammèrikù kobè bëtõntì-bëtõntì nè diyie
yiènì kèè biékè kobè nè di taa kèè biékè kobè. Kè
Yesú né bè wènné kétoté titõntì tìdé(2): bèè yeté
Kuyie nnáantì nè bèè yie. Bèè peité kuce memáà
nè bèè peité kuce mède. Bá wèè nítì k'òò mbo
ò'tînnì miéké. Muyatimù mamùmmù mùù bo ke
yó mmè ndò nè sâakñmè.

1-Kuyie nkó mèyèmmè tú hñmmè?

Ti'yie nyí yiè kemiéké, ò me nyí dó k'òò mòù kú.
O ti dónè meceètìmè mmè ti mòù. Kè dè bo yie
nkè besombé ceetè, bèè ceetè bè do nkéwènné-
nè Kuyie nkù képí Kù'tòmmú. Ti tú Yesú kó

ituòti nyi ketenkè kie nyínkè kè bo pí
nho'tõmmú.

2-Òníti cómmú hɔ̄ ndicónni?

Benítibè í mà bémòù, bémabè bo kεpeitē
sihekúsí miéké kè betobè diheε-dierì miéké. Dè
né í tú bè peitē wè tεheitē miéké, ò yí yé Kuyie.
Benítibè yí mà Kuyie nnáantì yínkè nè
bè'tákùmè yínké. Dè wennimu kè dòn di nyé bá
wè nè o'fɔ̄trì kε né na kέ bè náké Kuyie
nnaantì.

- N yí kέ diyie mari muwedòummù kó
tináaṇtì.
- N kέemu mùwedòummù náantì, ban nέ
tú mùwedòummù?
- N kέemù Kuyie nnáantì.
- M banté-mù Kuyie nnáantì.
- Kuyie nnáantì wenni-mu mborè.
- N dó-mu Kuyie ni n'cíé kén ni dó.
- N tiennè kέbántè nkpei kè n na kέcouté Krísì.
- Êê n dó ke tamù Krísì kóbè tìnnì miéké.
- Êê n dó kέ tì náké mù betobè.

3- A dòn kέ dòò ba?

Pòrì ti benkemù medònnimè sààmè ti bo tñnnè mè. Ò tú
Sífùbè bore, Ò tú-mù Sífù, bè è yí tú Sífùbè be borè, Ò hɔ̄ ndò
wè yí tú-mù Sífù, k'òò kötè bè è yí kέ Kuyie nnáantì mèsàà, dè
ndò nhò yí tì yé mèsàà. Kè dè bo yie nk'òò bè yǖnní kè bè
couté Krísì. Bè me nnáá Kuyie nnáantì, 1Kōdəntì 9:19-23.

Kè kùwèdòundiekù makù fòù kùmáà kpεi nkè yí wanti
bènítibè bo kέè-mè Kuyie nnáantì, mùkū́ nkó diketri ndì
mèyɔ̄ommè. Kuyie nnáantì tì tònkùnko kùwedòundieku kè tii
tú mèyɔ̄ mmèè duɔ mmùfòommù. Krísì kou dò nké nnáá Kuyie
nnáantì ntì bá dìì yie.

4- Ti bo yímè kέnnáá Kuyie nnáantì timómmɔmbε.

Krísì kóbè bo kèsū bè né yí yé bè bo kété mèè botí. Di né dòn
kékété hɔ̄mmè botí?

1- Yesú tú nniètì-nè bèdé- bèdé, kε bá nkeri òmɔu-mɔu,
kέnniètì bènitidaabè bémáà bènitipòbè bémáà.

2- Ti hɔɔ yī̄tē Kuyie nnáantì ti tì náá ndìì mɔnnì ndì. Ti tū ndò kékotè-mù bàmbà ké ti náké betɔbè.

3- Keté Kuyie nnáantì a'cī̄tē miɛke nè a'nópòbè borè, a yaù bèè nìtibè mècāā nè bèè da yē mèsàà bè borè munkè, kè yē bèmbè bo nyàmù mèceètìmè mamè a'borè ke wanti mùù te.

4- Mmɔkè-nè mètākùmè di'cē̄ kɔbè nè di'nópòbè kpèi kè yē bè kó yetò kpennì-mè bá bè yí tā bémómmɔmbè. Di kó mètākùmè mbè kanké.

5- Mbáánnè kè Kuyie nyaansààmù ndi ni.

6- Nnáánnè yemɔrè yemɔù Yesu kpèi ke ntú: Wee tàà mbemumbe, ke saakùnko benitibè, ke be duɔ mmecī̄emmè yie nkó diyie, ke bo ti cuokè bo di'cuokè bàmbà ke bo di teenne. Mɔɔ-nè Kuyie di'báámmù miɛke, benitibè kpèi ké nkémmú keyá Kuyie nyoo dòò tì.

7- Bènkè-nè Kuyie nkó mèsàà mbènìtibè kembè teenne nsà kè dè mè beke, Isāā 3:18.

Bántè-nè di'cē̄ kpèi ke yē Kuyie men dō. Pā-nè bènìtibè mefie nkè bèè sennì nè bè'cē̄ kɔbè, ke tāaté kétùnnè Yesú. Dè yó nwennimu nsà kè bè bo yie kétùnnè Kuyie mbe'cī̄tè tèmɔù. Bèè mè n yete, dè yó teenne-mù bèè men dùò mbemáà Kuyie nkpe, Yesú tɔrè 16:31

5- Ti bo yímè kébanté ti dòn kénáké wè Kuyie nnáantì.

Tì dòn kényē tú a bo yàmè mmè Kuyie ndòòrì dè ké Kù wammú. Odommù 3:10 ti náá nkè tú òmɔù yí wanti Kuyie, kè Yesú bei nkè dò: omɔù yí kòriní mborè nsà kè cicè yí ò yūñnní, Isāā 6:44.

Di bo na keyá Kuyie nkó dibènkùdi marì Kù'tɔmmú miɛk'aà? Ti bo mbayí dènnè kó dimáà nsà k'òò mɔù bènkè ò dómè Yesú, di banté kè tú Kuyie nkuu ò yūñnní.

Kè di yà ke ső ndè kó yèbènkùyè keté disòrì miɛke meyòòmmè, yóùnè kewetè kewammú di'yie nKuyie. Dendè di yóó banté-mè ti'yie nKuyie ndòòrì mù. Kù yí yó ntù kèbètì omɔù wèè yí mòkè mèbantí-mè mamè bá sámpó. Di wè hanné Kuyie nkó sinjù miɛke k'óò pā mefie, Matie 10:14.

6- Kuwedɔùndiekù bo yímè kénáké bènìtibè Kuyie nnáantì.

Yecórè bo yètāati ndi, di né báá yē di bo mbáámmè Kuyie nkè Kù di niitè.

1- A bo nnaa mmè Kuyie nnáanntì kè dè bo.

Bee tú bëè fommu ceètè kè bë fòù Krísì kó mùfòmmù. Kényé kè dò mbèè bo ditinnì mièke bë tú bëè tã weti-weti, kè yé bénitibè yóó tuoté-mè mùfòmmù yeimù kyetè Kuyie nnáantì. Ti'fòmmù dòn ké ntú BIBRÌ nwè bénitibè kàà nwè.

Mèdòòrìmè mmè mèè bo na kéteennè bésénnibè, dìkònnì bo bë, bëè kòntì yí naati yoo bëè kpeti, dè munkè tú tinaankpetì ntì.

2- A bo píæké-mè Kuyie nnáantì.

Kuyie nnáantì tì náá nkè dè bo wennimù kè yé a yó m píækù-mè kè bénitibè yo, keyiènni kecœu Kuyie.

Kénnáá nKuyie n náantì yicè mièke yoo sìcénì sì bo yèkpáárè mièke, kénnáá nnè di'nò máà yoo di ntoti yepátè yoo di nhãã tifènti.

3- Di nnáá nKuyie ñ náantì keyüñ mbénitibè.

2Kðenti 5:11 mièke Pòòrì bei nkè tú: yüñnnè nní bénitibè. Tiwedòùndieti matì mièke, dè dòòrì-mu nè Kuyie n náantì kòò dàkòòrì, yoo di bo sènninè-mè yidàkòòribí yikótíyì, yoo bëè bo dè kó mùtòmmú mièke bë'cíëtè. Bè hò n náámu Yesú kpèi timatì mièke yoo tèdee mièke, yoo bë n cèntì bá wèè kó tecíëtè ke baa náá Yesú kpèi, keyüñ mbénitibè kè bë cœu Yesú Krísì. Tiwedòùndieti matì hòñ tiemmu bénitibè ké bë tò nkè bë nnáá Kuyie ñnáantì kéndònnè Pòòrì dòò-mè Yesú tòrè 19:8 mièke.

Dè mòù yínkè dè kó Kuyie ñ náantì náammù botí yó nwennimu nsà kè mùbáàmmù nei dè'mièke. Di nií niité kénáké Kuyie mbénitibè kpèi nkè né náké bénitibè Kuyie nkpeï.

Bántè-nè Esibítì kpèi.

Bénitibè 60.000.000 tú tiyerifáàtì kebo 85% tekòùtè yínkè. Kè 13% tekòùtè yínkè tú bewedòuntekùbè, Krisi kòbe kó kuwedòundieku yí bo.

Itie 7:Máunnè ditõnnentì.

"Kuyie nnáantì – Kuyie nyaa nè Kù'kɔbè bo ke bo di teennè-mù".

BIBÌRI mièke, kàànnè: 2Timontee 3:14-17 ; Duku 4:18 ;
Ebedeebe 12:1-3.

Dináankee dì don kéntò: Ebedeebe 13:6.

Ti do nkétotè ntì ti'tɔbè: bàmbà di yàmù kétú Kuyie nwanti Kù bo yímmè ké ti teennè, hɔmmè cǎnnímè né bo buoté di náa ndìì mònnì Yesú kpεi?

Mutɔmmú mùù bo pí: báatinè kénnaántè bénitibè omɔù-mɔù, yoo sitií sámpɔsì, yoo tiwedɔundieti mièke Yesú kpεi, kè dèè yie nkè di buɔtí Kuyie nnáantì. Wammú-nè yicè di yó keté yì kè dèè yie nkè Muyaansààmù mpí mutɔmmú, mbe náannè bá wè Kuyie nkó bénitìsààbè kɔmè, bèè pëxté yoo bèè bo.

Tì dòn kédòò: wàri-nè Kuyie nnáantì di yó náké tì kéduo nkè bè di tñnte.

Siènnè di'yèmmè dináankee dì yínkè: 1Kɔdenti 9:15-18.
Ti yó náké yicè yitāati kpεi nke, Kuyie ntì tɔ yiì mièke ti náá ndìì mònnì bénitibè Yesú kpεi, òmɔù máà borè yoo ditìnnì borè. Kù hɔn di tɔ nè Kù kó mùwérímú mmù mùù bonni Kù'náantì mièke nè Kù kó mùwérímú mùù bonní Ku'yaansààmù nè Kù'nítibè borime sààmè kpεi.

1- Kuyie nnáantì kó mùwérímú.

Kuyie nkó tináantì yí wënnè onìti kó tináañtì.

Kù'náantì fòùnímù kε kpaa kε fòù bàmbà.

Ebèdeebè 4:12 ; 1Pieri 1:23 ; Yesú tɔrè 7:38.

-Tí'wérímú bomù ti'yínkè, 2Timontee 3:6

-Mù pímmù mù'tɔmmú, Esaii 55:1.

-Mù donnè màritóò nwe kεpùò nyèpèrè kε ye yɔuri-yɔuri, Seremii 23:29.

-Mù pímmù mutɔmmú bénitibè borè Tesàdoníki 2:13.

-Kuseú nkù mùyaansààmù pínnè-mè mùtɔmmú Efëesi6:17.

Dè dònnè medibiimmè a buɔtí-mè, wenté Mariki 4:12-20.

Kè dibɔɔ yuukú mèmàmè, kè bèmabè nte kè mètēmè yīɛkè mūyèrìmù, kè bêtobè yèntotí datíné mètēmè.

Dìmmònnì bèè kè Kuyie nnáantì, bè dònne kètenkè kèè wènni kènkè, kè bè hɔɔ yè kénwëti-ní kérpeté bénitibè 30 yoo 60 yoo 100 bá dìì mònnì. Di yémù kè dòn kupaku kùù bo kètenkè wènni dè, kù kó yipò yoo yetárè hɔ mbo kupíkù nkù. Mèè botí nkù ti yó dòòmè kè bénitibè nkótrí Kuyie nkó kùcè mièke.

Yesú tú: mèdibii hɔɔ yè kénkótrí mèmáà ndi mèyòòmmè, bá ò mòù báá na ké dè yà, sámpo-sámpo kè yàà tuòkè-ne dididèì mònnì. Munkè òtenkútí sààwè buötímu këmi nké bàà ò'diìtì, ò më nyí yé tì yó bi dìì yie.

Mariki 4:26-29.

2- Kuyie nyaa kó mùwërimú.

Mù yó nni-mu di'nááñtì mièke nè yèbènkùyè dieyè Kuyie nkpeye di báá ndìì mònnì bénitibè bèè bo mùdɔɔmmù mièke bè kpei. De kó yèbènkùyè ti bénkú kucè ti yó kété kù nku kérpeté-nè Kuyie nkpati yuu. Kè Kù ndàkè ti kpei kén ti bonè.

Yèbènkùyè ~~ñ~~nyè nyé di bo mbáá kényà yè?, Esaii 61:1-2. Yesú bei Dukù mièke 4:18 ke tú: k'àà sɔ nkè Kuyie nnááñtì tuòkè bèsennibè boré:

- Yewèrè yè kòutè bo na këmièté
- Yewèrè yè kpetí kè yè kpeté
- Kè tiyùñtì wénté
- Bèè féñirì kè bèè cooté
- Kè bèè pété Kuyie nkó mësáá sãákɔmè.

Diyie marì Isãã-Bàtiisì wèè do bo dikpetíntou mièke, k'òò'yèmmè càkè, ò do yàmù Kuyie nkó tikpeti këmpïékù Kuyie nnááñtì timómmònti mièke. K'òò tɔ Yesú borè këbekè kè dò: Fɔò tú weti-weti òdeetíwe'à? Kè Yesú ò ténne ke dò: yèbènkùyè yié nda bénkemu:

- Bemubé miëte-mu kè myaanyëimu yié bëtobè borè këcokù.
- Tihòùtì cèmmù
- Yekùò nè bë bont'òò bë, bë wenkemu
- Kè yewùñ nkè yè kó mëkëtimè
- Ke bëcíribè fòuri(Isãã 10:41 ; Dukù 7:20-23)

Yie nkó diyie bewèdòùmbè yàù-mu dè kó yèbènkùyè tipítì timòù. Yesú dó ke mendi dò di báá ndìì mònnì bénitibè kpei nè Ò kó diyètri.

Dè kó keyínkè ti bo yiε-nè yèbènkùyè Yesú ti náá nyèè kõmè Mariki miéké 16:17-20.

Tinááncàntì (Mùyaansààmù kó yèpárè kó dimáà) bo nti kãnké nè dèè tú dèsnne.

Yèbènkùyè yee bénkú Kù'náántì tú-mè timómmònti.

Ti dòn kédòò hõnti de kó keyerínkè? Tùnnè Yesú kó medònnimè. Yesú tɔrè 10:38.

Ti dòn ké ntá mù timómmòmbè Yesú ti dounnè yèè nò kpei Yesú tɔrè 1:8 ; Isãã 14:12.

Kéntù kùwedɔundiekù ketikù kùù do náá nKuyie nnáántì, kè Kuyie'nyaansààmù bë bonè kë dè kpennì. Dè kó tináántì bo Yesú tɔre miéké nké.

3-Kubotí kùù yie nKuyie nkpeti kù nkó tináántì.

Nè bëè yí yé Kuyie bë men wàtrì-mè Krísì kɔbè (kè dè tú timómmònti, ti tū ndò kékèkè mù mécíémmè dè kpei). A bo na ké bë bénkè-mù bëè fòmmù ceètè bá tinèitì bá mbo, kéndònnè fñ nha'mómmuɔ.

Dí bë bénkè medókùmè diemè mèè bo Kuyie nkɔbè cuokè. Dí bë bénkè onítidadiewè nè onítipodièwè Kuyie nkɔbè kó mùfòmmù dimònnì kɔbè nè dimmònnì kɔbè. Di yó de m banté kë dò kùnìitì dému Kuyie nkó ònítidadiewè yoo wèè yí tú omòù, kù me nyí dó bëè dò ndàà-dàà, kù hɔɔ bë tǐú't'oo-mù ké mbúútí kù kpèti yí bonè.

Dí bë náké Kuyie nkó bénitibè bëè cèètè kutenkù bë kpei.

Di bo na ké bë náké Krísì nkó bénitidièbè kõmè.

Widiammù Widibeeɛfɔɔsì/William Wilberforce, wee te kë tidaati pímmù còmmú. K'òò tɔù bë tú wè

Safutesiburii/Shafesbury, wee do mà besénnibè kpei.

Kè dòkutee Beennato/Dr Bernardo k'òò teennè isénnimbí, kè bë tú-wè Bauti/Booth k'òò men tó keté dìtinnì dìì màù mùcootímù kpei. Kè Efekù Tutu/Evêque Tutu k'òò yete yibotí kó mùbàtimù.

Dí náké bénitidièbè bèè mà kùnitísukù bo wenté-mè kpεi
kéndònnè Difekusitonni/Livingstone wèè do bo
kùnitísùò(Afriku) ke ku kù kpεi,
Tayidɔɔ/Taylor wèè do bo Sinnuɔbè ciε kè ku bε kpεi
Kaareyì/Carey wèè do bo Êntì ke ku bè kpεi;
Bidi Kràhammù/Billi Graham wèè do náké Kuyie nnááñti
kùnitísukù péu-péu.

Ntè bèè dònnè Sàmmàribè kóò nítisàù.

Kè dèn tukúnè mèteemmè, dikònnì bo bè yoo sinéyɛ̃ bo bè, yoo bèè yí mòkè tiyààtì, yoo bèè kòntì yí náati, yoo bèè kpa sicɛ̃, yoo bèè kpetí, Kuyie nkɔbè hɔ mbo-mu dεborè kutenkù kùmòù duɔ-mè. Bèwedòùmbè pí mmùtɔnkperímù mmù ke bo bénke Kuyie nkó mèdɔkùmè. Bè yí yóó bè yietí kè dè ndεù yoo bè keté kè bá bè yietí dèmarè.

* Asetì/ACET wèè teennè bèè mɔ SIDAA.

* Remaa Tiinnì Sianasì/Remar, Teen Challenge nè Càkii Pùnesee/Jackie pullinger, bεè mà ke bo yetε dèè tukú-nè titáàbààyeiti nè mènaa mmèè muɔ.

* Ti'màà Teèrësa kòdikɔtaa kou/Mère Teresa de Calcutta, wee tèènnè bèmuɔmbè nè bèè duunnè mukũú

* Twedòùndieti tì bo Afrikù bakù you, Rumanii, Pòdɔnyì nè Ammerikù Datinnì, kɔbe bεe kpa mmediè tibeenyεiti kpεi.

* Bè wèdòùmbè diyie taa kèè biékè kɔbè, bèè kpà mmèdiè kè bo pàà mmùpɔudennimù nè yimiεpie tèyì diheì mieke.

Bá nè ti kó tìc̄ti nè ti kó mùdorimù, bèwèdɔùmbè bo na-mu kéyíí mbè'yo mεfie mεsükùmè mieke tipfìtì timòù bá dìì mònnì. Yεbie 2000 yèè pε̄et'òò yε mieke nkè bè do pīmmè bénitibè nè kemiékè ke mbè fέ̄unko, kè Kuyie nkɔbè nfòù kèsüñko bá mùmamù yí mbè kɔonnè. Kè Kuyie nnááñti tì fòù kè tì di tɔ, nè Kuyie naansààmù kó mùwérímú, nè Kù kó mèdɔkùmè di bonè yεmòrè yεmòù, kè ti dó Kuyie nkó bénitibè, ti bo na kέnsüñko kè nkemmú Yesú bo nwεtiní dìì mònnì.

Bán̄tè-nè Êntì kɔbε kpεi.

Bénitibè 900.000.000 tú tiyèrifáàti nè Êntì kɔbε.

Bèwedɔùmbè yí kè sū sei.

Kè yibotí mayì bo ke mu nyí kèè Kuyie nnáanti.

Kè yebotè péu tú besénnibè.

Itie 8: Yebenkùyè nè tidiëtì.

L'Ecole	"Kuyie nkaáké dë".
Bible	Yenáankékè ti bo kaà nyè: Mudennimù 33:12-23; Yesu tɔrè 8.
Sans mur sans frontière et sans frais de scolarité	Dináankékè a bo ntɔ dì a'yèmmè miékè: Yesu tɔrè 8:5-8
Un cours Bible que tout le monde peut utiliser avec 85 leçons-graduit depuis 1987 2005 La Fondation DCI Le réseau mondial des Chrétiens Bienvenue	Ti bo senni tì yínkè: Tinánti tì tú: Yesu wee tú-wè, ò we ntú yie, nkè naa yo nwe ntú, ti benkú ba yie nti kó mepintimè miékè? Ti bo pí mmèè botí: Dimmònni, di dò nkékötemu képinnè mutɔmmú di bëbí tì. Di beke Kuyie nkè kù di niité meborime mèè bo dëukùnnè Ku'yetri, kébenke Kù di bonèmè. Mutɔmmú di bo dɔòmù, kè bëè di tie nkè bëè wente: di bate tidiëtì tì kó dimàà dòò Yesu tɔrè pátiri miékè kédóó mbá nè mùù kàmmù mu'kpèti.
Information	Ti bo siè nti'yèmmè dì náankékè yínkè: Isää 14:1. Di bo mbanté Yesu tɔrè mònni kó kuwedɔundieku do dëuke mèè botí mècää nkésññ kékpenk'aà? ✓ Kè mubáammù nkenni kè bë mmòkè metákumè saàmè Yesu tɔrè 1. ✓ Kusúkù sikɔupisitāati(3.000), bëè yie nYesu diyie dimàà Yesu tɔrè 2. -Muwedɔunfommù wennimu Yesu tɔrè 2:42-47. -Kéyié sikɔupisìnùmmù (5.000), bëè bo ntùòkè ketikè tekɔupíítè nè sikɔupisìnùmmù(15.000) Yesu tɔrè4:4. -Kè bë tñnni ntú dì kpenni Yesu tɔrè 4:23-5:11. -Kè bëè tå ti'yie nYesu, kè bë nyeutí kesññko Yesu tɔrè 5:14 -Kè beníùbè ntú bëè kpenni Yesu tɔrè 6:1-6. -Kè bénitibè nsoké køyéutí Yesu tɔrè6:1
Le journal missionnaire ns	Ba ndo te kè dënde kó dimàà ndɔori bénitimbè bë fénkoo bë cuokè bëmbe bëè í tú bëè bëbii yepáte medié? Dëè do te dëè tú: Kuyie ndo bë bonè-mè kë
Examiner Plus de 1500 pages à découvrir ns	
Nos pages en Espagnol Hindi Portugais Indonésiens Chinois Telegu Rouman Kurde P... tre et	

yεbεnkùyè cànyè nè tidiètì kè dè ndòòri. Tidiètì dòòri yie nti'cuok'aà?

1- Emànniyεeri- Kuyie nti bonè.

Mεtaummè kótímè mònnì yεbεnkùnyè nè tidiètì dε do bomu, kè yàà tuòkènè ti'coontoò kó dipeite-mònni, wenwe wèè yóó keuté kuwedɔuncè Yesu tɔmbè kɔku. Yesu peitímù do neinè yεbεnkùyè nyè nè tidiètì, kè Kuyie ntɔrè kɔtènì kénáké bεnìtibè o kpei, kè bεtɔbèè yà yεbεnkùyè, kè Kuyie mpãänáantì náambèè náké o kpei, kè tidiètì pεu ndɔci. Kaa Duku nè Matie 1,2.

Kuyie nkó bεnìtibè.

Kutenkù mièke, ba ncãnnko Kuyie nkɔbe nè bèè í tú Kuyie nkɔbe? Mɔyiisi do bεi Mudennimù patiri mièke mukàammù 33:15 kè dò: Kuyie nkóò kέ mbε bonè dεè bεnkú bε tûmè Kuyie nkɔbe ke cãá. Kuyie nti dòòmè kε ti tú Ku'kɔbe, dε kó fɔnkúò, kε Kù ti bεnkú Ku'máà, kε ti Kù yíérì nè tináàntì Kù ti náantì mièke. Kε Kù dɔòri Ku'dietì ke ti teennè ti'borime mièke. Isãã 4:4 .

Yesu tú mεdonnimè sààmè mmε ti kpei.

Dè i tú Yesu do dɔɔrimè Kuyie ndómè máà, weè ti bεnke Cicε Kuyie ndó mèè botí bεnìtibè, kε weè ti duɔ ndinùù ke tú tí kɔtè, ke ti duɔnní muwεrimú kε ti bo dòò ò dòò dè, kε dè ketikεe pεsté o'kperε. Isãã 4:34, Ebedeebè 1:3 Isãã 14:12, Mariki 16:20, Yesu tɔrè1:8.

2- Yesu dòò ba?

Ò dòò tidièti kεmièkunne bεmuɔmbε.

Kεmièkunne onìtìdièwε mɔu kó dεbire. Isãã 5:46

Kεmièkunne Pieri còkù. Mtaie 8:14-15

Kεwenkùnε dikònnì. Matie 8:3, kεmièkunne kuhòùkù, Matie 9:12.

Tidiètì tεtì ò yiε kεdòò tì kεmièkunne bεmuɔmbε.

Wèè do mɔ nyεbie sipísítãäti nè yèni Isãã 5:5, wèè bakù do fãñ Matie 12:10, ohãäpònkótì kóò tɔntì Matie 8:5, onitipòkù wèè do mɔ ntiyóntì Matie 9:20, kuyuònkù

Matie 9:27, bè do keété wèè too Duku 22:51, Fennesii hei kóò nitipòkù sapùmbire Matie 15:22, yewùñ nyèè nòndié ndo dàri Mariki 7:33, kuyúñnkù Matie 20:30 Mariki 10:46, 8:23; Isãã 9:1, yekuo ntépiítè Duku 17:12, diboo ta wè koò pútinné Duku 13:11, onìti wèè do mo ntifãäti kemuuítí Duku 14:2.

Yesu fòukùnnemè bëcíríbè.

Okúpokù bire, Duku 7:11; Sayiduusi sapùmbire, Matie 9:18; Dasaa Isãã 11:1-44; Yesu o mòmmuɔ nfòutemè Duku 2:46; Isãã 10:18.

Yesu bëtimè yebökè yèè ta bënitibè

Yebökè ta bè Matie 12:22; 8:28; 9:32; dëbire dëè duo yecíncirè Matie 7:14.

Yesu namè kutenkù kó muwërimú

Ò connémè kuyaaku, Mati 28:6,

Ò ketémè mениë nyïnkè Matie 14:25;

Ò nɔɔsìrìmè fikíè tie Matie 21:19;

Ò fòutemè këbenke o'máà o'tancoumbè.

Tidiëti tì túkúnè ò bo ceètemè dëmarè.

Ò ceètemè mениë mmenaà Isãã 2:9;

Ò duɔmmè kë bë pí nsiyïï, Isãã 21:6; Duku 5:6;

Ò piimè bënitibè sikoupísinùmmù(5.000) nè bëtobè sikoupísinàà(4.000) Matie 15:14; 15:32; dampóò difè Matie 17:24.

Yesu hõntú wè, Ò wèntú yie nké naa yó nwe ntú nè sããkõmè. Ebedeebè 13:8.

3- Kuyie mpí mmùù tɔmmú.

Yesu tɔrè pátiri tú dipátri ndi ti bo bëbii dì keyíétté Kuyie, nè kuwedɔundieku sààkù kùù ti békú muwèdɔunfòmmu mòmmɔmmu. Yesu tɔrè pátri mòké mukàmmù sipísidé nè mùni(28) ndi. Kë ti kàà bá mùù kàmmù, ti yóo yàmù tidieti nè yebenkùyè cànyè Kuyie ndòjori yè.

Yesu do bè bonemu, kè Muyaansààmù bè bonè, kè kuyie ntɔrè bè séú, kè Kuyie mbè náannè kè bè yo Ku'tammè, kè Kuyie mpāñáantì náámbè bo, kè tináancàntì bo, kè bénitibè yàù tidɔuntì, kè bétobè yàù mèbenkùmè, kè bénitibè nde yàù kécou Kuyie.

Kè bémuɔmbè miéri, kè yebokè yiè yè ta bè, kè Muyaansààmù piéké bénitibè. Kè Kuyie nyéíti duo bénitibè, Kè Kù dɔɔri Ku'dietì. Bè de ntú kuwedɔundieku fòù mufommu sààmù, dèmaré í dɔɔri dè è í tú dësààrè kéndònnè bénitibè yèmmè dòmmè yie.

Bè wāri yè è pátè kuwedɔundieku.

Pɔɔri do náammu tidiètì nè yebènkùyè cànyè kpei Odɔmmu 15:17-20, Kadasi 3:5, 2Timontee 4:17.

Ebedeebè 2:4, Ebedeebè pátiri tú dìì náa dindi Kirisi kɔbe dɔò dè kpei, Pieri nè Isaku kè bè munke yé Kuyie ndieti kpei, Pieri 2:24, Isaku 5:14-15.

Dë kó difɔnkúò, yebie nsikɔusinàà(400) miéké kè Peeri mɔù bè tú wè, Okusitèè, k'òò wāri Kuyie ndieti dɔòmè kunitisuò diyie yiени kè baku cànku. Dëe benkú kè tú Kuyie ndieti yí commú Yesu tɔrè kū nkó difɔnkúò.

4- Bankpei ntidiètì?

Tidiètì yí tú dëmarè sɔ̄ntik'oo a bo dɔò dè kè dè è di bénitibè, tidiètì me nyí bo kε bo dëukunnè Kuyie ntì dɔòri nè wèè nìtì. Dè men yí tú dënitinònkperé mare yoo dëdëukperé marè. Dè tú yebekùyè nyé, yè è benkú Kuyie nti bonèmè, kε benkú Kù mɔké mèè semmè bèè férùrì bε kpei, yoo yebokè kpeti bè. Tidiètì benkú bénitibè Yesu kó kudapāātì nku nè o'wërimu. Yesu tɔrè 5:12-14.

5- Ti bo yímè kékpeté kuce kè tidiètì ndɔɔri.

Mèketimè, ti baá yè nti bo bekemè Yesu k'òò dɔɔ yie nhò dòò dè wenke, kè medòòrimè càmmè nnεinè bèè náa nho'náantì, yoo tidiètì mbè tǔ. Isaku 4:2, Ebedeebè 13:8.

Di báá yèndi bo mbaámmè Kuyie nkè Kù'wërimú ndi bonè, ké nKù sãnti kénáá nKuyie n náantì nè mubaámmù miéké. Kéndɔɔri Yesu tancɔumbè do dɔɔrimè, kè di kɔri-kè, dimbekú Kuyie kè Kù ndi bonè. Mariki 16:20.

Kémbáá Maróku kpεí.

Kémbáá Kuyie nnè bè fɛ̃nk'oo bè Kuyie nnáanàtì kpεi.

Itie9: Kémiekùnnè bëemuombè

"di nii yà Yesu dè di bekú dìì mònnì ke dò ndí ò yà"

Mukàmmù Bibirì miéké: Matie 8:17.

Di bo ntò dìì náankee di'yò miéké:1 Pieri 2:24.

Di bo toténè tì ditòbè: Di wénní di'mieké bèè bo na kémiekùnko, kewenní kéyà mùù di díítí bàmbà.

Mutòmmú di bo dòò mù: Di beke Kuyie nkè Kù di niité bëemuombè borè, kéndàke kéntù Kù di ni kèè biéké, bá kè kupòòkù nku. Di kòt'oo bë borè bá kë bë yí tâ, di bë náké ketú di dó képí Yesu tòmmu mmu.

Di bo wâri tì kë bënkekè wèè di tie: Di kàà Tináansààtì kó yepáte, kédéite yekàrè Yesu miékùnnè yè bëemuombè, kénáké ò miékunne bë nè ò bë miékunne mèè botí.

Di bo siè ntì di'yèmmè miéké: Yesu tòrè 14:8-10.

1-Mfì tú a'yié nKuyie Kùù da miékùnko.

Matie 9:35 ti náa nkè tú: Kè Yesu ncèntì tipíti timòu kénáa Kuyie n náantì, ke ti tie mbenitibè, ke bë miékùnko. Isââ 14:12 náa nkè tú: kë wèè tâ Yesu, ò bo dòò tidietì, kë dèè pëëté wenwe Yesu ò dòò tì. Kè Poori wâri Odòmmu 15:19 miéké ke tú: Muyaansààmù muu ò teennè k'òò náké Kuyie nnáantì, nè ò náantì miéké, nè medòorimè miéké, nè yebenkùyè cànyè nè tidietì.

Yesu duò mmu o'tancòumbè dinuù ke tú bë mmiékùnko bëemuombè, dè yí tú bë mbè dounnè Kuyie mmáà. Kutenkù kumòu miéké, benitibè náa mmu Yesu miékùnnè-mè bëemuombè, bë'kònti nè bë'yèmmè, nè mupotuomù miéké, nè meborime memòù miéké ke yé Kuyie ndòmè ke ti tûntemu, ti'kònti nè ti'yèmmè nè ti'wërimú dë mòu.

2- Memietímè kó tináantì piékému Bibiri miéké.

Kè dè dò bo dari yepáte memietímè bo dìì maà Bibiri miéké, yè bo pié nkè bá nsénni, yetannò yèè yïëtini, yè bo ntú: Medòkùmè nè memietimè Kuyie nkòmè. Mumòmmú tú dëmarè ndë meyei ntöni dè, nè meyei ntanní dìì mònnì ndi Kuyie nnákemè Kù yoó dëetémè benitibè nè Kù kó mèsàà mmiéké. Tenkete 3:15-21.

Mudennimù 3:7 miεke, kè Kuyie mbεi nkε dò: N keèmu di dabuo nkε yà diféñrìmè. Kè dèe kááke Kuyie nkε Kù tāáte kε bo dɔɔ dèmarè nè onìti omɔù wèè yie nKu'kpεti, kε dó kεdɔɔ Kù yémmù.

Mudennimù 15:22-26 miεke, kè Kuyie mbεi kucε mεketimε kε dò: Kù tú Kuyie nku Kùù miεkunko. Kè Kuu bεnke mMɔyiisi kudɔu makù kεdònñenè kudapāáti kó mεcannimè. Kuu dɔu nku ti dòmmè kεmεú mmεnótiimε miεke kε mèè wenke.

Mukentimù 21:4-9, Kuyie nkó bεnìtìbè dò dìì mònnì mεyεi nkε iwààkε mbε dømmù kε bε kɔ, kε Kuyie nè Ku kó mεdókùmè, kε Kùù conné kudɔu kε dò, kε fεwààfε nií døntε-wè, wèè kù bøuté kεfoute. Ebedeebè pátiri mukàmmù 12:2, ti náammu kε tú ti dootoo bεnìtìbè ti náantì kεmbuá Yesu māà. Ti báá na kεnwuo tipíti tidεti dimònnì dimáà k'aà sàà yí tú tewààtontontè ntε, tíi dò nkétāáte kupíkù ti do nkénwuo nkù, bεnìtìbè náantì yoo Kuyie nti døunnè yèè nò.

Isøbu ta mεféñtímè diεmè kénwεñrimu kε Kuyie nho miεkunnè kóò dɔɔ mεsàà kucε mεdε. Isøbu 24.

Yesãã mmiεke kε Ðafitì bεi nkε dò : Ò báá yè nKuyie nkó mεsàà mbá mεmáà, kε yé Kùù ò mmiεkùnnemè ò mømmú mumøu. Yesãã 103:1-5. Mådasii bεi nhò'pátiri miεke kε tú: mεmiεtímè bo Kuyie nnøu miεke nkε. Madasii 4:2.

Kε Yesu bεi nkε dɔ: Ò køteni kε bo dɔò ò'Cicε Kuyie nkó mèdókùmè mmε.

Ebedeebè 10:9 Mεborime dò ncãá-ncãá nwe Yesu miεkùnnε mèè miεke bεnìtìbè, Dεε bεnkú kε dò nhò dòòri o'Cicε Kuyie ndó-mè. Wenté itie 42 a bo yà bε batεmè kεdɔó.

Bèè yà kεnáké, bε bo bεtāáti ndi Bibiri miεke, dεε bεnkú kε dò ndè tú timømmønti, Yesu miεkùnnemè bεmuɔmbε.

1-Kuyie mpãänáantì náantò do nakεmu Yesu kpeí nyεbie nyεbie k'òò né bo na ketuɔkeni. Esayii 53:4-6.

2- Matie wèè yà nè o'nønfε, k'òò bεi kε dɔ: Kuyie mpãänáantì náanto Esayii náke tì tii dɔɔri Yesu yínkε dimmønni. Di bo na kε tì kàà Matie 8:17 miεke.

3- Yesu kó ditɔnnì Pieri tú wèè yà wènwe Yesu nè o'nònfè, k'òò bεi nkε dò: Kuyie mpãñáantì náambε náké tì dòòmu nè Yesu bore. 1Pieri 2:24.

3- Nkó mεmiεtímè bo dε?

"Kuyie nnáantì ti náantì yí yóu, ke neinè tidiεtì, kefiikú Yesu yinkè, ke bo sáà".

Di banté ke dò mmεmiεtimè Kuyie nnáanti ti náá mmèè kɔmε, dòòmu nè Yesu bore. Ò kú dìì mɔnnì kudapãäti yinkè ti'yεi kpei, kε dè mɔkε yie nyεbie sikɔupsidε. Ti dònke mbuɔ Yesu kó kudapãäti nku kεpεú mε miestime dimmɔnnì kɔmu, dè yí tú mèè kpaaní. Ti buó Yesu nwe ke we ntá kεcɔu wee borè meteèmmè k'oò sāntí nè metãkùmè miεkε, ke hompu o'miεkε, ke pã Kuyie mmεfie nkè Kù bo mpí mmutɔmmú ti'miεkε.

4- Omáà kó dipãnn'àá? Kε timɔu kpei?

1Kɔdenti 12:9 ti náá nkε tú myaansààmù duó mbenitibè, yεpãrè kε bε bo mmiεkùnko bεmuɔmbε. Bè yí yεpãrε nyè, bε í yí dipãnnì, dεε bεnkú ke yε sū, dε yí tú dipãnnì dimáà onitì omáà kpei, bá nè mεmmε, bεnitibè mabè né bomu kεmɔkε metãkùmè ke miεkunko kεpεëtε bεtɔbè.

Ti bo namu timɔu kεmiεkùnnè bεmuɔmbε.

A bo na ke dò: A'tãkùmè í dεu, a né nyé ke dò nha bo na kεpí nYesu tɔmmú, nè Kuyie nda dòò mεè saà nkpeí, ke da yú k'aà bo pí nKu tɔmmú. Dè í tú a'tãkùmè dεu mèè kpei mmáà.

5- We mbo na kεmmiεkùnko bεmuɔmbε?

Yesu tɔrè diεyè, 2Kɔdenti 12:12

Pàsìtεεbè bεè dàkε, Esekiεri 34:4

Kuyie nnáantì náambε bεè duɔ mbε'máà Kuyie,

Yesu tɔrε 8:7

Bεtembè sààbε, Mariki 16:20

Kuyie mpãñáantì náambε, Bεkpààtibè 17:21

Bεwedɔunkótibè, Isakù 5:14

Bεwedɔuntɔmbè, Yesu tɔrè 6:6

Krisi kɔbe cεnk'oo, Mariki 16:17.

6- Ti bo mmiεkùnko hɔmmε botí?

Kuyie ndi niit  dii m nni, de h   c rike k teemmu, k  di p  mmut mm  b mu mb  y nk  b  k n p k , b  dii m nni. D  y  y  nt  muwed ummu m nni m   y o di t  nd  k n   nKuyie nn ant . Nte di bo nd rim  k  d e y :

- 1-Di ket  kennii mum mm .
- 2-K nd  b n t b  k  d e y  nk  d  mb  teen .
- 3-B  k n p k , k ntie mb n t b  k  b  mm ke m t k m , k mb   mb  m mm mb  k ei, di bo na k  b  pent  dit k m .
- 4-K nk mm  myaans  m  di naa nt .
- 5-Di ni  b ke Kuyie ndi do nk b nt  m   bot , k  d  tu  mum mm  s nt ke k mu y o dib o   k onn .
- 6-K  ni  bou dib o k  muw rimu n  yesu k  diyètri, m   d uk  k du  mum mmu.
- 7-K  ni  b nt  kehuute mum mmu k  ic , k du  ndin n  n  Yesu k  diyètri k  m   y , ke y    di  nk  k  -m  mu'c .
- 8-K y  Kuyie nw rimu n  di b  mm  mi ke, k  b  no  nsin n , k  b  nc u m ku . Mariki 6:13.
- 9-K nw  r  k b   nk mi k  y a tu ke-n  diw , Yesu do h   b nt -mu on t  o'm   y nk  k ce m re u.

*B nt -n  Rusii/Russie k ei.
B n t b  154.000.000 bo m f  t m .*

Itie 10: Kébètì yεbɔkè

"Di bo yǐētē timómonti, kè ti di denne tidaati mieke"

Bibiri mieke, kàannè Kadasii 3:1-14; Yesu tɔrè 8:1-25.

Di bo ntɔ dì náankéè di'yèmmè mieke 1Isãã 3:8.

Ti bo toté ntì titɔbè : Yesu dɔò ba kudapāātí yǐnkè. Kè dè te ke di pété di'yεi ncīémmù, kè Kuyie ndi deeté, Kè di yè tidaati mieke ke naa mbekpaatibè. Yentenè dibɔɔ kpèti, dì dò ké di yuukúmu.

Mutɔmmú di bo dɔò mù: Á wente a'mɔmmu a'fommu kéyà nsà kè kusìnkù makù ikpaa ke da nónké, dimmɔnnì kɔku yoo yemɔrè yèè pɛ̄sté ye kɔku? K'àà dè a kɔtè kéyà a kóò Pasitee, yoo bɛwedɔunkótibè, yoo mubaammù kó ditɔnnì kɔbe mabè. Ké bè náké a yà dè. Ké bè beke kè bè da bántènè Kuyie . K'àà dáa nha'yεi nè a'yεmbè kɔmè, kébekè Kuyie mmεteemmè. A báá yɛ nKuyie nyetrimè sifei yεmbè ke dɔɔri mesàà bɛè kékùnko bε'máà.

Di bo wàri tì kébenke bɛè di tie: Wàri kupátifākkù kumáà yǐnkè onìtì bo yímè kétöni o'máà kusìnkù.

Di bo siè dì náankéè yǐnkè di'yèmmè: Mukentímù 23:19-23.

1 – Ti patε-nè oyεiwe

Kadasii 3:2-5, ti náá ndè di-mè mme Pɔɔri ò yàmè bɛè yǐētē Kuyie nnè Muyaansààmù, kεyà Kuyie nkó tidiëtì, bè wɛtε kε butínnè-mè Kuyie nkε pàà diwèì ke túnne yitie ntεì bεnìtibè keú yì nè bɛè yí yé Kuyie mbε kó yitie. Kè pɔɔri bè wetínné kébekè ke dò: We ndi ciité? Kadasii4:8-11; 5:7-12.

Ditannuù kέciité tú: We ndi souté nè o kó tinìtìnɔntì mieke yoo we ndi nɔɔsìrì, we ndi bɔnté dε kó kusìnkù, ke di tanné ibɔɔtie mmiεke?

Mònnì mari,ti'fommu mieke yoo ti'cɛ̄ miεke, yoo tiwedɔundieti mieke, mumɔmmú hɔɔ ti pɔmmu kè ti báá bante mù bondè nè mù dommè yoo mù tú mùù botí.

K'àà sɔ nkè dè mè dò nha'fommu mieke, a denteni ke dò nKuyie ndó ke da dòò mesàà mme, ké da déúkùnne, ké da duɔ

nkukõnnaatí, ké da pã ibí, kè dè nda naati, k'àà'kpere nyie, kè Kuyie nkó mësàà nni nda bonè. Ikuç kontimù 28:1-14.

2- Omou da bonté kùsïnkù yoo ò da noccìri'à?

Bè da bonté kùsïnkù yoo bè da noccìri tú: A'yèmmè bo ncaàrimè sãà, bá a báá pété Kuyie nkó mësàà mmamè Kù ti dòúnnè yenò mèè kpeli, bá a bá nyé a'yèmmè, kè dè ndò dèmaré pì a'fommu bo ketémè dèyìlkè, k'àà ntaa mëfëéttimè diemè sãà, bá nè a kó kùfùkù kumou pänke. Kaà Ikuç kontimù 28:14-66, a bo yà dë kó yebenkùyè.

Kè mëkòùtimè nda tû nha'fommu mumou miëke Ikuç kontimù 28:29

Tihãñti nè munitipommú dináankéè 18,

Tidawantì sãà kõmè kpëti. Yenáankekè 17, 28, 47, 48,

K'àà dòò dè demou nyetrí. Dináankéè 38,

Ké mbénnì kékõ yoo di nkou di'máà, Sosuwee 6:26;
1Bekpààtibè 16:34,

Ifèì kó mudii. Ikuç kontímù 28:25-44,

Onìti nè ò'pokù bo yetemè bëtobë, sicéé kó muyatimù, iyentotí nè mësemmè, yenáankekè 20; 28; 65; 30; 43; 41.

Mumommú mùù yí deu yoo mùù sòkù kufuku miëke.
Yenáankekè 21; 22; 27; 35; 59; 61.

Mëfëéttimè. Dináankéè 33.

Kusïnkù nè mënoccìrìmè touní mèè yei mmë, dè né yí tú dëè máà, nè wèè tâäté keyetë Kuyie nkpeti, dè kó mëhaarimè hõõ wè tukenímu.

3- Mëyëi nkó dikùnnì bonni dë?

Kuyie nkou noccìrì onìti nè:

- ✓ Mutõmmú mùù yí mòkë mucõntimù mu'yinkè, Tenketè 3:17; 5:29.
- ✓ Kénhâá ké bá mmòkë mëhomopùmè, Tenketè 4:14.
- ✓ Kémpí mudaatõmmú, Tenketè 9:25.
- ✓ Dikõnkòònnì dieri, Tenketè 11:1-9.

Bεbɔɔyεmbè bεi ntì: K'àà yí cààrè mùmamù, kε bε da buɔ nkusɔ̄nkù, kù bá da tuɔti, Kε owedɔ̄untì me ntāātε kεdɔ̄ mεyεi, kusɔ̄nkù bo na k'oò tuɔti weti, Yεkotinò 26:2.

Onìtì bo namu kέtɔnì o'máà kusɔ̄nkù :

- ✓ Nε tináantì tì bo na kέcàkε diwɛnnì. Yεkotinò 18:21,
- ✓ Nε mufommu yεimu. Ikuɔ kontímù 27:20-23.
- ✓ Nε muβɔɔdɔ̄ummu. Ikuɔ kontímù 27:15,
- ✓ Nε mεyεi ndɔ̄rimù. Ikuɔ kontímù 27:17-18,
- ✓ Nε Tináanyεiti; yesáámmε. Ikuɔ kontímù 27:16,
- ✓ Nε a bo poommε Kuyie ntɔ̄mmú. Sedemii 48:10,
- ✓ Nε a bo ntá-mε onìtì. Sedemii 17:5,
- ✓ Nε a bá ndàkεmε bεsénnìbε kpeι. Yεkotinò 28:27,
- ✓ Nε a bo yuuku-mε Kuyie. Madasii 3:9,
- ✓ Nε mεborime tεmε pεu.

Bεnìtìbε munke bo na kε ti tɔni kusɔ̄nkù:

Muwεrinkperimù mamù muù kɔurì tì'kɔntì ke tūnni tì'yεmmε ke tú muβɔɔkɔ̄mu, tì'yεmbε do tā yε, kε yε kó kusɔ̄nkù da tū.

Mεdεetímε bonni Yesu borε ndε, weε ceetε ti kó kusɔ̄nkù kε kunaa mmesàà. Kadasii 3:13-16

4-Kuyie ncèete dε kudapāāti yíñkε

Bε ò baakε kudapāāti ti kó mεyεí nkpeι nke,
Bε ò kòute ti'yεi nkpeι nke,
Ò tɔ tiyε̄ti kε bo ti duɔ mεhòompumε mme,
Bε ò kòute ti kó mεmiεtímε kpeι nke .Esaii 53,1Piεri 2:24.
Weε tɔ ti'yεi nkε Kuyie nti wentε bεè weti.
Ò fέútε, ke kú ke bo ti duó mmufòmmu sáá kɔ̄mu mmu.
Ò dòò o'máà fεdawafε, kε ti bo kpàrikε mu.
Bε ò yetε-mu kε dε bo yie nkε Kuyie nti cɔutε. 2Kɔdεnti 5:2;
Ebedeebε 2:9; Odommu 6:23; 2Kɔdεnti 8:9; Efεesi 1:5-6

Kusɔ̄nkù nɔ́tε-mu, kε ti pεtε mεsàà mpεu:

Ti na mpímmε mutɔmmú tetirε kɔ̄mu, nε Yesu ti kó mεtaummε miεke, ti tɔmmú í yεti dεtetirε. 1kɔdεnti 15:58

Ti na nháámmε kε bá yε ti kɔri kε. Matie 28:19

Ti na mpímmε mudaatɔmmú , kε ti pí mutɔmmu sààmù mùù tú ti'Yiε ntɔ̄mmú. Fidipu 2:6

Ti na mbomè ti'biéké ti'biéké, ti bo na kéntau, kémmodé
muwërimú. Tenketé 11:6.

Ti na nhâânté-mè dëtetrè, kè ti pété kuyie nkó mèsàà nnè
Abrahammù kpei ibotí yimou kutenkù kumòù duomè.
Tenketé 12:1-3.

Kuyie ndo dòò hòmmé botí Abrahammù mèsàà?

Kuyie ndo dòò Abrahammù mèsàà nho'ce imou miéké nké.
Kuyie mmunke ti dòòmu mèsàà ke ti duonní Muyaansààmu
kè Mu bo ti kpenkùnné kè ti na kétó Kuyie nkó mèsàà
nyebote. Tenketé 24:1, Yesu tòrè 1:8.

5- Yédetisàkè bo yéyiekè ndi ti bo tùnné yè kéné kéyè kusinkù miéké.

Kusinkù bòmmù tú dibòò kó mutòmmú mmu, yéè hò ntù
mbenitibè náantì, nè bë sauténè tì dibòò képí mmutòmmú, ti
né kaa 1Isââ4:4 nè 3:8.

Mubáammù nè yesu kó diyètri, mù pùommù dibòò kó
muwërimú, kedeì kusinkù kùù do ti nónké. Dibeké di'nópobè
yoo di'dúybë bëè di mokènè metákùmè, kè bëè bánte di kpéi,
nkè dëe yie nkè dí na kétunné yetanyo yéyieké(7) yie
nyëmmù:

- ✓ Kè di banté ke do ndé kó dimaù tú Kuyie kó mufommù
kpéri nti
- ✓ Kédáá mmeyei mmèè tòní mèháarimè di'fommu miéké,
ké mè butínné nè Kuyie nkó metèemmè miéké, Kétâaté
kétunné Yesu, k'òò ntú di'dëetiwbë, di'yie.
- ✓ Kébeké Kuyie nkè Kù di cíé nnè Yesu kó diyètri, ké di
teennè kè di munke na kécíé mbetòbë bëè di càràrè, yoo bë di
kòute.
- ✓ Kéyeté dibòò nè di'tòmmú mumou.
- ✓ Kédete dibòò Yesu kùmè kudapäätí k'òò'yìì ncoú nk'òò dì
na.
- ✓ Kébeké di'nópobè kè bëè duò ndinùù kusinkù kè kùù yè
nè Yesu kó diyètri.
- ✓ Kéyou kè Kuyie nyaa ndi pié, kè di nsantí kuyie nnè Yesu
sââ kômè, kénfounè Kuyie nè Muyaansaàmù nè Kuyie
nnáantì miéké

*Di mbáá yehéké yèè bo meháarimè miéké, kéndònnè Madii, ibotí bodè
33 kè besúkùbè í nɔ nké kaa mbé'náanti, nè yehéké yèè bo mesemmè
miéké nè medóntímè.*

BENNEE WUJ TENKPATI

* * * *

KUYIE NNÁANTÌ KÓÒ DAKÓÒRI TÔMMÚ BENNEE – NANTO-HEE

KUTÔNKU KUKETIKU

DIPATRI – A/1

Ò TUKÚNÈ-WÈ

DITÔNKÀRÌ DÌÌ BAKÉ

BP: Nanto-hee

Di'tannànkùtè kandorè: 96 90 25 43 / 95 27 07 04 / 90 02 24 80

**Itie:11-kuyie nkó kucè kutenkù
mièke**

“Bè yó n kérinni sinaaséi nsi”

Mukàmmù Bibri mièke: Esaii 66; Yesãã 67

Dináankéè ti do kε tò di ti'yεmmè mièke: Esaii 41: 9-10

Ti bo tote ntì ti tɔbè: Wammu-nè bá wè kε ya mùù tu kudapãäti. Debore ndε Kuyie bo di náké-mè kε dò kɔtenè, kε di náké di yóó dòò-mè, di bo pã yoo di bo yete.

Mutɔmmú mùù bo pɔ: Kε dè tukúnè mεcãã nkperε yoo diyie sɔnni kó mutɔmmú beke-nè Kuyie di'báámmù mièke, kε bεinnè Yesu dε yεmbè kpεi kε bèè ceete.

Di donkè nyẽ tì: Di yẽ kε dò Kuyie nkó tēnòùtè bo dεyñkè ke dó kε di pĩ nYesu kó mutɔmmú'á?
Wāri-nè kupátífākù kumáà yǐnkè di'yèmmè dò Kuyie ndi yu kε dó di yǐ-mε.

Wéntε-nè Esaii 43:4-7 késiè ndi'yèmmè dε yǐnkè.

Timɔmmɔnti miεke, ti wẽnné ke bo pĩ mutɔmmú diemù mmù Yesu náké mùù kpeι tináansààtì páte yemɔù miεke, dòkε Matie 28:16-20 nè Yesu tɔrε -tɔmmú miεke munke.

Nè mɛmme ti hɔɔ yí mmɔke mɛfie nè Kuyie, kutenku kó bɛnìtibè bɛè bo, ke yǐsti-ní ke nsà kàà túóté Tenketé ke ntɔ ke tuɔkenni Mudaammu kó dipátri.

Kàà wénté Tenketé miεke Kuyie kuù tú Cice, Kù kérí kuyuoku makù musee mmiεke, kewanti onìtì nè o'pokù Kù dò kε bɛ dòò mɛsàà mmε. Bá bɛ me nyi yie Kuyie nkpeti. Kuyie nònfe kóò ke yǐ kǎbii, dεe pànkè cààrè bɛ'yèmmè kε dèè naannè bε botūnè diboo. Dèè me nti tɔni yie mεyεi nè mukūñ kε ti kɔ ke kutenku yi kpaa bo tūntε.

Kuyie nnáantì pǔnnè o'wẽnnì, Adammù a bore? O yí nyie ke bo bɛnke o'maa. Kuyie nnáantì pátri ti bɛnkú Kuyie nketε-mè mmε kεbààti dɛnènnε bá dè nè dε'fie ke nti baanε nankε **Wénté Tenketé 3:9**

Mεε maandi tenketé miεke, Sosεfu kó tñáantì ti nààmmè kù yie ndo odùonni kòò bo dεetε kuboti **Tenketé 37-50**

Mudennimu miεke, ti denninimu Kuyie ndo dεetε-mè kuboti kùù do yo mmesémmè ke tú tidaatì. Kuyie ndo ndó ke bɛ sàà kunne-mù, kε bɛ dòò kε de kó kuboti naa kùù bo ntū Kuyie ke pĩ nKuyie ntɔmmu, ke ntɔ Kuyie nyètri, kénfòù Kuyie nkó mufoommu kutenku kumɔu duɔmè. **Mudennimu 37 nè 19:6**

Yεsāñ mmiεke, Kuyie n'yèmmè cààrè medie kutenku kɔbe bɛè dòòri mεyεi peu **Wente yεsāñ 67; 2; 72:17**

Kuyie m'pāñbè diebè nè bεsámpóbè kéndònnè sonaasi, bε'yèmmè miεke, Kuyie kpεre demɔu bɛ piεké kutenku kpεi. **Wente Esaii 6:1-8; 64:1-5; Abakuku 2: 1-4**

Kuyie nkó kùcè kutenku miεke do daammu nè Kuyie mpāñ Esaii ke dò: dɛnenne bo dɛnàà (04) Kuyie nyoó dòò dè ke bo dè dέ(2) kù dó ti dòò dè muke Wente Esaii 66: 18-21

1-Kuyie ntú “Kérinimmu bamba”

Die Esaii 66:18 miεke, Kuyie mpāñáantì náá mmu kuce mèdèrimè Yesu krísí kérinimè. De kó dimònni ,o bo tii yibotí yimòù yì dɔɔri dè kpei nè yi'yèmmè wuóntì kpei. Yesu do yí dè dòò mèketi-mè. Ti bo n náá tìlì tú timɔnti, ké nyau yebenkùyè ketenke yínkè nè keyínkè miεke yèè benkú kétú yesu wëte-ní.

Dee benkú ke tú diyie sɔnni bo.

Tinaansààti nti bèè tã Kuyie mbε'kpèti, de né benkú-mu munke ke tú kumanku bo-mu bá wèè borè ò bo dëeté-mè o'cîëtè kɔbe, o'nóprobè, nè o kó kubotí nè Yesu Krisi kpei.

2-Mbo hânnè mècannimè yoo dibenkùri bε'cuokε.

Dibenkùri, Wenté Esaii 66:19.Tú kudapäati nku kutenku kumou kèè kùù kɔmè.Dinni bèè yi tã, kudapäati tú dibenkudindi dìlì fei kεbenke kεbenke kuyie nko mèdóku-mè kutenku kumou duɔmè Wenté Isââ 3:1.Bèè ne tã bε bo, kudapäati ketè setimandee nwe Yesu wenwe bore ne oko bεnitibε kudapäati dɔ kεyí a mà dimàù:

- Ke kɔte bε dò yi dò kòò kɔte ke. Ke dòò bε do yi dò kòò dòò ke pã bε do yi dò kòò pã de Matie 26:39; Duku 9:23

-Kuce maku ténke do yi bo kùù tú diwεi kɔku Yesu do dɔkù. O kó diwεi do tú wèè yà dicoote-mè mme kεyínkε Yesu fεute-mè kudapäati yínkε, ti donke mεnfεñte bεtɔbe kpei

3- Mbo yà bεmabè bèè coote ke tɔ kεbèkɔte bèè màù ne meye biεkε.

Weti-weti nwe dè dëte-mè, Esipanyi,Dibi,Kressi nè ketenke kèè sokε daméri bε cuoke canne mù Esaii 66:19 miεke. Yie nko diyie bεnitibε bèè bo tiwedɔundieti tìlì bo yεhεke yèè yi mɔke mumamu (kεcînni) bèè tɔke-nè kutenku kó bεnitibε nè yiboti yii yi kèè kuyie nnaanti diyie mari. Dεete Yesu tuúmè obo yà bεnitibε mabε bèè coote nè Kuyie nkó diyètri kε bε tɔ ndε dëtire kε bèè pñ nKuyie ntɔmmú.

Di donke fεñte banyínkε?

Di yoo fεñte kudapäati kpei nkε, mεfεñtime duɔ mukûñ mmu, kàà ne fεñuñri kuyi nko kuce miεke, dεmøke mù dicɔnni Duku 9:23

Di donke fεñte hɔmmε boti?

De you mu, ke yε a yi donke nfεñri kε bo dεete a'fommu, a do ke mu fétinne mu Yesu kpei nèkuyie nkó mèdɔkumε kpei munke Duku 9:24.

Bàmbà ti bo ya dëmaré dè dé ti do nké dòò dè kë ya ke tú Kuyie nti yaké ti bo pí nku tómmù. Dè yi dòké you.

4-Bè bo nnaa nsàà kpéi

Bantú kuyie kó mésaa? Kuyie nkùù fou kunku kumómmónku. Ti naa ku bo mémme ticuoke, kù dòkumé kpéi, kù wérimù kpéi, kù dòcéri tìi diéti kpéi, kù ti pââ kùù booku kpéi ne kù tu kuɔmméè semme. Ti naa ku'bire kpéi nké, dë fommu kpéi, dë kûñ kpéi dë foutimù kpéi, wee fou ke bo d;;eeté bénitibé, ke bo be cié mbé yéi, ke bo be miékunne, ke bo be pité meyéi mmiéké. Yie nko diyie kérienko muyaansààmu. Nkobé kuyie nkó mésàà fei bëè fommu ceete be bore. Esai 66:19 Yesu tóre 1:8

5-Bé yoo tónimu a'tebii

Kuyie naansààti dòorimu ti yé ti bo dòo dë ke bénitibé yoo yie ke tunné Yesu Esaii66:20; Isââ 12:32

Ti donké nii be deké-né ditâri sàà yînké dii naa nné fëdediefé Yesu bore.

Bèè bo tûnté (ceete) bë bom bonde?

bèè bo nkerinni sinaaséï bëe munyi kèè ke bo Asii cuoke, dëndé yiénimé.

Bëe bo nkerinni simticéï, bëfôrko biéké tipiiti timou.

Bëe bo nkerinni sammarimu bë bo ntú bëè bo yéhéké yéè i moké mumamu

Bëe, bo nkérinni sinààkpaariséï bë bo ntú yisidammu kôbe bëè coute Yesu.

6-Mbo tââtë bémabé bëè bontú bë bo kúnkpéi.

Diconni sônni Esaii bante dìlmónni tú dinaankee 21. Tipâânaanti tìi naa ti yie nKuyie ndòcéri dë yie nkó diyie. Kuyumù bénitidaabé nè bénitipòbë yiboti yimou miéké nè tipiiti timou kutenku duomé, bëè yie nké do nké tûnné ti yie nkuyie bëè you bë kpere dëmou ketü Yesu maa. Dë ndé tiyamé dëdapùmbiré mare kë dë beké mécíemé, ke màù ke dò keyé meyéi mmiéké. Ke yesu nè wuo dèyemme ke bo o dòò kuyie nkó oniti. Mëmme ke kuyie ndé dëiténí ke dëèmpí nku tómmú Mariki 1:17

Owedôuto móu wee do bo ke be o tú Maadôsee Hammu kòò nnaa nkuyie nnaanti dihei diédi miéké ke dë dòo yébie mpêeu, we yindââte ke tú kudadiéku ku soo duɔ kufommu Yesu dë kó keyenke, o bo na kénaké dimònni mari bénitibé sikôpikusi kuyiennaanti kutenku kumou miéké o fommu mumou miéké.

Wendo tú dè kó dədapumbire? Bè do dε yu kε tú: Bidi Krahammu kε dè kó kεyenke kε luyie ndε dεite kú mutɔnsààmù kpei.

Bántè-nè Emirabè kpei

Benìtibè 2 200 000 tú tiyèrfáàtì itemmanke yiyiekε(07) miεkε. Bá kuwedɔueku yí bo.

Itie12:Mutɔndiemu muu bo dɔɔ.

“Ti dó Muyaansàà ko muwẽrimu mmu kε bo na kεnakε bεnitibε Yesu foumε.

Bibidi kó mukammu: Yesu tɔrε 1-2:4.

Dinaankee ti do hãnnèdi ti yèmmè miεkε. Yesu tɔrε 1;11.

Tibo totenti titɔbe: Ti donke tūnnè hɔmmε boti nku Yesu kε na kεtuɔke tipiiti timɔu kε dòò mεsàà, kε nake bεnitibε kuyie nnaanti yoo kε bε tie nkuyie nkó yicie. Wammu-nε kewāri dinni wuo kε do ndèè dòòmè.

Mutɔmmu mùù bo pī: Tii nne kewēnnε kεbantè ditɔbe kpεi kε beke Muyaansaamù kó mucottimu, kεndonne bεeè tā bε dε dòòmè kucε mεpu yesuu tɔrε miεkε. Pɔɔri bεi Efεesi 5:18 kε tú “Di bo mpiεkε Muyaasààmù sããkɔmε”.

Di do nkε dɔɔti wāri-nè kupatifākù kumaa miεkε kε nàà di yε mèè boti serisadεmmu, sudee nε sammari nε yitemmanke sɔnyi yìlì bo a yεmmε miεkε yesu kó dimɔnni.

Wentε kε siε ha yèmmε. Yesu tɔrε 1:8

Yesu tɔrε 1 miεkε ti naa yicie mayi. Yikuɔ(06) kɔmε mme kε yikpennì kε bo na kε ti teenne kε ti pī nkuyie kò mutɔmmu, kε na kε dɔɔ kuyie kó tidieti kutenku miεkε.

1-Dòò mεsàà

Yesu tɔrε 1:1 ti naa nkε tú yesu do ketε-mu obo dòòmε mεsàà, nε yicie dèè bεnkú kε tu o do yi pǔɔntε.

Yesu wèè tú diyuú kε pīmmu tɔmmu koo kɔnti tú kuwedɔndieku.

Ti tú o ko yituoti nyi: dεbaa, sinaacei, yinuɔ nè yεbìè.

Tiwedɔndieti mati bo kε tú yεbìè mmaa kε bo nnaa, nεkε Yesu tɔrε 10:38 tú Yesu do hɔɔ dòòmù mεsàà.

Wee te kε tiyītε kuyie nne ku ko medɔkumè diεmε. Ku dɔmmε bεnitipobε nε bεnitidaabε bε kó mutɔmmu yīnke.

Mpiεkε Muyaansààmù bankpεi? Kε yε Yesu tɔrε 1:2 tú Yesu do dɔɔri ti diεti nε Muyaansààmù ko muwẽrimumu.

Bante kε dε tú dεmarε saare.

Yesu kɔtε-ni diimɔnni kεtenkε yinkε kε kpaa tú dεbibεdε okpeti timɔu do kpaa ni kεyīnke nkε Fidipu 2:7 o ketε dimɔnni tinnaanti

nè tidiëti kó mudɔɔrimu, o kpeti timɔu cute nimù o yïnke nè
Muyaansààmù mumɔu Yesu bëi këtú bënitibë bo namu kedòò mi
ndo dɔɔri dè dëmɔù këtenke yïnke yie nkó diyie, bá kë dëè pëëte nè
nkperé nè Muyaansààmù kó muwërimu kpeï Isãã 14:12

Muyaansààmu di piek'aa?

Yesu yëmu dèè tú dëmɔmmɔnnè, kaa wenntë o nakemu o tancɔubé ke dɔ yewe sampò miéké Muyaansààmù bo conte o dɔ keyí bë bo mbo nti yoo ke mméu Muyaansààmù miéké . Yesu tɔrè 2:39; Matie 3:11-17 nɛ Itié 47

Muyaansààmù di kpenkunkomu.

Yesu tɔ̄re 1:8 o bɛi nke tú o bo di duɔnni muwərimù

Muyaansààmù bo cuteni diyñké ke nkpeni mèdié

kedikpenke ke pẽëte dẽmou . Muyaansààmu kó muwërimu tú dibekudi ndi dii bënku a tú we.Dentenni yesu tancçumbé do cokemè be opí diimònni . A nè wente ke ya dèè do tuökèni Pieri Muyaansààmu o pië ndìì mònni **Yesu tõre 2:14**

Muyaansààmu kó mutɔ̄mmu.

Muyaansààmù cutini ke bo bënke dipütri mari ndi, kunaati maku, dibenkunkudi diëdi ke bennitibé bo banté ke tú yesu kpaa këbo ticiuoke ke fou

Ntú opūtiwe

Wentú oputiwe? Mədonnimè: Smaticēi sii keri kəpotə sitəbe, kə bəsāmpiibə yənni kə kpa, kə Podiisi túkəni kə bee kə bəè do bo diketri kə wuo ndèè dòò. Oputiwe tú wee ya wenwe nə onɔnfe kə bo nake o tɔu o yà dè deyi tú o bo nake o do wuo kə donde ndommè. Oputiwe yi kɔkə tibeenti miékə. Dəndə k'oo bo nake nè o'yemmè məmɔu o ya de, kə be nè na kə wammu wéé naati.

Oputiwe tú onitinwe wee té omaa kε bo na kε pate bèè kpa kε de cε̃ε.

Ti yà ba?

Ti ya Yesu pīmmùù tōmmú ti fommu kpεi, kε ti coo, kε ti miēkunnè, kε ti sààkunnè, ti tεti kpaa kε yi senni ti yà dε kε bo kε naķe dεyīnke.

Muyaansaamu þmmu tõmmu nè ti kó tinaanti kpei nké, ke bo bénké bénitibe ke tú tinaa ntìì naanké tú timõmmõnti kè bë tã keyie nké coute Yesu, bë bo ye meyei mmieke. Ke de yi dò memme, bë bo nkpaá tú dibòò nè meyei nko tidaati. Ti bo kóte de kenake ti kó tinaanti? Kuyie ndie ke tidei-mù kè ti bo píñku tõmmu betõbe cié . 2Kõdenti 10:13

Serisàdèmmù mièke.

Benitibe mabe do dò kénaké kuyie mbé dò bécie Serisadèmmù, kennaa ke sò bë tòbe die nke ti yé.

Sudee nè sammari.

Ké bémabé kòtè sudee nè sammari bë héké mentökemù kë benitibe bë yé ke bë naanti nè cãã sampó ke bë naaké kuyie ndò dë bë kpéi

Tipiiti itemmanke.

Bémabé sampó bo kòtè dëdetide, benitibe, muyaa, mufommu ,në mudii dëmou dë cãã nke. Dè kó dimoni kénaké benitibe kë dò Yesu foumu.

4- Mpinné mutɔ̄mmu mècãã.

Ti do nke mpí kuyie ntɔ̄mmu mècãã mmé kembá Yesu bo nwétnime, ke ndonnè kuyie ntɔ̄re ti bëimmé Yesu tɔ̄re 1:11 mièke nè metankperi mè. Ti na kpaa naammu ke yebenkuyé mayé né ti bénkú Yesu wétimmu tɔ̄nni mè.

Bamba dè tuòké tibo bante-mèmmé ke tikòbë coote nè ti nòpobe Yesu kpéi.

O wétimmu mònnyi, we yi kerini dëbibenné kɔ̄mè hɔ̄, o yoo ntú kuyie nku, okpaati wèè yombo yebié sikousikou mièke. Yesu bo duò kuniiti mudii kubooku né timɔ̄mmɔ̄nti mièke ke nè yie benitibe naanti kë dò keyinké pánké nè ketenke panké.

5-Dòoné Yesu Kuyie nè wétké okpaati

Dè tú dëmare ndé ke yé Yesu tɔ̄re 1:3 mièke naamme ke tú yesu tie o'tancɔumbé ye we sipisinàà mièke kuyie kpatiyu kpéi.

Kuyie kpaatiyu tú wee na dëmou yoo okpaati bodende. Túnke yesu tú dè kuyie, Kuyie nko timɔ̄mmɔ̄nti dëmbo. Mufoommu, iwu, tiwedɔundieti ba né yehéké yemou ciete-mù nsà ke yesu tú okpaati ke wèè dake dëmou.

6- Nwénnè ke baa ba di bamkùmmu.

Dè nennè dëketi dë bëè ta bë dòòbë diyie ketri ba yesu yi mbo tú: bë do dòò mù sààmummu kewennènè we ke di mubaammu mièke.

Yesu tɔ̄re 1:12-15 Ti naa ke tú yesu tancɔumbé, benitipobe né o tebiì bë do wènné ke naa oniti omaandi këmmé nwé. Mubaammu mièke sààkɔmè. Duku 24:49 di yemou ke tú mubaammu do tú kòteni ke tikpenkunne myaansààmu ke Yesu tɔ̄re 2 ke coute de ko muyaansààmù.

7- Dite okpààtì panwe.

Yesu tɔrε 1:12-26 ti naa Yesu tancɔumbε do cietε-mε mmε sudaα nè oniti tɔu mɔu wèè do yε munke kε tú Yesu fou. Okpaatimɔu yi donke nkpa. Benitibε dɔ yi cε nyi ne muwεrimu mùù bonni Kuyie mbore kε bo na kε kee Kuyie nnaansààti. Kàà bìì sɔ nKuyie ntu yite kεpīnkútɔmmu, a yie nke dò õõ ba yie nkó diyie

Bantε-nε Inãã kpεi.

*65 000 000 bèè bo ke yiboti bo 65 ke bee dɔu Ändaaku ke be bo
99% ke menitiyii ke cou sããkɔmε be kɔu mεe boti bεtɔbe.
Kuwedɔundieku kumaa de kó mεfεütimε cuoke.*

Opaatiwè
97 11 26 06/95 55 86 75

Opatiwããtl
66 15 23 55

Itie13: Ditannuu sɔnni

"We n kɔri be borè? Wentɔj, kè dè í tú fɔ? Hɔmmɔnni, kè dè í tú bàmbà"?

Bibri miɛke kó mùkàmmù, Matie 28:11-20, Mariki 16:15-20, Duku 24:45-49, Isãã 20:19-23.

Ti bo ntɔ dìlì náánkeè ti'yèmmè, Isãã 20:21.

Ti bo toté-nè tìlì náanti ti tɔbè: Diyà ba Yesu dòò dè di'fommu miɛke? Kè kɔri Kuyie nnáanti dèmarè, di hɔmmɔke tináansààtì di bo nnáantè ti'a?

Mutɔmmú mùù bo pí: Yínè káré këtotí di'yèmmè miɛke, kéyà kè kuyie nkuu di tāaté yie nkè di bo pí nKu'tɔmmú. Hɔ nyi yìèke nyi nè fedédiefè fèè kpaa bo di'miɛke? Duɔnnè de Kuyie di'báammù miɛke ké kù bekè kè Kù di teennè ké dè bëti dëmɔu.

Ti bo wäri tì kédwɔ mbèè ti tie nkè bëè wénté: Wénté Mudaammu 7:9-10, miɛke kénáké bëè yie nkëkòtení dindi borè, bè màmè. Dindi borè, bè yímè kekötèni. Békótibè yëmba dináánkeè 15-17.

Ti bo totí ti'yèmmè dìlì náánkeè yïnkè: Tenketè 12:1-3.

1-Mutɔnkperimù mmù dëboréa?

Mù tú bënitidaabè, bënitìpòbè, bá k'òò kɔntì tú tì, bëcìribè, bëkpààtìbè, bëdapàambè nè bëdakótibè kɔmu mmu. Mù dò ke dò bëè yë mbè tú békótibè, bëdapambè yoo bësapàambè nè bëè tú bëcìribè nèbèè wei be'máà kesenku. Di bo na këbekè bëmabè bëè yë weti-weti Yesu, këkeè de kó tináantì.

1- Ti bo kenté Matie bamba.

Ò do yëmu nè dimɔnnì ke tú ti kɔri kupíkù makù, kë bo pí nKuyie ntɔmmú. Yesu mɔke mutɔmmú diemu mmu O'yïnkè, kè muu mën tooté ti'yïnkè ke dò ntí mù pí. K'àà wénté Matie 28:11-20, a bo yà mùù tú mutɔndiemù.

Ti dò nké nyie nYesu naántì nti timɔu. Yesu do náké O'tancɔumbè kè dò kɔte-nè Kadidee, di bo kè nni nyà. Kè bëè kɔte. Yesu do bë yááké mu, kë bo yà nsà kè bë yie nkë bo këmmú O nkó yitié. Kè bë do yete Yesu kpëti, bë do yí kɔri de dëtre marè. Memme Yesu kpaa yáú-mè uie

nkó kó diyie O'kɔbe nè dənennè sampɔre, Matie 28:10,16.

Nwuonnè Yesu nè di'yèmmè məmɔu.

Kuyie nkó mutɔmmú tú a bo nwuo mmè mme Yesu nè a'yèmmè məmɔo kè dè mè dò, ti yo mmɔke-mu dèmarè dèè yó ti tèmmù kè ti bii tuɔkè-nè bɛtɔbè borè. Matie 28:17. Kè yèmɔrè mayè níí mbo kè Yesu kɔte-ní ké ntú ti kó odɛetí-wè, ti kó Kuyie yoo okpàtì sããkɔmè kou.

Di yie ndìì mònnì Yesu fòutemè keta di'fommu miɛkε, kε yie O dòò dè di kpeï, tináansààtì bo di pië ndemònnì kè dí ntì náá mbɛtɔbè.

Ndɔ-nè Yesu

Matie 28:17 náá nkε tú: Bè O yà dìì mònnì kénink'oo bəmɔo k'óò dɔu. Dítɔmmú mumɔù miɛkε, di níí niitε kɛdɔkε Yesu məketimè, Odommù 12:1

Younè yiyɛkε

Matie 28:17 miɛkε bɛmabè náámmu kε tú dè yí tú Yesu. Bá kè dè yí tú fɔ̄, a tɔ̄ kε tú Kuyie bo dòò dèmarè a'fommu miɛkε'a? Matie 26:32 Yesu bei nkε tú: "M bo foutenì dìì mònnì, m bo niitέ kε ndi baà Kadidee". Kè dè bo yie k'òò'tancɔumbèè pété de kó mucɔntìmù, Yesu dò nkéto kudapãatì, kékú, kéta dibiìnnì miɛkε kε né foutení wɛtikε. Ò dè dòò mu ba nné te kε ti wɛtè kɛmɔkε yiyɛkε O'náantì yínkè?

Kémμ-nè kétùnnne Ò tú-mù.

Benitibè sükùbè hɔ̄n kémμ Kuyie nnáantì Matie wāri tì, Matie 28:19-20 miɛkε, kéndó kétuɔkε bɛè munyí kè Kuyie nnáantì itemmànke imɔù miɛkε. Nné beke ke tú: Di kemmu Kuyie nnáantì tì, di ti yie náà? Kè di yí ti yie, we mbo kɔte?

3-Kémμ-nè Marikì bàmbà

Marikì do tú Pieri kó òpátíwãatì nwe, ke níí nnáá munke mutɔndiemù kpeï.

Náké-nè wèè yí tā Kuyie nho kpeï.

Marikì 16:14 mièke ti náá nKuyie ntɔmmú kpei nkε. Yesu do keté dìì mɔnnì kε bo tóú O'tancɔumbè, Òdo hɔɔ bε pā mɛtákùmè mmε kε bɛè do yí tã kɛbè ntã.

Mpínnè mutɔmmú nè Kuyie nkó muwẽrimu.

Marikì 16:17-20 tì bɛnkú titɔnnentì Kuyie dòò tì Ku'tɔmmú kpei. Dináankeeè 20 mièke náá nkε tú: Yesu wee do pím mutɔmmú O'tancɔumbè yínkε, kε tidiëtì dɔɔri medie.

4-Dε dimè Duku ò yà-mèKuyie nkó muwẽrimú.

Duku, 24:45-49. Ti náá Duku do yà-mè mmε ke tú Kuyie nkó mutɔmmú bo kuce mèpεu. Dε ndε ò náammè Kuyie nkóò tɔntì yemɔrè mayè mièke.

Yesu dò nkékpeté di'yèmmè nètìì wãri Kuyie mpáti mièke ti kpei.

K'àà wénté mɛtaummè kótímè nè mɛtaummè pàmmè, a bo yà ke tú mɛtaumme mamè bo dε mièke nè Krisi.

Ntã Kuyie nkó kucè

Ye bè ti wãri mèè boti Kuyie nkó dipatri mièke .

A mmɔke mɛcīɛmmènè ibotí imɔu.

Nè Yesu Krisi yètri, nè ti'yèi ndaammù kpei ke né níí keté a máà.

Kényé dimɔnnì bè di benné nè dì

Dimɔnnì di nií yon hompudi bomu , kε di yo kɔtèndi, kε di bo.

Ndáátí-nè Kuyie nkó muwẽrimú

Di do nkéndáátí-mu Kuyie nkó muwẽrimú ke né na kékɔte kubotí kùù yí tã munké Kuyie mbε borè yoo di yí naati-nè bè.

5- Kè ti deè dènnε dɛmɔu, ti né dò nkéwammú kémáá-nè Kuyie ntɔnnì medɔkumè kpéri.

Isãã, wèè do tú Yesu nɔpo, ò bεi nkε tú Kuyie ntɔmmú tú: Wénté Isãã 20:19-23.

Kuyie ntɔmmú tu Isāā bore Yesu Krisi wèè kú kefootε o kó muwērimu mmu.

Yesu tancɔɔmbèdo sɔri dìì mònnì kudieku miɛke kè yεborè kpetí, Yesu dε mbε nke O'kpetí bε'cuokè. Hɔmmε botí? Ò yí bentε kè bε kpetε, bε yí yà Ò né yīmè ketanní kε bo bε'miɛke kε bε náánnè.

Kudonku diɛkù nkù kùù donté onìtì kó mufommu.

Yesu bε benke dìì mònnì O'nɔù nè O'pikù bε yà banté diì mònnì ke tú onìtì yie nwe bε sòò baakémè kudapāñtí yīnke k'òò kú. Ku donku nku Kuyie mbísààrè dèè yí mòkε mεyεi, dε fεñtε-mè ti kó mεyεi nkpe i kε ti bo taunnè Kuyie. Dεε te k'àà dεeté onìtìmɔu, a yí do nkébeke tiyeti Kuyie nkó mutɔmmú miɛke.

Cóúté-nè Kuyie nkó tuyuu.

Yesu wee yie nke you o bo mbo-mè kεyínkè, kε cuténí diε nketenke yínkè mεyεi mborè, kε bo dòò Kuyie ndó-mè O'tɔmmú mumɔì miɛke, kε duɔnnè O'fommu kε dε boyie nke bεtɔbεe foute. O bεi nke tú: Bpàmbà nwe nyó di tɔmmè. Ndi younè mu mεdønnimè mamè kε di yó nnɔ nke dòòri ndo dɔòri dε sósó. Isāā13:15; Ebèdeebè 10:5-7.

Couté-nè Muyaansààmù kó muwērimu.

Yesu do fuutè bεyínkè kε dε nyoo mɔtε kε muyaa nkperimù bε piε, kε bεè kpenke.

Kényé ti'tɔmmu, kέcié mbenitibε bε'yεi.

Bewedɔumbè kpeté yie nkó dyie tidàkòòrìtì nti ne` tidoòtórìti, dε tú Kuyie nkó dibenkùrì. Tì wàri-mu kε tú: K'òò nìtì yí di Yesu kɔnti kεyà O'yìì òbáá yà diwèì mari bá sámpó o'fommu miɛke. Kε Yesu yie tì'yínkè kε dò: Onìtìdò nkéwètε kέreitε mεpàmmè (Yesu mè náá nke dó kε dó kétɔ bεnítibε mbε bε bo na kέpétε dε Kuyie nkó mèsàà nè mudii sààmù. Tùnkε Kuyie nyóó túóté onìtìdòù yoo onìtipòkù k'òò ceetε k'òò Ku tùnnε nè o'yèmmè mεmɔù. Memmε Kuyie nyoó ò pínné-mè Ku'tɔmmú koò sààkùnnε yεbotè.

Ntε tinti diε. Kuyie ntɔndiemu Yesu bore tú: Êε n'yie dòò
mí a ndóndè, kutenkù kó bənìtìbè kpeɪ, bèè te k'àà kú
kudapāātí yǐnkè.

Bántε-nè Nikarakua kpeɪ.

*Bənìtìbè sikɔɔpikɔɔpi sinùmmù(5 000 000) fòù məfəñtimè miɛkε,
kè kətenkε kónni kε yetārè pùɔ nkè yekparè bo, kè bèè kɔùtekè bε
wantı kémiete, kè bεtɔbè coku kewanti Kuyie mbe deete.*

Ite14: Bantú Kuyie nkó mutɔmmù.

"Mù yí cãannè tecfetè kɔmu".

Mukàmmù Bibri miɛke : 2Kɔdɛntì 5:11- 6:10.

Ti bo ntɔ dìì náánkeè ti'yèmmè miɛke : 2kɔdɛntì 5:14.

Ti bo toté ntì ti tɔbè: A bo náké-mè Kuyie nnáántì tɛheɛkatè miɛke, dè tú desààrè nde. Fɔ mborè Kuyie nnáántì ketri hɔndè? Di bo ke kɔtè hɔmmè botí? Bè bo di cɔuté hɔmmè botí? A wúó nke bo yie nkékɔte diyie mari'a?

Mutɔmmú mùù bo pí: Paaté-nè Yesãã 116, Kunáántũõ nè kunáántũõ, kénáké dimómmɔmbè Kuyie ndòò ti dikpei. Nténnì nko-nè timómmɔnti Kuyie di mubáámmù miɛke yoo di deitè mùù tɔmmú kεpí nKuyie nkpei.

Ti bo wãri tì kéduɔ mbɛè ti tie nkè bɛè wénté:
Odommu10:14-15 miɛke Pɔɔri tú yiennè kéndò kétuɔke bɛè feti bε borè. Wãri-nè kétie mbenitibè dε kó yitie tipátifãàtì tidéti yínkè.

Ti bo siε nti'yèmmè tìlì yínkè: Isãã 1:40-41.

Bantú Kuyie nkó mutɔmmú?

Bewedɔumbè Bèè tā Kuyie, bε yɛmu bε bànné mè bε'fommu yie nyoo nankè kɔmu. Kuyie nkùù sà, kɔtε-ní dìì mɔnnì ke sɔ nti tú benitiyεibe mbε, ke yí dó ti tɔbè. Kè Kù ti wammú kεdεeté-nè mεbɔɔyεi ke duɔ nkè Kù'bire'yìì ncou nti kpei. Bàmbà, Kù ti wẽnné-nè mu Ku'kɔbe, ke ti datíné Ku kó mèsàà mmemɔù, Isãã 1:16.

Yesãã nyembè die nkεbekú timɔù kpei nkε.

Kuyie ndo dɔɔri hɔmmè botí nku dε kó mèsàà?(Yesãã 116:12). Ti kó mεtɛnnimè yí yo ncãánnè mèè hɔ mbo, bá kε yεbie ndó yɛè sũ nkémmàmè. Mbo youte m'boðfè fɛè bo di cíé ndi'yei, kε yú nyie nKuyie nyètri.

Mutɔmmú yi yo nyou mεderimè mɔnnì.

Nè Yesu kó medókùmè, nè ti yíéte-mè Yesu ti wërè miéké, ti bo kóte de dëtre Kuyie nnáantì munyí tuóke kè, képí nKuyie ntɔmmú kè dè ndeu medie. Kè dèè yie nkè yitemmànnkè yimòù miéké onitidòù yoo onítipòkù; odapàà nyoo osapàà nyà kébeke menie mmèè oduo mmufòmmu sãákòmu.

Bibri tú: Tii dò nkéntú bëpútibè ti kó dihei Sedisàdëmmu miéké, Sudee nè Sammarii ntú yehékè oyèè ti péké-nè, nè yitemmànke yimòù duó-mè. Wénté yitie 1; 2 kè dè daa wenke.

Pòori náké dìì mònnì Kuyie nnáantì o'nóprobè Kòdëntì kó tiwedòondieti kóme, ò bë duó ndìì mònnì yiyeñtói sààyì kè bëè náá nKuyie nkó bëtòmbè.

2-Ti'yie nkó fedédiéfè ti dòòri mesàà mmé.

Fedédiéfè fié ntú a bo yiemmè mmè Kuyie ntannò nè kufòwaa. Ke yé fedédiefè fèè bonni kuyie mborè k'àà bo nKu dó, fée te kè ti hòò na kétünnè ti'yie nKuyie, 2Kòdëntì 5:11.

2- Benítibè dó kéndòòri dè ti cekii-mu.

Kè ti wénté meyei mmèè bo onítidòù nè onítipòkù bë'cuoke, ke be tanniko mumòmmú miéké, meyei miéké, kè bë yí tò ntimòmmonti, ke bo tidawantì miéké, bá bë yí dó bëtòbè, ke yo mmesémmè, kè bo mëfëütimè miéké sãä, bá ke yí dó kéntá Kuyie, ti'wënnì dó ké dè yeté-mu ke yé ti yémmè Kuyie nkó mesàà nè Yesu dòò dè ti kpeï

Pòorì tú ti dò nkéyet'oo mu kéyùnní benitidaabè nè benítipòbè tipíítì timòù kutenkù miéké kè bëè ceete kétünnè Yesu krisi 2Kòdëntì 5:11.

4-Medókùmè ti tèmmù mu.

Medókùmè nè diwei dii bo benítibè bë bo kóte-mè Kuyie ncíéte miéké, tii tò Yesu kudapâatí yínkè. Mee dòkùmè munke pié Pòori wënnì, k'oo tènte k'òò naá nKuyie nkó otòntì diewè.

Medókùmè dò nké ti tènte-mu ti banté dìì mònnì ke dò nYesu kú timòu kpeï. Ti dò nkéttaté-mu kéyie nkèbutinko ti'fommu nè ti kó yicè, képí nKuyie nkùù ti

tāāté ku'tōmmú. Ti tū ndò nké nfòù Kuyie nkó mufommu mièke nke nè bénitibè tōbè bá kè bè borè, 2Kōdēntì 5:14.

5-Mufommu saākōmu dò nké nti weni-mu.

Pōori ti tie nke tú nyé kе dò mbénitibè dò ntikōntì....kè ti né bè wuó mbekpaàtibè kе dè ti naati. Ti pèti nke do dò nké mbè wuó nnè mufommu sāākōmu mièke nke kè dè nti naati. Ké yé bè butinnè-mè mukúú. Bāmbà nwe onítì dò nké deite-mè ò yó nfòù mèè botí nsà k'òò dó mufommu sāākōmu yoo ò dó mukúú.

Bénitibè menke sàà yoo fetim'aa?

Onítì keti wè, Adammù do yete Kuyie nkpeti nti kétùnnè dibò kó siyáábísí. Memme kè kuyie nyóú k'òò tākùmèè kú o'mieké, kè o'kōntì nè o'wënnì kè dëe nkpaà ke tú dèè bo dentè-nè mukúú, muhāā mmùù bo ke dò nké cōunkoo yebòkè nè ye'tōrè mu mièke, Matie 25:41.

Onítì yie baa tú wèè kpetí wènwe.

Onítì yentotí yii baa hō nco kucè sìnkù máà biékè nkèbá kumàñku yí bo, yì me nyí mòkè yì yiení dè, bá ke yí weni nsà k'àà yì kèè. Dendé Pōori tú-mè weti-weti ti do kúmu ti'yéi mmièke ti tū ndìì mònnì dibò ke baa Kuyie nkó tibeentì, Efëesi 2:1-3,5.

Deite-nè di máà muhāā mmièke.

Tináansààtì ti náá nke tú onítì dò nké wètè kenaa opànwè nwe. Kù dó kényí a wètè képeité medérimmè mmè. Bè da peité-mu mèketimè k'àà né dò kewéetè képeité Kuyie nkōmè nè myaansààmu. Isää 3:3-6.

Kuyie nnáansààtì ti wenkùnkó mu.

Yèmòrè mayè mièke, ti do hō nwuo Yesu onítisààwè nwè ti máà borè ké ntú onítì nwe wèè tō tikotináántì kéndònnè békótibè bëè pëëté nè dimònnì. Bāmbà ti banté-mu ke tú Ò tú Kuyie nku omɔmmu. Yesu kūú kudapāatí yīnkè nke, Kuyie ntaunnè-mè bénitibè nè Ku'máà bá ke yí wenté be'caàrimè. Tináantì diëti nti tìì yí dò nkéyé, ti bo nnáantì bénitibè kè bè nyie Kuyie. Wèè yí dò mèyei nnè ò bo-mè, wee naa nho yeiti, ke fëñté ke ku kè dè bo yie nkè tinti bëè do tú bëyeibe kè tí naa

mbesààbè, kéna kénfòù Kuyie nyìì nè yèmòrè sããkõmè
kpøyε miék'oo, 2Kɔdɛntì 5:18,21.

Yesu tɔrè 4:12 ti naá nke tú diyètri téri mari yí bo dìì bo
ti kè dè yí tú “Yesu”.

Kuyie nkó muyuu ti dɛerimu.

Itie 15: Kuyie mbo duɔ ndè bɛɛ pí nKu'tɔmmú.

"Kè di yie nkε tūnnε Abrahammù kó sinaace, di bo nintε de kó mesàà".

Mukàmmù Bibri miɛkε: Tenketé 11:26-12:5; Kadasii 3:6-29.

Ti bo totε ntì titɔbè: Bambo tú yepārè yèyiekè(7) Kuyie ntì dó nyè ti 'fommu miɛkε nsà kè ti yie nkε yè tā kɛdɔɔri yè dómè?

Mutɔmmú mùù bo pí: Wàrinè yiwarìa yisààyì Kuyie ti dónè yèè párè yeyiekè kupátifākù kumaa yǐnkè kénúnné a'dieku miɛkε ké ndè yàù sãákõmε. Kè di nii yè yà di dèntení kékucnnè Kuyie nè di'tákùmè mɛmɔù, ke dèè yie nkε di nintε de kó mesàà nanke.

Ti bo wāari tì kéduɔ mbɛɛ ti tie nkè bɛɛ wénté: Wénté 1Pieri 2:9, kékè èò túmù, kewàri kupátifākù kumáà yǐnkè, kénáké tì tú bè yie nkó diyie Kuyie nkó ibí miɛkε.

Ti bo siè ntì'yèmmè dìì naánkeè yǐnkè: Ebedeebè 11:8-10.

Dè mòntε medie, Abrahammù wèè yembè do hɔ ndó sitenkaanìi medie k'òò mbo diheikótri mari miɛkε. Kè Kuyie nKùù fòù kétú timɔmɔnti kɔku, kè kù nhò náannè kuce mɛrepu miɛkε ke tú: Kötè cie nnè a máà, nè a kó mèsàà nkpei, yité a'hei nè a'cǐɛtè. Dɔò a máà onìtì wèè cǎánnè betɔbè. Bè yo nkpaamu kè fɔ nyíté . Be bo ntù bè kó Kuyie, fɔ me mbá bè tǔ. A dò nké yitému kékɔtε kewammú à kó mufommu mùù yó mbonni Kuyie nkùù nɔ ndemɔù Ku borè, wénté Tenketé 11:31; Sonnaasi 4:2; Yesu tɔrè 7:2-3.

Tenketé 12:1 ti náa Abrahammu yite-mè mmè o'cice cǐɛtè kékɔtè Kannahā Kuyie nkùù fòù Kù o bɛnkε kèè tenkè. Kuce cuokè nkè è yà-mè ke tú yemɔrè maye miɛk'oo, o'cice Tera kú dìì mònnì, kè Kuyie nkùù fòù kè kùù yie bɛinnè Abrahammù diheikótri miɛkε.

Mɛmme kè Kuyie nyiɛ mèsàà Ku do yɛ nku yó duɔnni mè dimɔnnì mari.

- Mbo da dɔò k'àà kó kubotí sūú mesàà.
- Mbo da saakùnnε .
- Mbo dɛukùnnε a'yètri.

- A bo ntú bè sààkùnné wè.
- Mbo dɔɔ mèsàà bèè bo da dòò mèsàà.
- Mbo sèkri bèè bo da sèkri.
- Ibotí yìi bo ketenkè yǐnkè bo pété mèsàà nè a kó diyètri kpεi.

Kè yó mɔnt'oo kè Kuyie mbeí nke dò: Abrahammu bí bo pié ketenkè yǐnkè mutãã nkɔmè nè siwãã sìi bo keyínkè si kɔmè. Dende Kuyie nhò yú-mè ke yí "Abrahammu" dèè tú cice yebotè yemɔù kou. Kè kuyie mbaa nhã k'oo náa kù yóó dòò kpεi. Abrahammu pétému Kuyie nkó mèsàà tipñtì timɔù. Ntε dè bo kedomme yie nkó diyie ketenkè yǐnkè? Wenté 13:14; 15:5; 17:1-7; 24:1.

1- Abrahammù kó mèsàà nsɔctémè o'bire Isaaki borè.

Isaaki do tú onítì nwe wèè yi yiiti tecíêtè bìti. Mɛmmɛ kè Kuyie nkɔténí nho borè k'óò dɔunnè dinùù kù yoó ò dɔò mèè sàà kpεi. Bá nè mɛn yàmè, kè Isaaki pété mèsàà o'fommu miékε, de kó mèsàà mu nyí dèè pai-pai, Wenté Tenketé 26:4.

2- Wénté-nè Isakɔbùbí yisapýì.

Sakɔbu do yekɛmu ò do yi donnè o'cice isaaki yoo o'cice kótí Abrahammu.Diyie mari ke nco kunè ofommu kuyiè, ke mɛ nku maane ke bante ke dò o yembé kó mèsàà mée tū.Wenté tenketé 26:14 yemɔrɛ mayɛ miékε kè mɛhaarime ne mɛfèùtimɛ pεu o tannì, ke kuyiè nceete o yetri Sakɔbɛ k'oo yú kɛdò "Isirayɛedi"

Isakɔɔbu nè Isoosefu.

Isakɔɔbu bi do sũmu kεyi wẽ nyi yɔ bε, ke mɛ nyi nyi yitɔbɛ tumù ke dèè naanne Isoosefu bo naa nku daaku Esibiti. Yεbie mpeu miékε koo ke naa onítì kperi ke wẽtè kɛdeetɛ o'kɔbɛ mée sàà o tɔ Esibiti.Wenté Tenketé 42:47

Kε, yε bie ni yéuti kè, Isoosefu kù ke Isakɔɔbɛ cíêtɛ né naa tɛdawanciêtɛ.

Kuyie ndo bè náaké mèè sàà kòmɛ, yε mè naa mmɛ?

Yεbie sikɔusinaa miékε, bè do baa mmu kuyie nke de kó tinaanti nkpasɔkε.Wenté Mudennimu Mukàmmù 1kɛntɔ kɛtuɔkɛnè 12. Kuyie nkó bɛnitibɛ yíté Esibiti nè kuyie nko muwẽrimù kɛpɛñtɛ

damεεri yinkε.Kuyie mεnyi yīè kunò, mε mmε ke sinaiì tāri yīnkε kε kùù bε dentε, ke yie ke bεi nkε dò yεnò teyε ke dò

- _ Di bo ntú nkòbεniti kperíbε.
- _ Di bo ntù bεε tù bewεdɔnkperibè
- _ Di bo ntù nko kuboti saakù.

Diketémònnì Isakɔɔbu cīētε do tú tèè yientε ntε kuyie nkpeti ke bεnitibε bεmɔu mρεu mεsàà ke Isidayεribε nyie nkuyie. Bε bε nákε dìì mɔnnì bεè tú kuyie nkɔbe doonkε nfoù mεεboti ke bénitibε wεtε kεkόntε bεfɔnkó, ke nyetiri bε bo ndɔɔri mε kuyie mεsàà, ke nyetε kuyie, ke wεtε Esibiti miεke.

Dε mε nyī ke bε wedɔómbεe dee ke dεmmɔke yεbie tekɔɔpiite ne sìkɔɔsitāti ke yesu yàà kɔtennì nkε yīnkε.Mudennimu19:4-19, Ebedeebε 12:19, yesu tɔrε 7:39-42

3- Dè bo ndommε nsà kε kuyie mbeι nkù naanti kε di yi dòò ti yεmmè?

Sosuwee do puɔ ndìì mònni serikó kε kuyieobεinnè ke dɔù, nake bεnitibε ke ntú wεè bo ndó kεmaa dihεε di obo yà. O bo ndi púùku k'oo biketirèe kú, koo nkpeti yεcaki k'oo biyāātε kù. Kuyie hɔyi mbeι nkunáàntì ke tìì wεtεni kubore kεyi ndɔɔ ku dɔti.kàà sɔtε ke ti yí d,ò,ò mεcàà, ti yε ti yie nwe ke we mbaa wentε: Sosuwee 6:26; 1bεkpaatibε16:34 ;Esaìì 55:11.

4- Dè hɔ ndi dommε Kuyie ndi dɔunnè dìì mònni dinùù ke tú ku bo di dɔò mεsàà?

Kadasii 3:8-29 miεke Pɔɔri dè ntì wénkùnnε-mu. K'àà tuoté dináakee 8 nè 9 a bo yà ke sɔ ntì wāri-mu nè dimònnì ke tú Kuyie mbo wenkùnnε bεè yí tú sifubè, bε yie mmèè kpeι nKuyie nkpeti. Dεε do te kε kùù nákε Abrahammu ke dò: Nè a kpeι mbo dɔòmè mεsàà yibotí imɔù. Abrahammu do tā Kuyie nku kε kùù ò dòò de kó mεsàà. Dináankeè 16 miεke kε Kuyie nnákε Abrahammu ke dò: Nè a'yaabire ndε de kó mεsàà yó nsɔkémè. Kuyie ndo náa nYesu kpeι nkε.

Bàmbà kaannè Kuyie nyε nkù yóó di dɔò mèè sàà mεyiekε(7). Kε di yóó kàà di niitε kεyú Yesu yètrì ke dò:

Yesu, mbo.....

Mesàà mbomu munke tiwedɔundieti miɛke.

Dinaankeè 29 ti náa ke tú, ti tú Krisì kɔbe mbε. Kè di né tukúnè Krisi, dî yóó tiekε Kuyie ndo yε nkù yóó duɔ ndè Abrahammu.

Bàmbà, kaannè de kó mèsàà (7), kè di yó kaà, di niité kényú di kó kuwedɔɔndieku yètrì yoo di pí mmùù tɔmmú yètrì kébekε Kuyie nKu di kémmú mu.

5-Dende memmè da nbenkú ba?

Dè dó kebenke oke tú kàà mòkè metákùmè, a bo na kényitέ kékɔte tipíítì timɔ̀ Kuyie nda bенke kè, ke yε Kuyie ntì náké-mè mu nè dimònnì benìtibè kpεé, ke baà ti bo yie ndìì mònnì ndi ku'kpèti. Ti wārimu ke tú, di bo pété Kuyie nkó mesàà nè Abrahammù kpεi, mεε deuke bá kέ bá mmɔke kumanku nè di tākumè kpεé. Kuyie ndi dɔ̀ dè tú Isirayεeri yetε dè ndε, Odɔmmu 4:13,16; 1Pieri 2:9-10.

Bantè-nè Bɔsitiwannaak pεi.

Benìtisɔbè 1500 000 bo kubaku cānku, ke sūñkoo mεcāā. Bèè dɔu nKuyie, bɛ mānnè bɛè Íkèè diyie mari Kuyie n náanti.

Itié16: Dòjò Kuyie ndi bekε dε.

Dòjò kuyie nda bekú dε.

Mukàmmu Bibri miékε: Yesu tɔrè 16:6-15; 1Tεsadoniku 1:4-10

Ti bo ntɔ dì náánkeè ti'yèmmè 2Kɔdenti10:15-16.

Ti bo toté ntì ti tɔbè: Tì dɔò dε kó kuwedɔɔndieku yoo tiwedɔɔndieti teti miékε bo ntú di yé tì.

Mutɔmmu mùù bo pí: Toti-nè di'yèmmè kényà yetìrè di yè kùù píkù biékè kreye. Di bo n na keyé ibotí mayì yetìrè yie ndò nkέcuo nkèè bìékè nè mubáammù, nè Kuyie n nántì nkó tidiètì, hōmbε mbε? Kè bè borε?

Ti bo wāri tì kéduɔ mbèè ti tie kè bèè wénté: Wénté-nè dε kó yetìrè miékε, kewāri kénáké dinni borè, yè yoo di dòò mèè sàà, di'botí miékε yoo di kó icè imɔò miékε nè dèè yo ndi tú-nè desààrè dε kó yetìrè miékε.

Ti bo siε nti'yèmmè dì náánkeè yéinkè: Yesu tɔrè 6:3-4.

1- Kɔte-ní bàmbà ti'yie nYesu.

bènìtìbè baà tipíítì timɔò Yesu bo wéteni-mè mmè. K'òò mε nyoo dè dòò tináansààti bo pité dì mònnì ndi ibotí imɔò cuokè. Yie nkó diyie, ti dààte-mu kεpεétté ti hɔ ndòmmè diketri mònnì. Bàmbà dè tuɔkε-mu a kó kuwedɔɔndieku bo tuɔkε-mè tipíítì teti tì deténè a borè.

2- Dɔò Kuyie nda bekú mùù tɔmmú.

Benìtìbè bèè bo dε kó mutɔmmu miékε bo wammú mεcii tepíítè nè medémè (12) bá kuù wedɔɔndieku bo pínnè-mè ke na kédùùtè Kuyie n tɔmmú. Ntε bε kεketε-nè Kuyie n naantì kεdentε-nè mesémmè.

1-

2-Ké nwénnè dihεε kó kuwedɔɔndieku

3-Di tɔmmu miékε yiennè kέmpínnè muyaansààmù kó yεpārè.

4-Kέcāārike kέpété benìtìbè nè kuwedɔɔndieku.

5-Kέpìne tináansàà kuwedɔɔndieku miékε tipíñ timɔò

6-wénnε-nè dihεε ó mutɔmmu bá kùù píkù kéná kénáké tináansààtì ke múnkeε keè bε mòke tì .

7-Tuɔkε-nè kutenku kumɔò kó ibí

8-Tuɔkε-nè itemmanke idieyi kutenkù miékε

9-Kɔte-nè kέ yà bèè baké tiwedɔɔndieti bε'hεkε kpeti, kε

teenne tì cīnnì ké bè duɔ nyiti, ke bè wēnnne.

10-Tuɔkε -nè kuboti kuyien naanti munyi tuɔkε kù.

11-Yie naké- ne kuyie nnaanti kutenku kotiku.

Pasiteε yo nyèè tú mutɔndiemu mamu-mmu obore obo pimmè dækó mutɔmmu

O nè yē ketu mɛfie nyi kpaa dεu.

Kemummε dii naanhāntri mari :

O ditisori dé fədife bo dontemè kutenku koo miniisi wee kerimme ke bo cɔute odifε ke yē be yo tuote-mε kè fè ndεu ntε fèè bo fè yi sū.

Tipiiti teti, bənitibε bo ke diwεi bè kou be bo kɔtε-mè bεε munyi kee bεborε.Bε mε nyi mɔke bεbo dòòmε .

Mεtēnnimεyontu hɔmmè

3 -Yetīrè denninko oniti kó muwērimu .

Yetīre kó mutɔmmu bo dikó kuwedɔondieku ke kùù ta bənitibε bè bεmɔu

yē ke tidieti dɔɔri kè ba Pasiteε bankɔke dəmieke

Hɔmmutɔmmú mmu ditīnni do pimmε?

Ditīnni yoo bèè mp̄i kuyie ko mutɔmmú hɔɔ yie mbənitibè 5 yoo 15 tii diimɔnni ke bo dɔɔ demare ke dεε be teenne bətɔmmú yinkε.Ke pasiteε bè duɔ nyitié yìì bo nte ke bεm muu mutɔmmù nè be tɔbe munke.Kε bεε deite wéé yom be bake ne owedɔunkoti koo ndo opaariwe ditīnni miεke

Ditīnni hɔm baa nku,ke yie nkε ndo kεbenke tii be tɔ nè bεε pasiteε

Wem bo yeti mutɔmmú?

Ba dìt tīnni donke dɔɔ mewēnnimε mme be diiti ne metākùmε yinkε.

Pasit  e   donke d  ti t   obo b  you m  m   ke b     k  te.Ot  nk   yi m  k   timati, t  i t   okpeti t   o yaukunne m  m   b   k  nti, ke nkemmu ke y   mut  mmu m  u yoo d   b  t    b  e b  ku   mi  ke .

Dinii yoo keemu dik  nh  cti,dine yie ke bante ke d   did  cri de t   d   m  mm  nne nd   dib  ammu mi  ke, dip  re mi  ke.ke di du  mm   dimaa ke

bo kote yoo ket   ko muc  ntimu nt   d     s  u   medie.

4- H  ndi tinni botinku?

Di donke toti medie mm   ke ne p  te de ko m  y  mm  . Tuote m  cii mm     kaa kete kend  cri mimieke demare .Ba we o odommu ke na ke d  d   d     yon you.

Diketri m  nni yet  re y  de   yoo dima yoo k  ten  mu d  m  nni mi  ke,kuyie nyoo d  o k  teemmu ke b  nitib   ya keyie nke d   k   b  naanne.

1-B     nii d   k  bante y  bot   k  ei,kuyie nt  mb   k  ei,kutenku k   tiwed  undieti k  ei d  ke tiwed  undieti ti bo m  f    tim   mi  ke.B   n  i   m     ba můžeš wefitim   mi  ke k  bante.

2-B     d   k  w  ri k  w  nn  -ne b  t  ti kutenku mi  ke,b     cenketisiek   kuyie nyoo b   teenn   m   ke b  e   na ke yi  te ti t  k  m   mam    .

3-B     t   kuyie mp    b   yoo kuyie naanti-naamb   b   t  mmu nk  ei donke m  k   m  wetim   mm   b  t  mmu mi  ke

4-B     ni kuwed  undieku donke mm  k   ku ko dit  nni ndi k   d     yie ke ku nk  ri. Esa   54:2-5

5-B     k   dim     d    r   tik  ei n   b     die nyiy  , b   donke k  t  mu k  wenunne (k  benke) b  nitib   tiwed  undieti du  me tipiiti tim  u mi  ke.

6-B     k   dim     yie nke d   k  tu  ke yiboti t  i donke nein   b  rc  be ke d  e   yie nke b     ye keyi  te b   kemmu m     boti tinaans    .

7-B     d   yice mi  ke ko mut  mmu b     wammu b   yo y  m   k   tu  ke; y  heke di  y   y     b   t  ken  ,b  nitib   sik  upipi bore k   d  ori m  y  ei,ke y   titaab  y  eti k  d  utid  utin   b  t  be.B   donke yiet  mu d  ko y  heke kutenku mi  ke,ke w  nn   n   b  wed  umb   b     ye bo ke na b   teennè ke diwei m  e bo.

8-Bèè kó dimàà dō bəciribε,kε bèè wammu bε bo yīmè kεna kεtuçekε dikónni bobε kutenku miεkε,bèè tú bεmuçmbε nè dε yiεkε bεmàà kōmε dōkε bèè tú bεnitipobε nè bèè tú bεsennibε.wammu -nε bèè donkε na kε bε tenne kε yε mεsemme diemε tu nne ti bowentoo bèè nɔu piku muyuo bε biεkε-nkε.

9-Bèè kuɔ mεsemme yibi bε buɔnkoo yi kutenkù miεkε donkε wammu bε bo yīmè kε yi tuɔkε mεdɔkumε kε ntɔ mudiñi,tiyaati,nε bo yīmè kε kōtε dakɔɔri.

10-Bèè tú bε yu bε kε bo tuɔkε bεèyi kεé diyie mari kuyie nnaanti bε bore dεtɔɔnnε yoo dεdetire, bε donkεpεtε yicε yimɔu ndim nne muwεri kε nε kete dεkó mutɔmmu. Toti-nε diyεmmε kεè biεkε nkε,yidiitti,bε kε naa ntiinaanti, yitie nko mucɔutimu nεmucemmu.Di báá yε Erɔpu kρei yεhεkε pεu kó kεtenkε kεè kpàà dibiinni miεkε.Bεε yo tinaancanti mati, kε bε teennε.

11-Bèè ko dimàà dō mεteemε nε fεdife kε pa kuyie ku sàà nkρei, wammu yicε bε yoo keté-yi kρεtε-nε dεko fεdife kuyie nkó mutɔmmu kρei tiwedɔundietie miεkε.

12-Bèè ko dimàà yε Bibiri,bεdonkε wammu bε bo yīmε kε ti tuo bεwedɔumbε bεè dō kε nyε tìi wāri bεnε yi mɔkε.Bibiri yoo Pasitεs koo bo bε tie.Pasitεs bo kεtuɔkε sikɔupipi ba bε yi yε tii wāri Bibiri miεkε .

Dε yinκε nkε di yoo yà-mè kε tú kuyié di pinne mutɔmmu mεmame koo boti.Anii ba ndé a mɔumε kuyie nko mεteemmε yoo a bo wεnnε mmε kukɔbε tiwedɔundiekε miεkε yoo kuyie nkó mutɔmmu muu yoo na kε da teenne kàa pinku tɔndiεmu.

Bàntè- nε Peruu nkρei.

Bεnitibε bo dε 25 000 000 kε bεwedɔumbε bo 89% yinκε kεmɔkε fεdife nε kεtenkε kó mεsemme.

Itie 17: kuboti kuu yi kèè kuyie náanti.

"Bénitibé bèè tú béciribé,béé feti yie, kè bèè feti kè bè tú bèè dōké ciinni"

Bibiri miéké kó mukámmù: kàa Sonaasi

Ti bo hānnè dìi náánkeè ti yèmmè miéké: Matié 24:14

Ti bo tote ntì ti tōbè: ti fòù hō ndimàà? Hō ndi borí ndi yéboré yiè nyetāati A, B yoo C a bomè? Bante k'àà toti a'yèmmè deyinkè? Totí a'yèmmè ibotí teyì kpeí itemmanke miéké. Náké fō n cómmú dìi borí.

Mutōmmú mùù bo pī: tuoté-né kààtōj mōù, kédjò kutenkù kó kufènkù o'yinkè, ke yie feneti..... K'àà dèè a núnné dē kó tekààtōjtè kumari yinkè kè tè n fei kéndò á ntè yàù yewe yemòù, kembáá dē kó ibotí kpeí sāā.

Ti dò nkedjò: Nè dē kó tekààtōjtè kpeí, wàrà ibotí yìì tú béciribé. Bá kùù botí kó diyètri kupíkù, wàrà bè tū nkùù yie nè bèè ni dē kó kubotí.

Ti bo sié nti'yèmmè dìi náánkeè yinkè: Esaii 1:2-5.

Matié 28:19 ti náá ke tú ti dòn kékotè kutenkù kumòù miéké kewaa Kuyie n'tōmbè ibotí imòù miéké. Dè dō kényí bénitibé bo tíimmé mmè nè tináanti matimáà kpeí. K'àà wenté Yesu tōrè1:8, a bo nsō dəpaa mbo dètāati ti bo kōte dē kəpi mmutōSerisadé, ti hēs miéké bénitibé bore ke ti donnè, ke ti wēnnè tináà bè yē mēsàà.

2-Sudee nè sammarii,yehékè yèè tōkenné serisadémmú,ké yénitibé ti donnè,ke bē boti ne naanti cānné ti kpeí sampò.

3-Yitemmanke yimòu miéké bénitibé bē bore ba ke yi tiwēnnè tinaanti yoo kuboti yoo mufommu yoo muwedōumù.

Tii bo yie tii tú dəpaa dètādē dié miéké,ti yo mpī mutōmmu kəciiti yētōmbé kōmē mmē.Timmənti miéké, ti yoo dōké kedendéi serisadémmù nwe ke yē dēndé bénitikobé bomé, ke titōnnēti bo ne fədifé dəmòu.

Ke dōké sampò sudee nè sammari yitemmanke,kedjò kəbenné.

Bemabè yèmmè dò ti yoo tūntè serisadèmmù kó bénitibé bewedɔumbé mbe nke nè na kéköté dédétire kédè donké mèdo,kuwedɔundieku tū ndo baa bo serisadèmmù kó dihei miéké ke yé ba ne ku nyie miéké dii hei tú diketri kutenku kumou duomé ke kuyiendaanti de fou.

1-Wente-ne mepàmmè ti kó kutenku.

Ti yoo tote kuteku kuce metāati ndi:

Kutenku 1: kù tú bèè yi kee kuyie nnaanti biti ba kòku nku.

Kutenku 2: kù tú bénitibé bore nde ke wénne dinùù bewedɔumbé bèè bo bemaa kuwenniku miéké.

Kutenku 3: kù tú bewedɔumbé kòku nkù bèè naankuyie nkpei nè tinaansààti,bèè yé bembé kuyie naanti ke pí kutɔmmu

2-Kutenku ketiku(1) tú kùù yi kèè kunku kuyie nnaanti.

Nte-nè medonnimè mame: Bewedɔunbe kéké medie kàà tuote kutenku kumou a bo pete 66 tekouté yinke (66%),bénitibé 3 000 kó tekupikouté bo ba keyi kèè kuyie nnanti yiboti 55 miéké.Nte yehéke maye yé yi yé kuyie

Siiri,Maditifù, Sahara diyie taa kèè biéké,Koore baku you,Cibuti,Usibekitá ne Afukannisita.

Feneti wèè beu 10/40 yinke

Dimònni mari bénitibé honyu dékòò feneti ke de donniko nè kutenku kukaniku (1),ke yé kàà wente be dòò dii màà deko kufenu tekaatouté yinke, kutenku (1) bomu ke keté 10 bore ketukené ne 40 yinke. Di bo nake wente kufenu yinke ke ya.Wèè feneti yinke nke béciribé ne bèè feti be bomé kutenku kumou miéké.

Feneti 10 nè 40 mèhokùmè domoke mu dékó kuce ke yebie 1 000 kpaani yesu bo tuke-mime.Kù do tukùnè Erɔpu diyie taari kèè biéké nke.Kùù ce yinke nke bibiri kó tinaanti do dɔɔri me .Ke békotibe bèè nò dəmou ke bèè yakuyie (kuwenniku).

Muwedɔummu diemù Hëndi ko kuboti,ne krisi ko kuboti kɔbe ke bèè bë bëtanfitibé ke köté kupiku tekù bèè do tú be tumbé be do tú händaaku kɔbe mbe,dèè ti benkú yie müute kë dékó dibori tú dì

kuyie naanti.Benitibe bèè bəcìrìbè kutenku mièke ,bonni munke kùù ce mièke nké dè yi tú dekete yie.

Besükubé tā ketu sindubé bèè kɔri kupɔɔku ke keri de kuce yinké,bé tɔ kuyinnaanti kaadidee mu.

3-Kuyie nnaanti bo yimē ketuké kutenku kuketiku(1) kó benitibe?

Bè dété nè mù tiwedɔundieti diyie taa kèè biéké kpèti.Ké tiyié nkuyie mənhanné tiwedɔundieti teti yehéke yèè tú yecíriye ketɔɔnnè bèè muyi kèè biti kuyie nnati.Erɔpu kou mɔu bei nké tú wenwe bore, mutɔmmú ti yoo pímmù bè yi kèè yuo-yuo kuyie naanti,mùti beku ti cɔutè yitié yebié mmayé mièke ne ti kó tinaantì ke tú bèè na kè kɔte kəp̄i mmutɔmmu.Kè kunitisɔ, Hëndi bë,Sinnuɔ kó owedɔunti bore,bèè tú ,bèè yi kee kuyie nnaanti ketuké ne bətɔmbé kwẽ mutɔmmu, bá nè ti naanti dəmɔu.

Dèè tú dədie kuwedɔundiekü kùù bo di tàà kèè biéké (kùù kpenni) ku donké teenne tiwedɔundieti tii bo yehéke yèè cñnni.Ké dèè tú dèdiédè kuwedɔundiekü kùù yí mɔké mumamú ku donké dòòdè de tú:Kù ndaké məsàà mtɔmmu yinké ke mmɔké ne mewənnime kuwedɔundiekü kùù nou píkú muyuo,ke tɔ kù ko benitibe kè bèè kɔte kəp̄immutɔmmu tipiiti teti.

Kutenku kdəriku(2) kèè mu kuyie nnaanti, kù ne munyi naa bəwedɔumbé.

Kutenku kumɔu duɔ-mè,bəwedɔumbé bo 41 ndi tekɔute yinké.Kè bénanti mə mbo kè de tuɔke yebié nskɔu-skɔu yehéke mayé mièke kəndonnè hëntì.Niseria,kuba, Miyamma, Sìiri,Hëntónesi,Càati, bèè munyi coote fou bəwedɔumbé takənké ke bo na ké kee kuyie nnaanti tiwedɔundieti mièke.

Kutenku kutãanku (3) tú ti kó kuwedɔuntenku nkù.

Ti yí su,ti bo 31 ndi tekɔute yinké kutenku kumɔu duɔmè ke ti ko yiboti mɔké tikpati.Kutenku kutãanku(3) tu yié nhéké kɔku nku.Bretannii diewe, kuatemada,Bresidi,Hɔsitradii, Keniya,Nnɔu fèèsi, kupɔiku (Etasinii) ne Kanntà.Dèè tú dəyonku de kuwedɔutenku kɔbe dèè tú.Bè hɔɔ yí nyie nké ke dòò timɔmmɔnti békemé, kékɔte kútenku dərinkù (2) kɔbe bore kè nnə báá buɔnné kutãati kɔbe bore .

Benitibé 10 mièke yie nkó diyie, benàà (4) tú bèè yi kee

Biti kuyie nnaanti ke bëtäati (3) tú kutenkudérinku kòbe bëe fou bëwedòumbé bore, ke tääti (3) sòmbè tú bëwedòumbé mòmmòmbé bëè tuku nè kutenku kutäati nku.

Weninwe kutenkù kutäänku (3) mièke kòbe, wee dò ke bantè, yoo këpä yoo ke kòte kutenku kudériku (2) yoo yëbote 1700 bore ke yi kèè biti kuyie nnaanti (kutenku kuketiku (1)) bëboré? Yiboti 1700 mièke ,ba kú,kù mòke yitire 10 000 ntèke tinaanti mëndonkoo bënittibe yi sù peu.

Kutenku kutäänku (3) kòbe yien diimònnì ke bo kòte kutennkù kuketiku (1) yoo kudérinku (2) bore,bé báammú mièke yoo bë baa ta tésanpuputé mièke, de bontú kucé kuketiku kùù bonte ke yiboti pété mësàà. Metaumme mamé bomu yesu ko muwëtimmu nè kuboti makùa? Denteni dináánkée ti donke tò di tiyèmmè mièke di dotumù.

6-Tuòke-nè bëè munyi kèè bë boré.

Yehéke yèè yi mòke mumamu ,yekó tiwedòundieti kòbe mòkemu mëyènsààmè. Ke dò kekòte bëè yi kèè biti kuyie nnaanti bëboré, ke yitié nyii bë donnì nè fëdife. Ntë kucé maku bëè mòke mumamu bë donke keté kù kè na kénáá bëé centi-né kuyie nnaanti ba ke ba nwanti fëdife peu ke bo teenne bëmaa.

Békpaatibé sukubé ke ndone sinuobé kou yoo. Dibii kou, bë hëë duɔnyi diiti nyi bëpatikambe bëpɔobé bëè kòtoo bëcie ko dakòriku dieku mièke kë bo coute yitié.

Bénitibé bëè bo diyie taa kee biéké (kupéiku) bonamu kénàà bëè bo ncentine kuyie nnanti.

Bénitibé bëè nou piku muyúo, ke bona këtee nkutenkù kumòù duɔmè.

Bëè die nké duɔ mbëmaa kuyie mbié,bé bonamu këtò kuyie nnáanti dëdetire kó dëdetire. Ke dë bii datuòkeni keté maandi.

A nnò nké náá disantè pei,ke wëte kënnò kewáu tëmatiwâaté yinké (Hëodinaatu mièke), ke kutenku keté dikpei. Bë dëëtè ke kpei dò kebantemu ke so mbé yoò nàà bëwedòumbé.

Bántè-nè yiboti.

Benitibε 1 000 000 000 (tεkɔupipiite) bo dò Sinnuɔbe nè bε nùmbε ba kε yi kèè diyie mari kuyie nnaanti.

Itie:18 Tuɔkε-nè bɛɛ yi kɛɛ biti kuyien naanti bɛ bore

“Kub oti kùùyì kɛɛ kuyie nnanti tu kùù tũnkù nku mufommu
mumɔu mɔu miɛkε”.

Bibiri miɛkε kó mukàmmú. Yesãã 133; Yesãã 8

Dinaankɛɛ ti donkε tanne di ti yɛmmɛ miɛkε. Esaii 54: 2-3

Ti donkε totenti titɔbε. Wentε kufenkù bɛɛ muunyi kɛɛ kuyie
nnaanti bɛ kɔku kεya bɛ bo bɛfommu berinde. Hɔmbε mbε? Bɛ
diɛtri yaa bɛtɔkémɛ tibore? Kɛ ti butiné fɛdifɛ kpɛti do, dɛ bondò¹
faàre ti bo bɛtuɔke mɛa?

Mtɔmmu mùù bo yí. Totε-ne Pasiteε bɛ yoo bɛwedɔunkotibɛ kɛ
dɛɛ yie nkɛ dibantɛ yiboti yìì yí kɛɛ kuyie nnaánti diyie mari, kɛ bɛ
wàmmù nè kuyie nkó mɛdɔkùmɛ, kɛ di bɛ tuɔkɛ diyie mari nè di
ko kuwedɔundieku kó bɛnitibɛ mabɛ.

Mutɔmmu mùù donkε dɔɔ: Dè dɔndì bo kuboti kúú yi kɛɛ
kuyiennaanti kù miɛkε nkɛ. Dɛ didommɛ? Di fou hɔmmɛ boti? Di
ta hɔnti? Bantú diko fɛdédiefɛ diefɛ? Dítí wāri tipaatifāáti tidɛti
miɛkε.

Dináankɛɛ ti donkε siɛ ndìì yinkε ti yɛmmɛ. Sedemi 8:20

Wentemukàmmù 22 sedemi miɛkε

Ti di nake tinnanti yiboti yii yi kɛɛ kuyie nnaánti diyie mari yi
yǐnkε yaa ba. Yibo mayinyi yìì bo nwɛ̄ tinaanti, yoo mɛborimɛ yoo
mutɔmmù. Di yi yɛ kɛ do yesu báá na kewɛttɛni nsà kɛ
kuwedɔundieku kudiɛku yí buotɛ bɛ cuoke nè kubot kó diyetri
bákɛ kù né kɛnni yoo kù yi kpenni.

Ti yoo bekε bɛɛ kó dimàà kɛɛ bɛmbɛ kuyie nnanti kɛ dɛ ndɛù
Duku 12:48.

Kuwedɔundieku diyie taa kɛɛ biɛkε kɔku kɛɛmù mɛdiɛ yesu naanti.

Kɛ yɛ dɛ kó kuwedɔundieku kɛɛmɛ mɛsàà kuyie nnanti
kuwenniku miɛkε keyiɛtɛ dɛɛ do tú disɔri kpɛrɛ dɛmɔu yɛbie
mayɛ miɛkɛni. Dɛɛ te kɛ kuyie nyoo bekε mɛdiɛ kú ko bɛnitibɛ.

**Ti yoo beke benitibe peu tiwedɔundieti tì dɔɔri kuyie
ndɔmè,kemɔke metākumè.**

Kε yẽ de kó tiwedɔundieti miɛke benitibe sūmè, kecoute myaansààmu nè mupārē tūnké kù yoo beke ke bε nsūmù

**Bewedɔunkpààtibε bèè béké tiwedɔundieti ti miɛke yoo ntú bε
ketibε mbε .**

Kε yẽ bèè tú bewedɔunkotibε tiwedɔundieti tì bo di yie tàà kèè biɛke nè yehèkè yèè kó ketenke pēkè kε tú bεe nuɔnwuo kutenku miɛke, ke yù bémàà benitibe, ke mɔke fediè mediè, kuyie nyoo bε beke kε dendεumu.

Timɔmmɔnti miɛke, tiwedɔundeti tì bo diyie tàà kèè biɛke nè bèè tì baké bεe donke teee nkε kuyie ko mutɔndiemu pī ti ko dimɔnni. Bá nè ti me mbo tì miɛke yie, tiwedɔundieti tì bo bèè yi mɔke mumamu bε bore, ke tɔkene kuboti kù yi kèè ti yie nkuyie nnaanti, bε bo namu kεpī munke mutɔmmú. Dè bε beku mεcāā mubáámmù mmuù nè yitie nè fedifε kó metéèmmè. De mè ndò kεyènni tiwedɔundieti tì bo bèè nou piku tuyuo mbε biɛke nkε. Kendonnè kuyie mbεimmè kù kó otɔmbε yinkε, wèè yi yie nkε bo pimmutɔmmú ne kù ko dipānnì ku bo o deite ke dootoo sāā Matie 25:14-30.

De bo yimè kεbèè yi kεè kε bèè kεè kuyie nnaanti nè kuwedɔundieku kó diyeyri maku cēnkoo kù mɔke dèkó mεyèmmè ba kεkù yi mɔke demare kε muu do bom pāā. Sosuwe kó mutɔmmù mamu muu do bo kεpnnè yiboti yì munyi kεé bìtì kuyiennaanti, ke duɔ nyice mayi yitāāti.

Kε mmɔke bèè o teenne Niseria biɛke Hñdi biɛke Hñku-
biɛke, Kooree biɛke, Fidipinnì biɛke senanti panwe
biɛke, Sēnkapuu biɛke, Kosta Rika biɛke Mekusiku nè sān-sose
biɛke. Bekènè bèè di yẽ de kó ti naanti kε bèè di naakε weti weti.

1-Bante-nè bε tú bε?

Yiboti 1700 yetε wāri kupiku maku, yì yí kee kuyie nnaanti yoo yi yetε dari kufenku yinkε kutenku kumɔu miɛke. kàà tuote dεkó yi boti yimɔu a bo nsɔ benitibe 2 000 000 000 ndi bε ti pεtεmè.

2-Mpīnnè mutɔmmú ne benitibε bεè yεmmè wεnnè dikɔmε.

Mutõmmuú yoncentinè kuwedõudieti kumaa ndi. Tékodinté nè tú tiwedõundieti ti nòu piku muyuo, ti nkè wënnè ne mú bëwedõumbé bëè yë weti-weti kë bëè nàà këcëtinè kutenku ne kuyie nnaanti. Dë kó difõnkuo, ke wënnè tiwedõundieti tì yì moké mumamú ke tòkenè yiboti yìlì yi këè biti kuyie nnaantì ke bë tuo mëcii ke bënnò nke báa ke bë bënitibë,këpëu fëdife,ke pëu titõnnenti nè mëcii pammè.

3-Wammu tì tû a kpeï kó tinnanti. Yesãã 8:4 miëkë, beku ke tú: Wentú oniti ti dò kenyëmmù ti ko kuboti kùù yi yë kuyie ke ti dëitë. Tipatikandieti yoo dëtëre marë bonankë nte ke te batë dënde kó dimaa.

Tináantì yiboti tæi kpëti bomu muunkë.

4-Dòònnè ke bënitibë bantè.

Ditínni mari yënnii dii mònni, dëwennimù di bo yiemë yitié nkuwedõundieku, ne titëti tì bo sihekusi miëkë.Kutenku kó bëwedõumbaatibë donkë teemmu tiwdõundieti ke dëè yie nkemutõmmu ncenti.

Diwammu ke pëte yebore yëtäati,yëè wenni kë dëè yie nke kuyie nnaanti ncëinkoo bëtobë kë mubaammù mbaa mësàà, ke dë ko mëcii nintú mëè fou

5-Mubaámmu tikpetri kucë nku.

Di bo na kembaa bënitibë bëè yi kee bitti kuyie nnáanti bë kpeï, ke dee diwërimmú mumou ke ndò ke dë yie bë nke bë di naanë. Kötene ke bë siekëkë hënnè mubaammù ba kutoweku ba mbo nsa ke meditimmë mamë mukë yi bo,dë yo ntù yemore saa yë nyë yiboti yimou miëkë.

6-Ti bëtimù tû ti bo maamë mmë tiwedõundieti.

Kuboti maku yi këè kuyie nnaanti nsa ke kuwedõundieku maku yi bo ku cië kuyie nnaanti ncenti. Yicë su pëu dë bo yimë ke dëe dòò, omou mëmbaa yi obo nà ke dë dòò omaa bëteembë yi oteenne, yoo bë yie yitié. Bá tì naantì miëkë,yetanfôte yie hënyi nkpa dëmiëkë.

Dinaànyuu,didonkë fintë mëè boti, dibëtimù dëmiëkë, ti bo wammu dënde, ke ya timòmmonti, ke titò kuwedõundieku diëku

kùù bo dətɔɔnnε, kε di wẽnne dimɔu ke deitè tii wenni mɛsɔmmɛ mɔnnì yεpate sũkuyε bo na kεyenní nè dækó ditɔnyuu kpεi.

7-bante a tɔmmu tu-mú kεmú na (pī)

Bá kàà yi tú omɔu a do nkε yiemmu kεmà dimàù nè à yèmmè mεmɔu miɛkε kε dèè yie nkè kuboti kumɔù kùù yi kεè biti kuyie nnaánti kε kùù kεè yesu kpεi kε ndònnè kuyie mpāu bεimmɛ nkε tú bá yoo, pεkunnè à fii ko

Bánténè tacikisita kpεi.

Itie: 19 Yesu kuyie nkó otɔtni

“kæköté dëdetire kuyie nkpeinaa? Kæköté yesuu do köté mèè boti so-so”.

Mukàmmù bìbìri miéké: Tenkete 11:1-9 ;1Tësadoniku1:1-2:16

Tidonkentó dii naankee ti'yèmmè miéké Ebedeebë 10:7,Yësää 40:6-8

Ti bo totenti titobë.kàà toti a'yëmmë dipatri dëri yïnkë, di né naké ba we o fou muu fommu.

Mutɔmmu muu bo pñ: kë di tñntã kuyie nkë dë mòntë, di tñ ndo nkë kenyë ke dò di donke di do nkë nfou kuyie nciëtë miéké nkë. Köténè tibaridieti miéké, yekäätë, be dɔori dimaa sipo. Nkemmu-nè bënitibë, ke wei be'yëmmè, ke yà bë dɔori mèè boti bëtobë.

Tìi donke dɔo dipatri ditânni yinkë a bo ya ke tú bë dò ke yié ke deuke. Wäri-nè tipáati tideti miéké kënaake dinni bore yënaanyø yënuummu yié ntuomù. Di né wuo nkë donke dòò ba dibante dii mɔnni ke tú dienyí tú kuyie nkperë.

Dinaankee ti bo sènni dìi yinkë ti yèmmè. Ebedeebë:10-7

1-Yesu wee tú kuyie nkó otɔnti

Kuyie birë do yie ndìi mònnì ocice kpëti, wentë yësää 2ke köténè kutenku miéké, o do cemmu ketuëke yitemmankè sonyi nè o'cice kpëi. O do yiëmmu keyou desààre dëè bo dëyinkë, këcutë-ni mëyei,múmòmmú, bëè yetë bëmaa bë miéké, këtú bëbitiyonkubë nè bëcirië nko kutenku miéké.

O köté-ni hɔmmé boti?

Sífùbë ko kuboti miéké nkë okòténi më,këndò dëbénnè sífùbë kpëre dëdaa kë dëyembë tú sífùbë.Yesu do tâatë ke

bo yennì bèè tú bëciribè bëborende këmbúuntí bèè tú bëkpaatibè yoo bewedɔunkperibé. O do fou bënitibè bèè tú bëtɔnpɔntibé bëmièke, ke né na këyiëti otuwe. Tɔnti-nè bënitibé o do yïñte-mu kuyìnku, musee, dikònnì nè odommù kòbe kó kuyonku.

Kuyie nkó dimònni dotuokéni dìì mònnì, o do bënkemù sífùbè kuyie nkó tidiëti nè bë' naanti mièke ,ke mbë dé nè bë'borimé. Otënkè do yi cãã o maa. Be dɔ koo pï ndìì mònni, o do dɔmu kè dèè dòò ke dèè cieté bënitibé fommu. Yesu do tââte bënitibé cënkoo nwe bë duɔ nyi tie. Mëmmë o na dìì mònnì mukûñ këfoute, owëtënimè ke be bënké kuyie nkó tidiëti, ke dee ke be naaké ke dò bëè ssôte mutɔmmù.

Dibona këbënké mëcäânnimè mèè bo yesu kó dimònnì nè tiyembé kpë yë miék'aa?

Bantu mufommu? Mù tú a foumèè boti nku, a'naantì, a'mantime, a'borime nè a pïntime dihei mièke mèè bonte ke bënitibé bë yà mëceetime mame këpëesiri.

Mufommu wëte këtûne mëborime mmè, awuo mëe boti a'kõntì, a naatinë mèè boti bëtɔbe nè a be dɔu mmëe boti.

Mu tú munke,bënitibé náante mèè boti be yo mmèè boti, be hãã mèè boti tiyààti, bë pïmmëe boti mutɔmmuú, bë die nke hau mèè boti ne be teenne mèè boti bëtɔbe.

Tipììti tëti di bona ke mubantë nè mucëmari yïñke, siwedɔuncëi, dakòòribè nè duɔ yëmbé.Di bo na ke ya mufommu, bënitibé dé de bëkotibé yoo bëyi bëde dë, be dɔɔrimë bë kpà ntìì nënti yinké yoo dëterë mare.

Di bo ntûme kuboti kumaa kòbe, dëwennnaa yàà dë yi wenni?

Tenketë11:1-9 nè mukàmmù tèpiit'oo ti be nkú kuyie ndo dòɔ yiboti nè kuboti kuma ke be yaatë-yaatë tipiiti timòù mièke.Kë beë pïmmutɔmmu mesàà yie ko diyie, yesu

mènti tuñ ke ti bo yí bëtñmbë yiboti yimou miëke nè tinaanti tima-tima yëmbe bore ke dëè yie nkë benitibe yie kuyienkpeti ke nku tã, kendɔɔri kù dómè kuyikemè.

Mufommu mumaa yëmbe(mëke) tu mëfie mëmë mmë kuyie nnaanti kõmë ke mbuuti kubanku bankpei? Ke yé dihei yëmbe bëè yo niite këcoute krisi bë yo namu ketuo tinaansààti bë cëi kò ke bëè kee këbante weti-weti. Yesu wenwe bore, kuyie ntñmbë dommu ke na këteennè dihei yëmbe ke kuyie nnáanti ncenti.

Kuyie tñmbë sààbè nɔmmu sãã

Dökènè benitibe dó ke yí mëciëtime diëmë mamemme ke dë bo yie nkë dinwë mudiisààmù miëke. Ndɔɔrinè mëyɔɔmme de do dibante dìlmìnnì kuyie naansààti yí ceku bitì, a nè donte nyé a yoo tinakè mëëbotinku, kë dë yi dò mëmmè, omou baa bante a de dòmu kë nè báá buɔnnè à dó këdɔɔti.

Kë dë bo yie nkë di ya mëceetime krisi yinkë nè di ceetëmë ke ténke bantù dikó yi yie, di donke yïmiëmmë:

- Dinaa ntè-nè ditɔbë
- ke nnaa dikó tinaanti
- Benitibe kó mubantimu,yie nníí dò mimbante bë yëmmu fɔ nta? Koò dò mmuke bantëmù.

4 Dëètù dëketre benitibe bo yàmëmme ne bënuɔ.

Benitibe bo yàmè tù bë bo nwuomë mmë onitidou yoo onitipokú wèè yie nkë coute kuyie, ke kù bo omiëke o'dɔɔri de. Mëceetime nè mëtünntime donke tuɔkeni mu benitibe bore ke kuyie nananti né nkerini.

support@dci.org.uk